

1 Mayıs'ta Taksim'e!

Proleter DEVİRİMÇİ DURUŞ

Devrimler tarihin takamettidir!

Aylık siyasal dergi

ISSN: 2147-4028

Mayıs 2024 Sayı: 119

Fiyatı: 10 TL

Türkiye, bir seçimi daha geride bıraktı. AKP'li yıllar seçimlerle geçti. Seçimlerin tek başına demokrasiyi geliştirmediği, aksine diktatörlüğü pekiştirici bir rol oynadığı en net bu dönemde görüldü. Bütün diktatörler gibi Erdoğan da kendi yönetimini seçimlerle meşrulaştırmaya çalıştı. Her tür hile, entrika, manipülasyonla seçimleri kazandı. Elbette bunun da bir sonu gelecekti.

2024 yerel seçimleri, bu "son"un başlangıcıdır. AKP, yıllar sonra ilk kez "ikinci parti" durumuna düşmüştür. Demek ki, seçim hilelerinin bile kurtaramayacağı bir noktaya gelindi. Çünkü bu seçimde de asker ve polisten "bindirilmiş kıta"larla oy kullandırma devam etti. Kürt illerinde açığa çıkan bu durum, protestolara ve bir kişinin ölümüne yol açtı. Yani son yerel seçimler de güllük-gülistanlık, hilesiz-hurdasız geçmedi. Ama artık deniz kurumuştular..

Bu seçim sonuçlarının farklı çıkmasının birinci nedeni, halkın seçim yorgunu olması, seçimlere güveninin kalmamasıdır. Son 20 yılın en düşük katılımlı seçimini yaşadık. Keza geçersiz oy kullanımı oldukça yüksekti. Seçimle bir şeyin değişmediğini gören kitlelerin sandığa küsmesi, düzen için en büyük tehdittir. Çünkü bu, düzen-dışı arayışları güçlendirir.

Diğer yandan düzenin sadece iktidara değil muhalefete de ihtiyacı vardır. Son yıllarda kitlelerin tepkisi, AKP'den daha çok CHP ve muhalif partilere yöneldi. Mayıs seçimlerinden sonra bu tepki had safhaya çıktı. CHP'deki yönetim değişikliği, bunu giderme çabasıydı. Fakat CHP bir seçim yenilgisi daha yaşasaydı, bu çabalar kar etmeyecekti.

Sayfa 2'de sürüyor

Hak verilmez alınır

ZAFER SOKAKTA KAZANILIR!

AKP'nin yıllardır işbaşında kalmasında, muhalif partilerin rolü büyüktür. "Anayasaya aykırı" dedikleri her şeye boyun eğdiler, seçim hileleri dahil yasa-dışı tüm uygulamaları sineye çektiler; daha önemlisi halkın tepkilerini sürekli bastırdılar. Gezi Direnişi'nden bu yana kitle tabanı eriyen AKP'ye koltuk değnekliliği yaptılar, suç ortağı oldular. Her seçim sahte umutlar yayarak kitleleri oyaladılar. Beklenti ve umut arttıkça, hayal kırıklığının düzeyi arttı. Ve Mayıs seçimleri bardağı taşırdı...

Yerel seçimlerin farklı çıkması, yoksulluk-açlık pençesinde kıvranan halkın patlamasını durdurma çabasıdır aynı zamanda. Seçimden sonra krizin daha da derinleşeceği biliniyor. IMF'li ya da IMF'siz yeni "kemer sıkma" politikalarıyla vergiler artacak, hayat pahalılığı yükselecek, işsizlik büyüyecek... Zengini daha zengin, yoksulu daha yoksul yapan bu sistem tüm pervasızlığı ile sürecek...

Türkiye, servet dağılımı adaletsizliğinde Avrupa'da birinci sırada. 2023 rakamlarına göre, en zengin yüzde 1'lik kesim, ülkedeki toplam servetin yüzde 40'ını alıyor. Fabrikalarda, tarlalarda bu serveti yaratanlar açıktan kıvranırlarken, küçük bir azınlık semirdikçe semiriyor. Üstelik devlet tarafından çeşitli teşvik ve muafiyetlerle vergi bile ödemiyorlar. Geçen yılın bütçe açığı 278 milyar iken, patronlardan 336 milyarlık vergi alınmadı.

Ama işçiye zam sözkonusu olduğunda "bütçede para yok" dendi. Emekliler "dipsiz kuyu"ya benzetildi. Okul sıralarında açıktan bayılan çocuklara bile "bir öğün yemek" çok görüldü. Oysa sadece patronlardan alınmayan 336 milyar hazineye girseydi, bütçe açık vermeyecek, 58 milyar fazlası çıkacaktı!

Hazine'nin nasıl boşaltıldığı, paraların nerelere harcandığı ortada! Arabaların geçmediği köprülere, uçakların inmediği havaalanlarına milyon dolarlar akıtılıyor. Cumhurbaşkanlığı Sarayı için yüzde 52 oranında bütçeden ek ödenek alındı, günlük masrafı 15 milyonun üzerine çıktı!..

İşçinin, memurun daha eline geçmeden kesilen paralarla dolan hazine, patronlara ve yarıdıkları akıtılıyor. AKP'den Ankara belediye başkanı aday olan Turgut Altıok'un önce "Allah'ın" dediği mal varlığı, bir şehir büyüklüğünde arsa ve ev olarak karşımıza çıktı. Banka hesaplarını, ziynet eşyalarını sakladığı halde...

Marks'ın dediği gibi "bir yanda sefalet, diğer yanda servet büyüyor." Bizlerin sefaleti arttıkça, onların servetleri katlanıyor...

Son seçimlerde CHP'nin kazanması kimseyi

gevşetmesin! Kapitalist sistem varolduğu sürece, bu devasa eşitsizlik sürece. Sadece ekonomik değil, siyasi baskılar da artarak devam edecek...

Seçimlerin ertesi günü kayyum saldırısı ile perde açıldı. Van Belediyesi'ni kazanan DEM Parti'nin adayına mazbatasını verilmedi, onun yarısı kadar oy alan AKP'li aday belediye başkanı yapıldı. Geçen seçimlerde olduğu gibi "hukuk" eliyle kumpas kuruldu ve ilk vuruş yapıldı. Buna tepki gösteren kitlelerin üzerine de saldırıya geçtiler; gözaltılar tutuklamalar başladı.

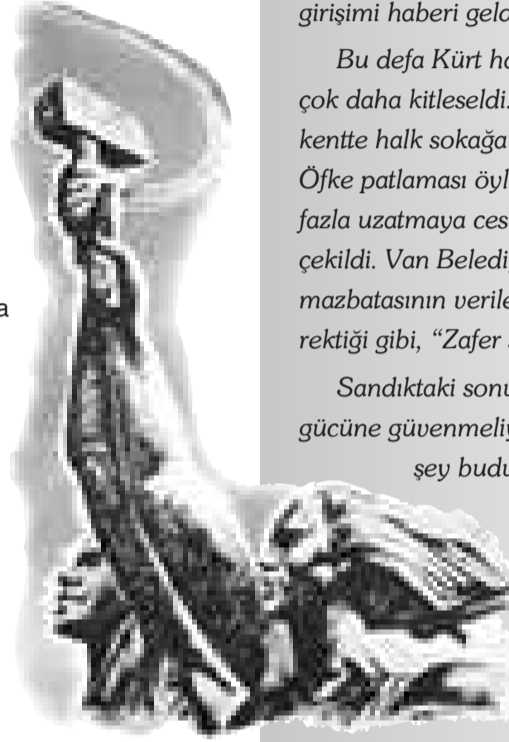
Yerel seçimler öncesi sıkça kayyuma karşı mücadelenin başa yazılması gerektiğini söylemiştik. Bu sorunu görmezden gemek veya "diyalog" yoluyla çözmeye kalkmak olacak iş değildi. Nitekim daha ilk günden saldırıya geçtiler. Halkın seçim sevincini polis gazına boğdular. Van'daki kayyum saldırısı püskürtülemezse, arkası gelecektir. İlk andaki tepkiler olumludur. Bunu sürekli kılmak ve kayyuma geçit vermemek gerekir.

Yine seçimin hemen ardından İstanbul-Beşiktaş'ta meydana gelen yangında, binada tadilat yapan 29 işçi can verdi. Erzincan-İliç'ten sonra İstanbul'da bir işçi katliamı daha yaşandı. Önümüz 1 Mayıs!

İşçi ve emekçilerin, ezilen halkların tepkilerini ortaya koyacağı gün... İşçi katliamlarının, açlığın, sefaletin, kayyumun hesabını sormak için sokaklara çıkma, öfkeyi haykırma günü...

DİSK başta olmak üzere birçok sendika ve kitle örgütü, bu yıl 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlayacaklarını duyurdular. Ancak DİSK'in bu 1 Mayıs'ta iyice açığa çıkan benmerkezci tutumu, diğer konfederasyonları ve devrimci kurumları dikkate almadan kendi başına politika belirlemesi, önemli bir kırılma noktasıdır. 1 Mayıs'ın devrimci özünden, sınıfın birlik ve dayanışmasından uzaklaştıklarının göstergesidir.

Taksim 1 Mayıs alanıdır! Bu alan işçilerin kanı pahasına "1 Mayıs alanı" oldu. İşçi ve emekçilerin 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlamaları için AİHM veya AYM kararına ihtiyacı yoktur. İşçi sınıfı daha önce olduğu gibi fiili eylemleriyle önünü açmalı, zaferin sandıkta değil sokakta kazanıldığını göstermelidir.

Okurlara...

Merhaba,

Seçim sonrası gelişmeler çok hızlı ilerledi. Erdoğan'ın aldığı ağır seçim yenilgisi önce bir kutlama havası oluşturdu. Sandığa güvenini kaybeden ve umutsuzluğa kapılan kitleler için, seçimler yeniden bir umuda dönüştü. Aslolanın sokak olduğunu, Erdoğan'ın önceki yenilgilerinde de kendisini toplayıp saldırıya geçtiğini hatırlatmıştık ki, Van'dan kayyum girişimi haberi geldi.

Bu defa Kürt halkının öfkesi, çok daha büyük, çok daha kitleseldi. Van başta olmak üzere pek çok kentte halk sokağa çıktı, polisle çatışmalar yaşandı. Öfke patlaması öylesine güçlüydü ki, AKP konuyu fazla uzatmaya cesaret edemedi; kayyum saldırısı geri çekildi. Van Belediyesi'ni kazanan Abdullah Zeydan'a mazbatasının verileceği söylendi. Tam da olması gerektiği gibi, "Zafer sokakta kazanıldı".

Sandıktaki sonuçlara değil, kitlelerin eyleminin gücüne güvenmeliyiz. Gerçekten umut vaadedecek tek şey budur. Özellikle de 1 Mayıs öncesinde kayyum saldırısının püskürtülmesi çok anlamlı olmuştur. Taksim yasaklarını kırarak olan da, işçi ve emekçilerin gücü olacaktır.

Bu yıl işçi ve emekçiler bir çığ gibi Taksim'e akmalı, devletin engellerini yıka yıka 1 Mayıs'ı, özüne uygun bir biçimde kutlamalıdır.

Gündemdeki konulara ilişkin yazıları dergimizin sayfalarında bulabilirsiniz.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...

119. Sayıda

3	Yerel seçimin gösterdikleri
4	Kayyuma geçit vermeyeceğiz
5	Karabük'te fuhuş çetesi ve Afrika bağlantıları
6	Emekliler sadakaya prim vermeyecek
7	1 Mayıs'ın sahipleri, günlerine sahip çıkmalı
8	Vergi soygunu artarken
9	29 işçi yangında öldü; kaza değil katliam
10	Moskova saldırısı ve Ukrayna
11	Hapishanelerde baskılar
12	1 Mayıs'ta Taksim'e
14	Gazi direnişi 29. yılında
15	M. Ali Doğan'ın mezarı başında anma
16	1 Mayıs kan ve can bedeli kazanıldı
17	Geleceğimizin köprüsü tarihimiz
19	Sosyalizmde yerel yönetimler

Yayın Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Çağdaş Büyükbaş

Adres: Mecidiyeköy mah. Ayfer sk. No: 10/5 Asım Bey Ap. Şişli/ İst. Tel: 0538 777 99 01, devrimcidurus@gmail.com, proleterdevrimcidurus2.org

Baskı: Berdan Matbaacılık, Davutpaşa cad. Güven San. Sit. C Blok No: 215-216 Topkapı/İst.

Tel: (0212) 613 1211, ISSN: 2147-4028, Yayınevi sertifika no: 48918

YEDİVEREN YAYINLARI Yerel Süreli Yayın Sayı: 119 Nisan 2024, 10 TL(KDV %0)

Yerel seçimler sonuçlandı. Katılımın yaklaşık yüzde 78 olduğu seçimde, **CHP, 1977'den bu yana ilk defa birinci parti oldu.** Oy dağılımında CHP yüzde 37,7, AKP ise yüzde 35,3 oy aldı. Seçimin "sürprizi" olan YRP ise yüzde 6,2 oy alarak 3. sıraya zıplarken, DEM Parti'nin oyu yüzde 5,6'ya indi ve 4. oldu.

"Türk halkı muhafazakar" değilmiş!

Türkiye'deki bütün seçimlerin temel klişesi olan "*Türk halkı muhafazakardır, sağcıdır; sağcı adaylara oy verir*" söylemi, bu seçimde büyük bir çatırtıyla yerle bir oldu. Üsküdar gibi muhafazakarlığıyla nam salmış bir ilçede, laik, modern gö-

seçimleri kazanması, istisnai bir durumdur. Yoksul kitlelere umut veren, sistemi ve sistemin çarpıklıklarını eleştiren sloganları başarıyla kullanan, seçimleri kazanmaktadır. 1990'ların başında Demirel, "demokrasi" vadederek ve "*kurtar bizi baba*" sloganları eşliğinde kazanmıştı mesela. 1994'te Refah Partisi'nin sloganı "*Adil düzen*"di. 2002'de AKP, "3Y" olarak kodladığı "*Yolsuzluğa, yoksulluğa, yozlaşmaya hayır*" sloganıyla işbaşına geldi. "*Boş tencere seçim kaybettirir*" sözü, Demirel'in en bilinen sözlerinden biridir ve doğrudur. Kitleler genel olarak ekonomik nedenlerle oy tercihi yaparlar.

CHP'nin son 10 yıldır en gerici adayları göstermesi, "muhafazakar kitlelerin talebi" değil; "kitleleri mu-

İslamcı çetelerine "evsahipliği" yapan AKP'nin asla kaybetmemesi gerekirdi.

Diğer taraftan, **CHP'ye Hatay'da kaybettiren de budur. Hatay halkı Lütfi Savaş'ı depremin ve deprem sonrasında halen yaşamsal yoksunlukların sürmesinin temel sorumlularından biri olarak görüyor; onun adaylığında ısrar edilmesi, CHP'nin Hatay'ı kaybetmesinin tek sebebidir.** Lütfi Savaş'ın seçim sonrasında itiraz ettiği ve "YSK nöbetinin sürdüğü" belirtiliyor. 2014 belediye seçimlerinin akşamında, televizyonlardaki YSK saygılarında Lütfi Savaş'ın oyları ikinci sıraya düştüğünde, Hatay halkı sokaklara dökülmüş, onun gücüyle Lütfi Savaş'ın oyları yeniden birinci sıraya yükselmişti. 2014'te Lütfi Savaş, seçimleri kitlelerin eylem gücüyle kazanmıştı; CHP kadrolarının YSK nöbetiyle değil.

"Büyük zafer" mi?

Bugün CHP büyük kutlamalar yapıyor ve halkın da büyük sevinç yaşamasını (ama kutlama yapmadan, sessiz sedasız bir sevinç) istiyor. Bu seçim sonuçları sanki bir "devrim" oluşturmuş, Türkiye'de 1 Nisan sabahı her şey değişmiş gibi davranıyorlar. Bu tabloya da kanmamak gerekir.

Erdoğan'ın bu seçimde önemli bir darbe aldığı doğrudur elbette. Ancak sınıf mücadelesi yükselmediği taktirde, bugüne kadar çok etkili darbelerin geçirildiğini, büyük çöküşlerin düzeltilildiğini gördük.

Üstelik Erdoğan'ın kaybettiği şey, belediye seçimleridir. **Hükümet ve parlamento çoğunluğu halen AKP'nin ve diğer gerici-faşist partilerin elindedir.** TC tarihinin en gerici, en sağcı parlamentosu yerinde duruyor. Dahası Erdoğan'ın, aldığı her darbe sonrasında saldırgan politikalara hız verdiğini, bu saldırılara karşı kitle tepkisi yükselmediğinde daha da pervasızlaştığını gördük.

2015 Haziran seçimleri unutulmasın! Bir ay sonra Suruç katliamı ile başlayan süreç, Kürt kentlerinin yerle bir edilmesiyle devam etti. 2015 Haziran seçimlerini "*devrim*" olarak tanımlayan ve "*hükümete bakan verdik*" diye sevinenler, büyük bir yıkımla geçen 6 aydan sonra, Erdoğan'ın yeniden seçimleri kazandığına tanıklık ettiler.

Bugün de Erdoğan ve AKP, belediye seçimlerini kaybetmiş olabilir, ancak bir sonraki parlamento seçimlerine kadar (erken seçim de gündeme gelebilir), yerel yönetimler yasasını değiştirebilir, belediyelerin elindeki yetkileri turpanlayabilir, kayyum politikası yeniden gündeme

Yerel seçimin gösterdikleri

rünümlü genç bir CHP'li, üstelik kadın aday, seçimleri kazandı. Hem de 7,5 puan farkla. (2019'da CHP Üsküdar'da "kazanacak aday" kapsamında bir müftüyü aday göstermişti. Kazanamayan müftü sonra AKP'ye geçmişti) Benzer biçimde Konya'nın Karapınar ilçesinde CHP'li ve saçtı açık bir kadın seçimleri kazanarak, Konya'da AKP'den belediye alan ilk kişi oldu. Keza Adıyaman başta olmak üzere, gerici örgütlenmelerin, tarikatların güçlü olduğu birçok belediyede seçimleri CHP kazandı.

Türkiye'de kitlelerin "*yapısal olarak sağcı*" olduğu, "*solcuların seçim kazanamayacağı*" yolundaki önkabuller, egemen sınıfların söylemidir ve asıl amaç kitleleri manipüle etmektir. Seçimlerde adayların "*sağcı*" ya da "*solcu*" olması değildir belirleyici olan. Geniş kitleleri asıl etkileyen unsur, halkçı taleplerin ifade edilmesidir. Bunlar da solun sloganlarıdır zaten. **Siyasi yelpazedeki yeri ne olursa olsun, bir parti halkçı vaatlerde bulunuyor, solcu sloganları kullanıyorsa, kitleleri etkiliyor ve seçimleri kazanıyor.**

En sağcı, en gerici, "*muhafazakar*" partiler için de böyledir. Bu partilerin kendi siyasi sloganlarını kullanarak

hafazakarlaştırma çabası'nın ürünüdür. Zaten bu gerici adayların tümü, "*taklit aslımı güçlendirir*" ilkesi gereğince, Erdoğan'ın güç kazanmasını sağlamıştır.

CHP'nin "*muhafazakar kitleye hitap ettiği*" iddia edilen gerici adaylarının hiçbir varlık gösterememesine karşılık, bu seçimlerde Kemalist-laik adayların en gerici bölgelerde bile etkili olmasının sebebi, ekonomik krizden büyük zarar gören kitlelerin taleplerini ifade etmesidir.

Bugün Türkiye'de "seçmen profili", "muhafazakar" değil "yoksul" dur. Siyasi kutuplaştırmalar değil, ekonomik vaatler etkili olmaktadır. Yandaşlara hortumla para akıtırken emekliye yapılacak zamma "*dipsiz kuyu*" denmesi; sarayda "*itibardan tasarruf olmaz*" küstahlığı ile aşırı lüks harcamalar yapılırken ülke nüfusunun yarısından fazlasının asgari ücrete mahkum edilmesi; kitlelerin yaşam koşulları daha katlanılmaz hale gelirken yöneticilerin lüks-sefahat içinde akıllamaz bir zenginleşme içinde olması; üstelik bir de kitleleri aşağılaması, değersizleştirme, hiçleştirme... **Mesele "muhafazakar seçmen" olsaydı zaten, "dindarlık"ta baş köşeyi kimseye kaptırmayan, tarikatları sistemli biçimde büyüten ve güçlendiren, bölgenin bütün radikal**

Erdoğan'ın bu seçimde önemli bir darbe aldığı doğrudur elbette. Ancak sınıf mücadelesi yükselmediği taktirde, bugüne kadar çok etkili darbelerin geçirildiğini, büyük çöküşlerin düzeltilildiğini gördük. Üstelik Erdoğan'ın kaybettiği şey, belediye seçimleridir. Hükümet ve parlamento çoğunluğu halen AKP'nin ve diğer gerici-faşist partilerin elindedir.

gelebilir, ya da bunların dışında bugün gündemde olmayan başka uygulamalar, başka saldırılar yaşanabilir.

Kesin olan tek şey şudur: **Sandıkta değil, sokakta kazanmak gerekir. Kitle eylemleri yükseldiği sürece, bugün CHP'nin seçim kazanmasının, kitlelerin yaşam koşullarına somut bir iyileştirilmesi söz konusu olmayacaktır.**

Çünkü AKP'nin seçim yenilgisi, egemen sınıfların dönemsel politikalarından bağımsız değildir. İki yönlü ihtiyacın karşılığı olarak, burjuvazi Erdoğan'ın bu seçimleri kaybetmesini onayladı. Birincisi, Erdoğan 2023 seçimlerini "sandıkta kaybetmiş, sayımda kazanmış"tı. Burjuvazi Erdoğan'ın bir dönem daha yönetimde kalmasını, kitlelere dönük ağır sömürü politikalarına zorbalıkla devam etmesini istemişti. **Erdoğan'ın birden ve ani bir kırılma gibi gitmesi, CHP'nin kitlelerin büyük beklentilerini omuzunda taşıyarak gelmesi, burjuvazinin istediği bir şey değildi.** AKP'nin, 2024'te belediyelerde ağır bir yenilgi almışken parlamentodaki çoğunluğu koruyor olması, AKP'nin gidişinin daha "evrimsel" hale getirecektir. Üstelik bu arada İmamoğlu güçlenecek, Erdoğan'ın yerini almaya hazırlanacaktır. Bu nedenle belediye yenilgisi, Erdoğan'ın faşist yönetimini kademeli olarak devretmesini sağlayacak bir basamak oldu.

İkincisi, 2013'ten bu yana her seçimde kitleler "bu son, Erdoğan bu defa gidiyor" vaatleriyle sandığa koşturuldular. Üstelik burjuva siyaseti CHP-AKP

ikileminde kutuplaştırıp, "küçük" partileri bu ikileme yedeklenmeye zorlayarak... Ancak 2023 seçim yenilgisi, kitlelerde sandığa güvensizlik oluşturdu. Son on yılda, tüm mücadele yöntemleri sandığa sıkıştırılmıştı. Düzen partileri elbirliği ile ve faşist baskıyla kitleleri sokaklardan, eylemlerden uzaklaştırdılar; hak elde etmenin tek yöntemi olarak sandığa gösterdiler. Ancak **seçimlerin hiçbir şeyi değiştirmedini tekrar tekrar gören kitleler, bu seçimlerde sandığa karşı büyük bir güvensizlik, ilgisizlik ve küskünlük yaşamaya başladı. İşler bu noktaya geldiğinde, kitlelerin arayışı düzen-dışı akımlara, araçlara kayar; bu siyasi akımlar (mesela komünist ve devrimciler) bir seçeneğe dönüşebilir ve kitlelerin patlama dinamikleri büyür.** Bu koşullarda, "seçimle değiştirme" ihtimalinin yeniden güncellenmesi ve bir sandık zaferi, burjuvazinin bekası için zorunlu hale gelmiştir. Bu nedenle CHP'nin önü açılmıştır.

2024 seçim sonuçları, 2023 seçimlerinde çıkabilecek olan, ancak sandık ve seçim hileleriyle yokedilen sonuçlardı. Kitlelerin öfkesi ve bu öfkenin patlama ihtimali, yerel seçim sonuçlarının farklı olmasını zorunlu hale getirdi.

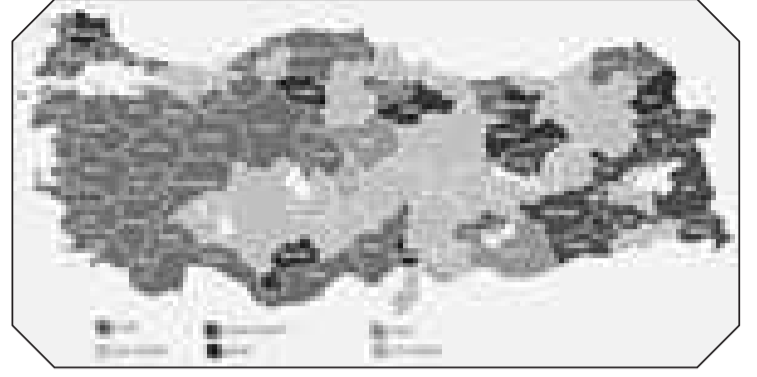
DEM Parti'nin handikapları

DEM Parti, kayyum atanan 47 belediyeden 41'inde seçimleri yeniden kazandı, bazılarında önemli fark attı. 2019 seçimlerinde 3 büyükşehir, 5 il, 45 ilçe ve 12 belde belediyesi olmak üzere, toplamda 65 belediye başkanlığı kazanmıştı. 2024'te ise toplamda 3 büyükşehir, 7 il, 65 ilçe ve 7 beldede seçimleri kazandı. Böylece 82 belediye başkanlığı kazanmış oldu.

Bunların içinde **özellikle Hizbullah'ın kalesi Batman'da DEM Parti'nin seçimleri kazanması çok önemlidir.** 2019'da Batman'da seçimleri kazanan Mehdi Öztüzün, Hüda-Par'lılarla çektiği fotoğraf nedeniyle partiden ihraç edilmişti. Bu seçimlerde ise, kadın eşbaşkan aday Gülistan Sönük'ün seçim çalışması çok etkiliydi. Kadının intiharlarıyla basında yer alan Batman'da DEM Parti yüzde 64 gibi çok büyük bir oyla ve açık ara farkla kazandı.

Üstelik **DEM Parti, Kürt kentlerindeki seçim zaferini AKP'nin bütün hilelerine, Batı'dan onbinlerce sahte seçmen kaydırmasına, asker-polis baskısına rağmen başardı.** İki seçimde kayyum saldırısıyla belediyeleri Kürt halkının elinden çalan AKP, bu defa "kayyum seçmen" politikasıyla, belediyeleri doğrudan seçimle almayı hedefledi, ancak başaramadı.

DEM Parti'nin Kürt kentlerinde elde ettiği seçim

zaferi, yaptığı siyasal hataların gölgesinde kaldı. AKP'nin seçmen kaydırma politikasını önceden bilmesine rağmen, buna karşı mücadele yürütmedi. Keza yeniden kayyum gelirse ne yapacağına ilişkin kitlelere açık bir söz vermedi. Bunun yerine, Ahmet Türk ve Selahattin Demirtaş başta olmak üzere önemli Kürt siyasetçiler, "AKP ile görüşmek gerektiği" üzerine açıklamalar yaptılar; yeniden çözüm sürecinin başlatılmasını istediler. Bu durum, "AKP ile pazarlık yürütülüyor" yorumlarına yol açtı.

Benzer biçimde, Batı'daki önemli büyükşehirlerde "AKP'ye kaybettirme" olarak adlandırıldığı politikadan vazgeçmesi, AKP'nin en çok istediği kentlerde CHP'nin karşısına aday çıkarması, üstelik bu arada "CHP ile kent uzlaşısı" açıklamaları yapması, oldukça tartışıldı.

Bir partinin istediği yerden aday çıkarması elbette en doğal hakkıdır. Ancak **Kürt partilerin (DEM ve öncesinde HDP), son yıllarda emperyalistlerle kurduğu ilişkilerin devamı ve Ortadoğu politikasının bir parçası olarak kimi zaman AKP ile, kimi zaman CHP ile uzlaşarak politika belirlediği; kimi zaman AKP'nin, kimi zaman CHP'nin yedeği haline geldiği biliniyor.** Kürt halkının mücadele gücüne yaslanmak yerine, burjuva düzen partilerinin hesaplarına dahil oluyorlar. Bu da hem Kürt kitesinde, hem de 20 yıla yakın süredir Kürt partisiyle işbirliği-ittifak yapan sol-reformist-devrimci partilerde tepkiye neden oluyor.

Bu tepki, son seçimlerde iki biçimde açıkça kendisini gösterdi. **Birincisi, İstanbul'da aday göstermelerine rağmen, kendi içlerinde İmamoğlu'na destek verme tartışması hep sürdü. DEM'den İmamoğlu'na oy gittiği seçim sonuçlarıyla da ortaya çıktı.** DEM'in kendi içindeki çelişkileri, tabanda farklı oy tutumlarına yol açtı. Meral Danış Beştaş seçim sonrası yaptığı açıklamada, İmamoğlu'nun kendilerinden aldıkları oyu unutmamasını söyledi.

İkincisi, HDK-HDP içinde yer alan bazı sol partiler, DEM aday çıkarmış olmasına rağmen CHP'yi destekleyeceklerini açıkladılar ve öyle de yaptılar. Bazı partiler zaten seçimlerden önce "bağımsızlıklarını ilan etmiş"lerdi. 2023 seçimlerine TİP'in kendi parti ismiyle seçime girme kararının ardından EMEP, HDP çatısında seçime girmiş, seçildikten sonra ayrılmıştı. **2024 seçimindeki çelişkili seçim politikasıyla, DEM Parti'nin Batı kentlerinde önemli bir oy kaybı yaşamaması, "Türkiye'de sol-reformist partilerinin çatısı" ve adeta "siyasal önderi" konumunu zayıflattı.** Önümüzdeki dönemde kimi kopuşların yaşanacağını öngörmek yanlış olmaz.

Kayyuma geçit vermeyeceğiz!

Seçim yenilgisinin üzerinden 2 gün geçmeden, AKP Van'da kayyum saldırısını başlattı. Yasal olmayan bir bahaneyle, Van'ın seçilmiş belediye başkanı Abdullah Zeydan'a mazbatasının verilmeceği, mazbatanın seçimde 2. sıradaki AKP adayına verileceği açıklandı. Zeydan yüzde 55,48 ile belediyeyi kazanmış, AKP'nin aday ise oyların sadece yüzde 27'sini almıştı.

Haber üzerine Van'da kitleler sokaklara döküldü, kararı protesto etmeye başladı. Polisin saldırı görüntüleri, tomalardan sıkılan gazlar ve zafer işaretleriyle yürüyen kitleler ekranlarda şu anda. İstanbul-Kadıköy'de de, akşam saatlerinde protesto eylemi için çağrı yapıldı.

AKP seçim yenilgisinin hırsını böyle çıkarmaya çalışmaktadır. Seçim değerlendirmemizde AKP'nin bu yenilgiyi kolayca kabul etmeyeceğini belirtmiş Haziran 2015 seçimlerini ve sonrasındaki kent yıkımlarını hatırlatmıştık.

Kayyum saldırısı derhal püskürtülmelidir. Bunun yolu da YSK büroları, adliyeler değil, sokak eylemleridir. Bu saldırı püskürtülmezse arkası

gelecektir. Sadece DEM Parti'nin belediyeleri değil, AKP'nin göz diktiği bütün belediyeler hedefe konacaktır. Bu nedenle "Kayyuma geçit vermeyeceğiz" şiarıyla protestolar yükseltilmeli, kayyum politikası yokedilmelidir.

Sol-devrimci ittifaklar kurulamadı

Eylül ayında tüm devrimci-reformist kurumların katılımıyla yapılan seçim işbirliği toplantısı epeyce geride kaldı. **Devrimci-demokrat kitlede bir umut yaratan seçim ittifakı çabası, hayata geçmedi.** "En önemli sınav" addedilen Defne'de çok fazla sol aday olunca, kazanan CHP oldu. SMF Dersim-Hozat'ta, TİP Hatay-Samandağ'da, Sol Parti Aksaray-Saratlı beldesinde seçimleri kazandı. Devrimci-reformist adayların diğer seçim çalışmaları yenilgiyle sonuçlandı.

Kadıköy'de ise hem SMF hem de TKP, Maçoğlu'nun anketlerde yüksek puan aldığını, hatta kazanmaya çok yakın görüldüğünü ifade ederken, seçimde aldığı oyun yüzde 10 düzeyinde kalması çarpıcıydı.

PDD olarak Maçoğlu'nun geçmişteki halkçı belediyeçilik örneklerini önemli bulduğumuzu, bu nedenle seçim çalışmasını destekleyeceğimizi duyurmuş ve Kadıköy Halk Dayanışması'nın bileşeni olmuştuk. Ancak Kadıköy tercihinin "sınıfsal ve siyasal olarak yanlış bir karar" olduğunu, konuya ilişkin tüm yazılarımızda ve toplantılarda ifade ettik. Bu eleştirimize rağmen seçim çalışmasını "kazanma-kazanamazsa da az farkla kaybetme" hedefiyle yürüttük. Kendi imzamızla bildiri-afiş bastırmaktan kitle çalışması yapmaya, sandıkta müşahit olmaya kadar her aşamada üzerimize düşeni yaptık. "İttifak" olmanın gereklerinden biri de, çalışmaya ilişkin eleştiri ve önerilerimizi yeri geldikçe ifade etmekti; seçim öncesinde her aşamada bunu da yaptık.

Sonuçların böyle çıkmasında Kadıköy'ün (en başta ifade ettiğimiz) "sınıfsal ve siyasal" yapısının önemli bir rolü vardı elbette. "Maçoğlu'nu seviyoruz ama neden Kadıköy" sorusu son gün bile soruluyordu. Keza CHP küskünlerini motive eden asıl unsurun "AKP karşıtlığı" olduğu kanıtlandı. Bunlar işin nesnel yanındı. **Öznel tarafta ise, çalışmanın başından itibaren nasıl hatalar yapıldığı, "yığınakta yapılan hatanın savaşın her safhasında kendisini hissettirdiği" konusunda, SMF'li arkadaşların yapacakları açıklamalar önem kazanıyor.**

"Bahar geldi" mi?

Bu seçimde YRP'nin AKP'den ayrılarak hızlı yükselişi (belki ki "Erdoğan sonrası" için dinci-gerici lideri AKP'den çıkartamadılar, YRP'den buldular); TİP'in yaşadığı başdönmesi ve yere çakılması (özellikle Hatay'da Gökhan Zan konusu TİP'in belkemiksizliğinin göstergesi ve büyük bir fiyaskoydu), "6'lı masa" sayesinde CHP'nin oylarıyla meclise giren Deva ve Gelecek Partisi'nin seçimde tam bir yenilgi yaşamaları, İYİP'in siyasetten silinmesi, Erdoğan'ın barışçı-uzlaşmacı balkon konuşması gibi konular çokça tartışıldı.

Ancak asıl konuşulan, CHP'nin 47 yıl sonra ilk defa bir seçimden birinci parti olarak çıkması, 22 yılın sonunda ilk defa AKP'nin ciddi bir seçim yenilgisi yaşamasıydı. Büyük seçim zaferi, büyük bir dönüşümün başlangıcı gibi lanse edildi; gerici örgütlenmelerin güçlü olduğu kentlere bir günde laiklik gelmiş gibi espriler internette aldı başını gitti.

İlk yapılması gereken, bu yanılsamadan kurtulmaktır. Engels'in söylediği gibi "Eğer seçimler bir şeyleri değiştirecek olsaydı, yapılmasına izin verilmezdi." Bir şeyleri değiştirecek, ekonomik krizde rahatlamamızı sağlayacak, yaşam koşullarımızı iyileştirecek, kaybettiğimiz haklarımızı geri getirecek olan tek şey, mücadele gücümüzdür. Sokağın gücü, eylemin gücü, sendikal ve siyasal örgütlerimizin gücü olmadığı zaman, her seçim burjuvazinin o dönemki çıkarları ve hedefleri doğrultusunda sonuçlanır.

Yaşam hakkımız mücadele gücümüz kadardır.

Karabük'te fuhuş çetesi ve Afrika bağlantıları

26 Mart 2023 tarihinde Gabonlu öğrenci Dina'nın cansız bedeninin bulunmasıyla gündeme gelen **Karabük Üniversitesi, geçtiğimiz haftalarda üniversitenin itiraf sayfasına atılan ve şehirdeki Afrikalı öğrencileri hedef gösteren mesajlarla tekrar konuşulmaya başlandı.** Mesajlara göre Afrikalı öğrencilerle birlikte olan şahıslar HIV virüsüne yakalandıklarını iddia ettiler ve bu mesajların kamuoyunda gündem olmasıyla yabancı öğrencilere yönelik ırkçı tutumların şehirde arttığı görüldü.

Karabük kent merkezi 132 bin nüfusa sahip ve bu nüfusun 12 bin 500'ü, çoğunluğu Afrikalı olan yabancı öğrencilerden oluşuyor. Peki Afrikalı öğrenciler neden Karabük Üniversitesi'ni tercih ediyor ya da **Karabük Üniversitesi'nin Afrika ile ne gibi bir bağı var?**

Karabük Üniversitesi'nin Afrika ile bağları eski rektör Refik Polat zamanında kuruluyor ve güçleniyor. **Refik Polat, Afrika devletlerine ve üniversitelerine resmi ziyaretler gerçekleştiriyor,** Karabük Üniversitesi ve Afrika'daki okullar ve üniversiteler arasında bağlar kuruyor, çeşitli öğrenci değişim sınavlarıyla Afrikalı öğrencileri Karabük Üniversitesi'ne alıyor. Bu değişim sınavları ücretsiz ya da düşük bir ücret karşılığında yapılıyor. Düşük bir puanla öğrenciler Karabük Üniversitesi'ne kaydı için başvurabiliyor. **Kayıt sırasında bin ile 20 bin dolar arası ücret alınıyor.** Refik Polat bu durumu "devletin verdiği ödenek yetmediği için para kazanmanın yollarını bulduğu" şeklinde açıklıyor. Eski rektör **Refik Polat'ın bu yolla 30 Milyon TL servet edindiği iddia ediliyor.** Şu an Kırgızistan'a kaçtığı söylenen Refik Polat'ın rektör olur olmaz, odasına jakuzili banyo yaptırdığını da unutmamalıyız.

Refik Polat Afrika bağlantılarını nasıl kuruyor? Burada iki nokta var: **İlki Afrikalı öğrenciler için sınav düzenleyen Maarif Vakfı, ikincisi ise Refik Polat'ın da bir parçası olduğu bilinen Hakyol Cemaati.**

Türkiye Maarif Vakfı 2016 yılında kuruluyor. **Devletin Gülen Cemati ile bağları kopunca, yurtdışındaki okulları ya kapanıyor ya da Maarif Vakfı'na devrediliyor. Maarif Vakfı'nın bugün 52 ülkede 467 okulu olduğu biliniyor.** 2018-2022 yılları arasında Milli Eğitim Bakanlığı bütçesinden vakfa aktarılan para 1.8 Milyar TL. 2023 yılında ise vakfın MEB bütçesinden aldığı ödenek 3 Milyar 499 Milyon 874 Bin TL.

Karabük Üniversitesi ve Maarif Vakfı arasında 2018 yılında protokol imzalanıyor. Maarif Vakfı çeşitli Afrika ülkelerinde öğrencilere Karabük Üniversitesi'nde okumaları için ücretsiz ya da düşük ücretli sınavlar düzenliyor. Bunun yanında yurtdışında Maarif Vakfı'na bağlı okullarda okuyan öğrencilerin, Karabük Üniversitesi'ni tercih etmesi teşvik ediliyor.

Nakşibendi tarikatı kolu olan Hakyolcular ya da İskenderpaşa Cemaati AKP'den önce Milli Görüş içinde örgütlü olan bir tarikat. O dönemde çıkan Erbakan-Hakyolcular çatışmasında Recep Tayyip Erdoğan'la birlikte Erbakan'ı devirmeleri; Hakyolcuların AKP hükümetleri döneminde devlet içindeki örgütlenmelerini arttırıyor. Gülençiler ile kavgaları olduğu ve Gülençilerden boşalan koltuğu Hakyolcuların doldurduğu biliniyor. **Bugün Adalet Bakanlığı'nda, Milli Eğitim Bakanlığı'nda ve YÖK'te en etkili tarikatın Hakyolcular olduğu söyleniyor.** Gülençilerin elinden alınan yurtdışındaki okullar Hakyolculara aktarılıyor ve aynı sistem farklı tarikatlar üzerinden devam ettiriliyor. 2019 yılında Tıpta Uzmanlık Sınavı soruları çalındığında, Hakyolculara yakın kurumların ismi öne çıkmıştı.

Türkiye'de çeşitli üniversitelerde ve şehirlerde İskenderpaşa Cemaati'nin etkili olduğu biliniyor. Bu şehirlerden biri de Karabük. Önceki dönemlerde cemaate bağlı kurumların Karabük'te Afrika için yardım çalışması afişleri şehrin duvarlarını süslüyordu. Karabük Üniversitesi de cemaat için bir proje. Refik Polat buraya rektör olarak atanıyor ve Afrika ile bağlar kuruluyor.

Gabonlu öğrenci Dina'nın öldürülmesi sonrası ortaya çıkanlar, şehirde bir fuhuş çetesini işaret ediyordu. Dönemin rektörü Refik Polat, bağlı olduğu tarikat ve Maarif Vakfı yoluyla Afrikalı öğrenciler Karabük'e getiriliyor ve fuhuş çetesinin kollarına atılıyor. Kurulan bağlantılarla **Afrikalı öğrenciler fuhuşa zorlanıyor ve Karabük, çevre illerin 'çekim merkezi' haline getiriliyor.** Refik Polat bu yolla "üniversite nasıl para kazanır"ı öğreniyor ve uyguluyor.

Her türlü ahlaksızlık, yozlaşma tarikatlar ve devlet eliyle halkımıza ve gençlerimize bulaştırılıyor. Eğitim hakkı tarikatlara peşkeş çekiliyor. Yaşamak için, yaşatmak için tarikatları boğmak zorundayız, bunun yolu da sınıf mücadelesini yükseltmekten geçiyor.

Emekliler sadakaya prim vermeyecek

Hükümet yetkilileri tarafından emekliler ile ilgili ileri-geri konuşmalara, emekliler için verilen "müjdeler" eklendi. Seçim meydanlarında "2024 yılı emekliler yılı olacak" diyen Erdoğan, üç bin liracık bayram ikramiyesi "müjdesi"ni verdi önce. Sonra "bütçede emeklilere verilecek para yok" dedi.

Hatırlanacaktır, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, daha bakanlık koltuğuna oturduğu günlerde "bütçe açığının sebebi emeklilerdir" demişti. Arkasından "bayram ikramiyesi de ne imiş, dünyada bunun örneği yok" dedi. Ve ağzındaki baklayı çıkardı; bayram ikramiyesinin bütçeye "yük" getirdiğini, veremeyeceklerini söyledi.

26 Mart günü de Erdoğan, "emeklilere ne verirsek verelim enflasyon karşısında dipsiz bir kuyu olacaktır" diyerek, emeklilere "ölüm sınırı"nda verilen parayı bile çok gördüklerini ilan etti.

Zenginliği dillere destan olan Ankara-Keçiören Belediye Başkanı, aynı zamanda AKP'nin Ankara büyükşehir belediye başkan adayları Turgut Altınok ise, "emekliye bir şey vermek için seçim mi gerek" diyen bir emekliyi, hiç sıkılmadan azarladı; "başka hükümet olsaydı emekliler maaş bile alamazdı" dedi. AKP'li belediyelerden aldığı ihaleler sonucu servetine servet katan MHP'li Aksaray milletvekili Ramazan Kaşlı da, "Emekliler okul önlerinde simit satsınlar, gelir sağlasınlar" diyerek akıl hocalığı yapmaya kalkıştı.

Halk arasında "tok olan açın halinden anlamaz" denir. Gerçek anlamda tok olanlar susmak bilmiyor ve her fırsatta emeklileri aşağılamaya devam ediyorlar. **Emeklilerin çalışırken dişini tırnağına takıp, yaşlılığının güvencesi olarak yıllarca ödediği primlerin nerede ve kimlere harcandığı konusunda tek kelime etmeyenler, bakanından milletvekiline kadar hep bir ağızdan konuştukça konuşuyor...** Emekli olmak için kötü çalışma koşullarına ve düşük ücrete rağmen ömrünü tüketerek çalışanlar için, ölüm fermanı yazıyorlar adeta. Yavuz hırsız misali, emekliye verilenle yetinmesini, hatta şükrederek başka hiçbir talepte bulunmamasını salık veriyorlar.

Son "müjde" banka promosyonu üzerinden yapıldı. **Promosyon, banka ile düzenli aylık alan kişi arasında olan ve zaten hak edilmiş bir ödemedir.** Çalışanlara ya da emeklilere düzenli yatırılan paralar öylesine büyük bir rant konusudur ki, bankalar bu aylığı ele geçirebilmek için yarışıyorlar. Ancak **kamu bankaları, emeklilerin promosyon hakkını gaspediyordu bugüne kadar.** Erdoğan'ın müjdesi, kamu bankaları üzerinden aylık alanlara bir vaat. Yine halkın parasını halka "müjde" diye sunuyor.

Ama artık emekliler "yok ve yük" sayılmaya dur diyecek ve sadakalara prim vermeyecek. Halk mağduriyet yaşarken, bütün kaynakların sermayeye, tarikatlara ve yandaşlara akmasına sessiz kalmayacak, "bütçede para yok" safsatasını elinin tersiyle itecek. **Emekliler "sosyal yardım" değil, kamucu sosyal güvenlik sisteminin kurulmasını istiyorlar.** Bu nedenle de sosyal güvenlik yasasının şirketlerin değil, çalışanların, emeklilerin ve toplumun yararına yeniden düzenlenmesi için baş kaldırıyorlar. Seçim gezisine çıkan her adayın karşısına dikilip vaatlere karnının tok olduğunu, alım gücünün yükseltilmesi gerektiğini söylüyorlar.

Her şeyden önce de sendikal örgütlenmelerinin önündeki engellerin kalkması ve toplu sözleşmeli sendika hakları için savaş veriyorlar. Emeklilerin işvereni durumundaki Sosyal Güvenlik Kurumu ile masaya oturup yaşam koşullarının iyileştirilmesini sağlamak için mücadele ediyorlar. Sendikalarıyla bankaların karşısına geçip bankaların asıl muhatabının emekli sendikaları olduğunu ve üç yıllık değil, altı aylık sürelerle yüksek artışlı promosyon istiyorlar. Torunlarına verecekleri harçlık bile olmayan bayram ikramiyelerinin ise, her yıl dört defa bir aylık tutarında olmasını talep ediyorlar. Emekli aylıklarının enflasyon hesabına bağlanmamasını, TÜİK'in enflasyon hesabını beklemek istemediklerini haykırıyorlar. Yaşam standartlarının iyileştirilerek aylıklarının buna göre sürekli güncelleştirilmesini istiyorlar.

Emekliler insanca onurlu bir yaşam için baş kaldırıyor, üzerine sel gibi gelen dalgaları durdurmaya çalışıyor. Bunlara henüz set çekemeseler de kendilerini ezdirmeyeceklerini ortaya koyuyor. 16 milyon emekli, doğru temelde örgütlenmiş niteliksel gücünü birleştirdiklerinde, karşısına dikilen herkesi ve her şeyi yıkıp geçecektir.

Yaşlıların hayatı değerlidir!

Emekliler Dayanışma Sendikası'nın, Uluslararası Yaşlılar Haftası nedeniyle yaptığı açıklamayı kısaltarak yayınıyoruz.

1990 yılından bu yana Birleşmiş Milletler tarafından "yaşlıların toplumdaki ve aile içerisindeki konumlarını korumak ve güçlendirmek amacıyla" 18-24 Mart tarihleri arası "Uluslararası Yaşlılar Haftası" olarak ilan edilmiştir. Bu karar Türkiye için de bağlayıcıdır. **Ülkeyi yönetenlerin, yaşlıların sağlıklı ve refah yaşamasını sağlamak için çalışmak, plan ve programlarını buna göre yapma sorumluluğu vardır.**

Genç ve dinamik nüfusa sahip olduğumuza sık sık atıfta bulunulsa da hızla yaşlanan bir toplumuz. Her 100 kişiden 10'u 65 yaş üzerinde. Gelir dağılımındaki adaletsizlik, işsizlik sistemin kendi yapısından kaynaklı ekonomik krizler ve bunların tetiklediği sosyal krizler toplumsal ilişkilerdeki dengeyi bozdu. Toplumun bütün kesimlerini olumsuz etkileyen bu durum savunmasız, korunmasız yaşlılarımızı daha çok etkiledi. Toplumsal yaşlanmanın yarattığı en önemli sorunlardan biri yaşlılıkta bakıma ihtiyaç duymaktır. "Günlük yaşamlarında zorunlu olan aktiviteleri yapabilme olanağından yoksun olmak" biçiminde açıklanan "yaşlılıkta bakıma ihtiyaç duyma", hastalık değildir... Gerontoloji bilimi temel alınmalı, yaşlanmanın toplumsal bir olgu, yaşlılığın da sosyal bir olgu olduğu kabul edilmelidir. **Merkezi ve yerel yönetimlerde yaşlılarla ilgili birimler oluşturulmalı, çalışmaları da bu alanda eğitim görmüş elemanlarla yürütülmelidir.**

Yaşlılık yaşamın doğal bir evresidir ve yaşlıların da her insan gibi beslenme, barınma, sağlık ve bakım hizmeti alma, güvenli çevrede yaşama, ekonomik-sosyal-kültürel olarak toplumsal yaşamın bir parçası olarak ayrımcılığa uğramadan yaşama hakkı var. Değişen gelişen koşullara uyum sağlamak için uygun eğitimle desteklenmeye, teknik ve teknolojilerden yararlanmaya hakkı var. 65 yaş üstü insanlarımızın saygın, onurlu, yerinde ve aktif yaşamları için desteklenmesi, olanakların sağlanması devletin ve toplumun görevidir, sorumluluğudur. Kamu emeklilik statüsünün Sosyal Güvenlik Reformuyla yok edilerek, kazanılmış hakların geri alınması, emekliliğin esnek güvencesiz kuralsız hale getirilmesi. Ekonomik güvencenin sağlık hakkının yok edilmesi, bakım hizmetlerine ulaşamaz olması, yaşlılarımızı emeklilerimizi toplumun en yoksul kesimi haline getirdi. Kamu emekliliği yerine getirilen, yaşlılıkta güvence sağlamayan bireysel emeklilik sistemi, gelecekte de yaşlı olacakların yoksul güvensiz olmalarının zeminini hazırladı. Sağlık hizmetlerinin ticarileştirilmesi, özelleştirilmesi, daraltılması yaşlıların sağlığını tehdit ediyor. Ülkemizde her üç yaşlıdan birinin kronik hastalığı var. Kronik hastalık tanısı konulan her üç kişiden birinde depresyon belirtileri görülüyor. Demans ve Alzheimer hastalıklarında patlama yaşanıyor... Araştırmalar **yaşlılıktan çok yoksulluğun düşük gelirli olmanın diyabet ve kalp hastalığı vb. kronik hastalıkları tetiklediğini gösteriyor.**

Bakım hizmetinin temel hedefi aileyi desteklemek olamaz. Bakım hizmetleri amatör ve profesyonel olmalı, kamu hizmeti olarak sunulmalıdır. Ekonomik sosyal ve demografik değişiklikler göz ardı edilerek, "yaşlılara aileleri baksın" denemez... **Yaşlıya aile içi psikolojik ve fiziksel şiddet engellenmelidir. Aileler yaşlı hastaları ile çaresizliğe terk edilmemelidir.**

Sosyal güvenlik yerine sosyal yardım ve sosyal hizmet diyen politikalarla emeklilerin, yaşlıların yaşamı yerel idareler, yardım kurumları nezaretinde vahşi piyasa koşullarına terk edilmiş durumda. Sosyal yardımların yoksullara ulaştırılma yöntemi, insanların muhtaç olduklarını kanıtlamak zorunda bırakılarak damgalanmaları, insanlık onurunu kırıcı olmakta ve insan hakkı ihlali düzeyine ulaşmaktadır. EDS olarak yaşlılarımızın sorunlarının bizim sorunlarımız olduğunu düşünüyoruz.

Emekliliğin yaşlılığın güvencesi olan hukuki bir statüye tekrar kavuşturulmasını istiyoruz... Merkezi ve yerel idareler, belediyeler yaşlıların emeklilerin sorunlarının günü kurtaracak, durumu idare edecek bir yaklaşımla çözülmediğini, artarak devam ettiğini artık görmeli!.. Yaşlıların, emeklilerin ekonomik-demokratik-sosyal hakları tanınmalı!

Uygulanan plan ve programların ve taleplerimizin takipçisiyiz. Yetkililere görevlerini hatırlatmaya devam edeceğiz. Herkese sağlıklı yaşama ve yaşlanmalar diliyor, kutlanacak haftalar yaşamak istiyoruz!

1 Mayıs'ın sahipleri, günlerine sahip çıkmalı!

İşçi sınıfının "birlik dayanışma mücadelesi" günü olan 1 Mayıs yaklaşiyor. Dünyanın her yerinde işçiler ve emekçiler, 1 Mayıs günü ortak düşmanı burjuva sınıfına karşı, sokaklarda, alanlarda, meydanlarda olacak. Kapitalist sisteme karşı mücadele bayrağını yükseltecekler.

1 Mayıs aynı zamanda iki sınıfın (proletarya ve burjuvazi) karşı karşıya geldiği, güçlerini tarttığı bir gündür. Bu yüzden herhangi bir eylemle kıyaslanamaz. Ayrıca toplumsal muhalefetin işçisinden öğrenmesine, kamu emekçisinden küçük esnafa her kesimin bir arada olduğu, sokaklara döküldüğü gündür 1 Mayıs...

Türkiye'de 1 Mayıs denilince akla ilk gelen Taksim Meydanı'dır. **Taksim, bir alan olmanın ötesinde, sınıf mücadelesinde bedel ödenen bir yerdir.** 1977 yılında Taksim 1 Mayıs'ında faşist devletin gerçekleştirdiği katliam tarih sayfalarında ve hafızalarda yerini koruyor.

Türkiye'de en kitlesel ve militan 1 Mayıs'ların yeridir Taksim. Ne var ki, yıllardır işçi ve emekçilere kapalıdır. Seçimler, sportif başarılar, yılbaşı gibi anlarda Taksim'e kitlelerin akması sorun olmazken, 1 Mayıslar'da etrafı polis bariyerleriyle çevrilir.

2024 İstanbul 1 Mayıs'ında işçi ve emekçilerin yönü, yine Taksim olmalıdır. Taksim üzerindeki yasak ancak işçi ve emekçilerin kendi gününe, kendi alanına sahip çıkmasıyla bunun fiili mücadelesini vermesiyle kalkar.

1 Mayıs yaklaşırken...

1 Mayıs'a emperyalist-kapitalist sistemin derinleşen çok yönlü krizi ve dünyayı yeniden kan gölüne çeviren emperyalist paylaşım savaşı koşullarında giriyoruz. Savaşlarda yoksul halk katlediliyor, yerinden yurdundan ediliyorlar. Krizle birlikte açlık ve işsizlik devasa boyutlara ulaşıyor. Açlıktan ölümlerin, işsizlikten intiharların arttığı bir dönemi yaşıyoruz...

Türkiye'de her gün en az 6 işçi, işçi cinayetlerinde yaşamını yitiriyor. İliç'te 9 madenci hala siyanürlü toprağın altında. Tonlarca siyanürlü toprak bölgeyi tehdit etmeye devam ediyor. Okulda olması gereken çocuklar Mili Eğitim Bakanlığı eliyle MESEM adı altında "beleş" "çocuk işçi" olarak fabrikalarda, işletmelerde çalıştırılıyor.

Patronlara azami kar sağlayan taşeron sistemi ve esnek çalışma biçimleri her fabrikaya girmiş durumda. Ücretler düşük, bu yüzden işçiler gönüllü mesaiye kalmak için birbirleriyle yarışıyorlar. Enflasyon günlük yükseliyor, her gün temel tüketim mallarına zam geliyor. Ücretlerin alım gücü düşüyor, para "pul" oluyor...

Patronlar işçileri azami kar için düşük ücretle uzun saatler çalıştırırken, devletin bütün kurumları

Taksim 1 Mayıs alanıdır! Taksim üzerindeki yasağın kaldırılması, 1 Mayıs öncesinden başlayan ve 1 Mayıs günü zirveye çıkacak olan fiili mücadeleye bağlıdır. Yasağı hükümsüz kılmanın yolu, işçilerin günlerine sahip çıkmasından, yüzbinler olup Taksim'e akmasından geçmektedir.

onların yanında yer alıyor. **Yasalar patronların çıkarlarına göre hazırlanmış durumda. Hakkını arayan herkes, devletin saldırısıyla karşı karşıya kalıyor.** Sendikalaşmak isteyen işçiler, kendilerini kapının önünde buluyorlar. Mücadelede öne çıkan sendikacılar, işçiler hapse atılıyor.

Bütün bu saldırılara rağmen işçi ve emekçilerin mücadelesi durmuyor. Tekstilten metale, inşaattan petrole kadar her işkolunda direniş ve eylemler sürüyor.

Elbette direnişte olan sadece işçiler değil. Kamu emekçileri, öğrenciler, emekçi kadınlar, doğasını ve toprağını korumaya çalışan köylüler, çevreciler...

İşçiler 1 Mayıs'a ilgisiz kalamaz!

1 Mayıs, işçi sınıfının 8 saatlik iş günü mücadelesinin eseridir. İşçi sınıfı 15-16 saat çalıştırılma koşullarına karşı 8 saatlik iş günü mücadelesini yürüterek, 8 saatlik iş gününü kazandılar. İşçi sınıfının öncülery, işçilerin bu kazanımını, işçilerin "birlik dayanışma mücadelesi" günü ilan ettiler. Dolayısıyla **1 Mayıs'ın sahibi işçi sınıfıdır.**

Ne var ki, son yıllarda ülkemizde işçi sınıfının 1 Mayıs'a ilgisi, katılımı azaldı. Oysa mücadelenin geriye çekildiği dönemlerde bile işçilerin 1 Mayıs'a ilgisi ve katılımı olurdu. Söz konusu 1 Mayıs olunca, işçiler canlanır, 1 Mayıs kutlamalarında yerini alırdı. Fakat son yıllarda 1 Mayıs alanları neredeyse işçisiz. Sendikaların kortejlerinde bile, işçiler yok denecek kadar az.

1 Mayıs eskisi gibi işçilerin gündemine girmiyorsa, işçilerin 1 Mayıs'a katılımı düşüyorsa, elbette bunun nedenleri vardır. **En önemli faktör, sendikaların başına çöreklenmiş işbirlikçi bürokrat sendikacılarıdır. Sendikaları, işçi sınıfının mücadele araçları olarak değil, ticari şirket gibi gören; sınıfın çıkarlarını değil kendi çıkarlarını düşünen; bunun**

için patronlarla, devletle uzlaşan sarı sendikacılarıdır. Bunlar, 1 Mayıs gibi anlamlı günde bile hiç bir çalışma yürütmeyiz. Ne öncesinden fabrika ve işyerlerinde 1 Mayıs hazırlıkları yaparlar, ne de 1 Mayıs günü işçilerle birlikte yürüyüşe geçip meydanları doldururlar.

Önceki yıllarda işyerlerinde "1 Mayıs komiteleri" oluşurdu, 1 Mayıs çalışması yürütülürdü. Zamanla 1 Mayıs komiteleri ortadan kaldırdı, ya da işlevsiz kılındı. 1 Mayıs öncesinde çalışma yapmadıkları gibi, 1 Mayıs günü de örgütlü oldukları yerlerden işçileri alanlara taşımak için araç bile koymadıklarını görüyoruz. **Ellerinden geldiğince 1 Mayıs'larda sınıfın katılımını düşük tutmaya çalışıyorlar.**

Bütün bunlara **bir de Taksim 1 Mayıs'ından vazgeçmelerini eklemek gerekiyor.**

Taksim dışında yapılan 1 Mayıs mitinglerine (Bakırköy, Maltepe vb.) işçilerin katılımı hep daha düşük olmuştur. Buralara gelen az

sayıda işçi de moral bozukluğuyla alandan ayrılmışlardır. Bu moral bozukluğu her yıl artarak devam etmekte, bir kırılma yaşanmaktadır.

Bu yanı sıra Taksim 1 Mayıs'ından vazgeçilmesi, fiili ve militan mücadele hattından vazgeçmek anlamına geliyor. Coşkusuz, işçisiz 1 Mayıs anlamına geliyor.

Güçlü bir 1 Mayıs kampanyası yürütülmeli işçi sınıfının 1 Mayıs'a ilgisini ve katılımını yeniden arttırmak gerekiyor. Bunun için her zamankinden daha fazla çaba sarfedilmelidir. **Sınıf mücadelesini ileriye taşımak da buradan geçiyor.**

Bu görevi sendika yöneticilerinden bekleyemeyiz! Asıl olarak komünist ve devrimciler, her fabrika ve atölyede, emekçi semtlerinde hızlı yoğun bir 1 Mayıs kampanyası yürütmelidir. İşçi temsilcileri buldukları işyerlerinde "1 Mayıs komiteleri" oluşturmalı, bu komiteler sanayi bölgesini kapsayan bir faaliyet yürütmelidir. Tabanda kurulacak komiteler ve yürütülen faaliyetler, sendika yöneticilerini de harekete geçmeye zorlar.

1 Mayıs, bütün emekçi kesimlerin ilgilendiği, katıldığı bir gündür. Kamu emekçileri, öğrenciler, sanatçılar, her kesim, bulunduğu alanda komiteler kurup 1 Mayıs mücadelesini yükseltmelidir.

Bir diğer önemli nokta, **yasal sınırları aşan bir mücadele bilinciyle hareket edilmelidir. İşçi ve emekçilerin her hak arayışı haklı ve meşrudur!** Hele ki, işçilerin kendi günü 1 Mayıs'ı istediği yer ve biçimde kutlaması, en doğal, en meşru hakkıdır.

Bir kez daha yineliyoruz; Taksim 1 Mayıs alanıdır! Taksim üzerindeki yasağın kaldırılması, 1 Mayıs öncesinden başlayan ve 1 Mayıs günü zirveye çıkacak olan fiili mücadeleye bağlıdır. Yasağı hükümsüz kılmanın yolu, işçilerin günlerine sahip çıkmasından, yüzbinler olup Taksim'e akmasından geçmektedir.

Vergi soygunu artarken...

Seçim sonrasında işçi ve emekçileri bekleyen büyük ekonomik saldırı politikalarının en önemli kalemlerinden biri de vergi artışları olacak. AKP yönetimi seçim öncesi kitlelerin tepkisini almamak için bu konuyu fazla gündemde tutmamaya çalışıyor. Ancak atılan her adım, bu vahşi soygunun büyüyeceğini gösteriyor.

Dilim dilim yoksullaştırma

2024 yılı için asgari ücrete yüzde 49 düzeyinde zam yapılmış ve asgari ücret, net 17 bin 2 TL'ye yükselmişti. AKP yönetimi bunu bir "müjde" ve bir "lütuf" gibi duyurmuştu kitlelere. Oysa TÜİK, Ocak 2024'te yıllık enflasyonun yüzde 67,07'ye yükseldiğini açıkladı. Yani resmi enflasyonun bile altında kalan bir zam sözkonusuydu. Üstelik, aynı dönemde ENAG'ın açıkladığı enflasyon, yıllık yüzde 121,98'di.

Enflasyon bu kadar yüksek iken, yapılan zamların daha ilk aydan eriyeceği belliydi. Ancak daha kötüsü, vergi dilimi üzerinden ortaya çıktı.

Kapitalist sistem, vergide adaletli davrandığını kanıtlamak için "gelire göre artan oranlı vergi dilimi" oluşturduğunu iddia eder. Yani düşük gelir grubu için düşük vergi oranı, yüksek gelir grubu için de yüksek vergi oranı uygulanır. Ancak bu söylem büyük bir aldatmacadır.

2024 yılına ilişkin vergi dilimleri yeniden düzenlendi ve şöyle açıklandı:

- 110 bin liraya kadar gelirden yüzde 15 vergi;
- 110 001-230 000 TL arasına yüzde 20 vergi;
- 230 001-870 000 TL arasına yüzde 27 vergi;
- 830 001-3 000 000 TL arasına yüzde 35 vergi;
- 3 milyon liradan sonrasına yüzde 40 vergi...

Vergi net ücret değil, brüt ücret üzerinden hesaplanır. Asgari ücret brüt 20 bin 2 TL'dir. Ve buna göre **asgari ücretle çalışan işçi, ilk 5 ay 1. vergi dilimindeyken, 5. aydan sonra 2. vergi dilimine girer. Eğer mesaiye kalıyorsa, "geliri arttığı" için, 5. aydan daha önce 2. vergi dilimine geçebilir.**

En alt vergi dilimi çok düşük, vergi dilimleri arasındaki fark çok az olduğu için, asgari ücretin biraz üzerinde ücret alan bir işçi, aynı yılın içinde çok hızlı biçimde 2. ve hatta 3. vergi dilimlerine atlayabilir. Vergi dilimi ne kadar yüksekse, geliri o kadar eksilmektedir.

Üstelik bu düzenleme, AKP döneminde işçileri sistemli bir biçimde yoksullaştırma aracı olarak ve giderek daha pervasız biçimde kullanıldı.

Harb-iş sendikasının yaptığı araştırmaya göre; **1999 yılında ilk vergi dilimi asgari ücretin 25 katıydı.** AKP'nin

seçimleri kazandığı 2003 yılından sadece iki yıl sonra, 2005'te ilk vergi dilimi asgari ücretin 13 katına indirilmiş. Yani 2005 yılında asgari ücretle çalışan, mesaiye kalmayan bir işçi, ilk vergi diliminde kalmayı başarabiliyordu. Sonrasında bu rakam hızla düşmeye devam etmiş. 2010 yılında asgari ücretin 11 katı olmuş ilk vergi dilimi.

2020 yılında sadece 7 katı. **Ve 2023 yılında asgari ücretin 5 katı olarak belirlenmiş.**

Asgari ücretin açlık sınırının altında olduğu günümüz koşullarında, vergi diliminin böylesine düşük tutulması, kitleleri sistemli biçimde yoksullaştırma politikasının çarpıcı bir örneğidir. Üstelik **110 bin liralık vergi dilimi, bırakalım asgari ücreti, en düşük emekli maaşı olan 10 bin lira ile geçinmeye çalışanlar için bile aşırı düşük bir seviyedir.** En düşük emekli maaşı alanlar da, 11. aydan sonra 2. vergi dilimine sıçramakta, daha yüksek vergi ödedikleri için maaşları düşmektedir. Üstelik bu da, Temmuz ayında zam yapılmayacağını varsaydığımız koşulda böyledir. Temmuz zammı, bir taraftan enflasyonu, diğer taraftan vergi dilimini hesaba kattığımızda, asgari ücretliyi ve emekliyi rahatlatmak bir yana, yoksullaşmasını hızlandırmaktadır.

Dolaylı verginin yükü kitlelerin omzunda

İki tür vergi sözkonusudur. Doğrudan vergi ve dolaylı vergi.

Dolaylı vergiler, satın aldığımız her ürüne (tüketim ve hizmet ürünleri) yüklenmiş olan KDV, ÖTV gibi vergilerdir. Ekmekten elektrige, internette sebze kadar her ürün. Bunlar doğası gereği en adaletsiz vergilerdir. Çünkü asgari ücretli de, patron da, bir ekmeğe aynı vergiyi öder. **Gelirlerin farklı olması, ödenen vergiyi farklılaştırır. Tersine gelir arttıkça, dolaylı vergilere ödenen oran düşer.** Mesela asgari ücretli işçi ücretinin çok büyük bir kısmını gıda gibi temel ihtiyaçlara harcadığı için toplamda ödediği dolaylı vergi yükselirken, patronların gıda harcamaları da, bu harcamalar üzerinden gerçekleşen dolaylı vergileri de, gelirlerinin çok küçük bir oranı olarak kalır.

Üstelik devletin asıl gelir kalemi dolaylı vergilerdir. Toplanan tüm vergilerin yaklaşık yüzde 70'ini dolaylı vergiler oluşturmaktadır. İşçilerin maaşından, patronların servetinden kesilen vergiler ise yaklaşık yüzde 30 civarında kalmaktadır. **1980 yılında, KDV ve ÖTV gibi dolaylı vergilerin,**

toplam vergiler içindeki payının yüzde 37 olduğunu söylersek, bugün yüzde 70'e çıkmış olmasının ne kadar büyük bir soygun olduğu daha açık görülebilir.

AKP döneminde, dolaysız vergileri daha da adaletsiz kılacak biçimde, bazı lüks tüketim ürünlerinden alınan vergiler sıfırlanmıştır. Mesela köylünün kullandığı traktörden vergi alınırken, zenginlerin kullandığı teknelerde, pırlantada ÖTV sıfırlanmıştır. Diğer taraftan, en temel gıda ve ihtiyaç kalemlerinde KDV oranı yükseltilmiştir.

Şimdi seçim sonrasında yeni vergiler geleceği biliniyor. Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, **KDV'nin genel oranının değişmeyeceğini söyleyerek kitleleri rahatlatmaya çalışıyor. Ancak KDV'yi artırmanın başka yöntemleri de var ve bunu kullanıyorlar.** Tüm tüketim ürünleri 1 ve 2 olarak numaralandırılmış iki listede yer alır. 1 listesindeki ürünlere yüzde 1 KDV uygulanır, 2 listesindeki ürünlere uygulanan KDV ise yüzde 10'dur. Her iki listede olmayan ürünlere ise yüzde 20 oranında KDV uygulanmaktadır. Temmuz 2023'te Cumhurbaşkanı Kararı ile sabun, şampuan, deterjan, tuvalet kağıdı gibi, 2. listede yer alan çok temel ihtiyaç malzemesi kapsamındaki bazı ürünler listeden çıkartıldı ve otomatik olarak bu ürünlerin KDV oranı yüzde 20'ye yükseldi. Bu, KDV'ye zam yapmadan KDV'nin sinsice artırılması anlamına geliyordu. Şimdi de seçim sonrasında benzer taktiklerin uygulanması bekleniyor.

Diğer taraftan, bu adaletsiz vergilerin içinde, 1999 depreminden sonra "1 yıl için" diyerek hayatımıza sokulan ve cep telefonu kullanımını daha pahalı hale getiren Özel İletişim Vergisi, 2023 depreminden sonra tamamen keyfi biçimde 2 defa ödetilen Motorlu Taşıtlar Vergisi gibi ek vergiler de sözkonusudur.

Patronlar doğrudan vergileri de ödemez

Doğrudan vergi, gelir ve servet üzerinden alınan vergidir. Doğrudan vergiler de hiçbir zaman "adil" olmamıştır. **İşçiler ve ücretle çalışan tüm emekçiler, daha aylıklarını almadan vergileri doğrudan kesilir. Patronlar ise, vergilerini ne zaman isterse o zaman, ne kadar isterse o kadar öderler.** Bunun çeşitli yöntemleri vardır.

Vergi afları ve borç yapılandırması bunun en sık kullanılan yöntemlerinden biridir. **Son 16 yılda, 10 defa vergi affı gündeme geldi. Bu aflarda, borç yapılandırması yapan patronların borçlarının faizleri silinir.** Enflasyonun bu kadar yüksek olduğu koşullarda, vergisini zamanında ödeyen zarar ederken, biriktirip birkaç yılda bir "yapılandırma"ya sokan, bu yöntemle karlı çıkar.

Patronlara bir kıyak da vergi borçlarının silinmesidir. Mesela Erzincan'da maden faciasının müsebbibi olan şirketin, 2023 yılının ilk 9 ayında Türkiye'de silinen borcu yaklaşık 209 milyon liradır.

Yandaşların zaten vergi ödemesine gerek yoktur. Mesela AKP 2016 yılında Cengiz İnşaat'ın 2005-2009 yıllarına ait 424

milyon TL'lik vergi cezasını affetti. Bu, o günün kuruyla yaklaşık 303 milyon dolar ediyor. Sadece 2018 yılında Akbank, Turkcell, Cengiz, Albayrak gibi 11 şirketin silinen vergi borcu 3 milyar lira civarındadır.

Yanısıra, kimi zaman özel yasal düzenlemelerle patronlar vergiden muaf tutulur, kimi zaman da yaptıkları harcamaları vergiden düşerek ödeyecekleri vergileri azaltırlar. 2023'ün son günlerinde, Resmi Gazete'de yayınlanan bir kanun değişikliği ile, patronlara 2,2 trilyon liralık vergi muafiyeti getirildi mesela. Dahası 2024-2026 dönemini kapsayan üç yıl için bu tutar 8,2 trilyon lirayı bulacak. Onların ödemediği verginin bütçede oluşturacağı açık, kitlelere yeni vergiler olarak eklenecek.

Mesela 2022 yılında bütçe 278 milyar lira açık verirken, patronlara çeşitli teşvik ve muafiyetler kapsamında alınmayacak vergi tutarı 336 milyar lira olarak belirlendi. Yani patronlar bu vergileri ödese, bütçe açık vermeyecek, tersine 58 milyar lira fazlası olacak. Sonra da "emekliye zam için bütçe yok", "okullarda bir öğün yemek için bütçe yok"!

İşçiler ise, vergi ve kesintilerle birlikte ücretlerinin önemli bir kısmını, daha para hesaplarına yatmadan kaybederler. DİSK-AR'ın Ekim 2023'te yayınladığı bir araştırmaya göre, 2023 Ocak ayında yaklaşık 1.300 TL gelir vergisi ödeyen bir çalışan, 2023 Ekim'den itibaren 3.500 TL gelir vergisi ödüyor. Ocak 2023'te yaklaşık yüzde 22 olan ücretliler üzerindeki vergi ve kesinti yükü, 2023 Ağustos'tan itibaren yaklaşık yüzde 30'a çıkıyor. Ocak 2023'te 4.350 TL olan vergi ve kesinti toplamı Mayıs'ta 5.100 TL'ye, Ekim'de ise 7.295 TL'ye yükseldi.

Vergi zorla toplanır

Vergi, sınıflı toplumların varlığı ile ortaya çıkmış bir uygulamadır. "Devlet" oluşmaya başladığı ilk andan itibaren, kitlelerden vergi toplamıştır.

Vergi kavramının en temel niteliği, "zorunlu" bir ödeme şekli olmasıdır. Öyle ki, ödenmediği zaman, kamu gücü kullanılarak, zorla tahsil edilir. Zorunlu olması, vergiyi devletin diğer gelirlerinden farklı kılar. Devlet, kurduğu sömürü ilişkisine dayanarak vergi yükümlülüğünü tek taraflı olarak getirir. Ancak bu zorunluluğu gizlemek, kitleleri buna gönüllü kılmak için çeşitli demagojiler üretir. Mesela ABD'de, vergi ödemek "temel vatandaşlık görevi ve hakkı" olarak lanse edilir. Hollywood filmlerinden alışkın olduğumuz "Ben vergimi ödüyorum" cümlesi, devlete karşı aidiyet duygusu ifade etme ve kendini güçlü zannetme yöntemidir. Ama sanıldığı aksine, vergiyi ödemek, ödeyeni "hak sahibi" yapmaz. O da sömürülen kitlelerin bir parçasıdır.

Diğer taraftan vergi, karşılıksız bir ödentidir. "Ödediğiniz her kuruş vergi, size yol, su, elektrik olarak dönecektir" sözü, vergideki zor unsurunu gizlemeyi hedefleyen, içi boş bir slogandır. Çünkü devlet, vergiye karşılık kişilere doğrudan, somut bir hizmet sunmak zorunda değildir. Bu vergileri nasıl kullanacağı, sınıf mücadelesinin düzeyine bağlıdır. Eğer güçlü bir sınıf mücadelesi varsa, toplanan vergiden belli kısımları kitlelerin faydalanacağı biçimde kullanmak zorunda kalır. Ancak devletin üzerinde bu baskı yoksa, toplanan vergiler, tıpkı devletin diğer gelirleri gibi, patronların çıkarları doğrultusunda kullanılır. Devlet topladığı vergileri patronların hizmetine sunar. Onlara çeşitli teşvik ve indirimlerle vergiden muaf tutar. Bu nedenle oluşan bütçe açığını da yine kitlelere saldırdığı vergilerle tamamlamaya çalışır. Bu nedenle kitlelerin vergi yükü her geçen gün ağırlaşır.

Vergiler, ezen ile ezilen, sömüren ile sömürülen arasındaki uçurumu derinleştirmek için etkili yöntemlerden biridir. 2023 rakamlarına göre, Türkiye'de en zengin yüzde 1'lik kesim, ülkedeki toplam servetin yüzde 40'ını alıyor. Avrupa'da servet dağılımı adaletsizliğinde ilk sırada Türkiye bulunuyor. Bu, geniş kitleler yoksullaşırken, çok küçük bir azınlığın nasıl pervasızca zenginleştiğinin rakamsal ifadesi aynı zamanda.

Milyonlarca emekçiden toplanan vergi, bir avuç burjuvayı ve onların temsilcisi devlet aygıtını beslemek için kullanılır. Kitlelerin sömürüye karşı direnişini bastırmak için, devletin asalak kurumlarını beslemek de kitlelere verilmiş bir görevdir.

"Gelirde adalet-vergide adalet" sloganı sendikaların en önemli talepleri arasında yer alıyor. Sömürü var olduğu sürece ne gelirde adalet olur, ne de vergide. Bu nedenle sömürücü sınıflara karşı da, onların sömürme aracı olan devlete karşı da sınıf mücadelesini yükseltmek dek kurtuluştur.

29 işçi yangında öldü Kaza değil katliam

İstanbul-Gayrettepe'de, 16 katlı bir binanın bodrum katında 2 Nisan günü çıkan yangında 29 işçi yaşamını yitirdi. "Kaza" adı ile gölgelenen iş cinayetlerinden biri daha yaşandı. 29 insan yaşamdan koparıldı.

"İhmaller zinciri" deniyor basında; gerçekte ise kar hırsı bunun adı. Bina'nın eksi 1 ve 2. katlarında bulunan Masquerade adlı gece kulübünün patronları tadilat yaptırmak istemiş. Ancak tadilat için belediyeden izin alınmamış. Tadilat sırasında yanıcı ve parlayıcı malzemeler tutuşmuş. Mekanın tek kapısı olduğu için içeride mahsur kalanların çoğu dumandan zehirlenerek yaşamını yitirmiş. Apartman yöneticisi, ruhsata göre o alanın sinema salonu olarak görüldüğünü belirtiyor. Binanın depreme dayanıklı olup olmadığını tespit için 15 gün önce belediyeye başvuru yapmışlar, ancak gece kulübünün sahibi izin vermemiş. Ama bu arada, mekanın kolonlarının kesildiğini de söylüyorlar.

Başlatılan soruşturmada, müdür, muhasebeci gibi bazı çalışanlar gözaltına alınmış. Gözaltına alınanlar arasında cinsel tacizden, kasten yaralamadan sabıkası olanlar bulunuyor. Zaten sözkonusu gece kulübünün kendisi sabıkalı: Daha önce bir çok defa, silahlı çatışma, saldırı, çatışmada ölüm gibi haberlerle sıkça basında yer alan bir kulüp burası. Mafyatik ilişkilerin tam ortasında bir "eğlence mekanı".

29 can kaybedildi bu alanda. Kaza ile değil, patronların kar hırsının sonucu olarak. Göz göre göre yapılan ihmaller, alınmayan önlemler nedeniyle... Bu katliamın mutlaka hesabı sorulmalıdır.

Birtek-Sen'e para cezası kabul edilemez!

Direnen, mücadele eden işçilere ve sendikalara devletin gözaltı ve copu, patronların baskısı ve işten atması yetmezmiş gibi, bir de para cezası tehdidi savruluyor.

Özak Tekstil'de örgütlenen BİRTEK-SEN'e "işçilere sendika değiştirme baskısı yaptığı" iddiasıyla 1,5 milyon TL para cezası verilmesi yönünde dava açıldı. BİRTEK-SEN 26 Mart günü Çalışma Bakanlığı önünde, verilen cezayı protesto etti. Eylemde açıklama yapan BİRTEK-SEN genel başkanı Mehmet Türkmen, "eğer bunu gerçek bir itirazla püskürtemezsek bugün BİRTEK-SEN'in başına gelen yarın iktidar yanlısı olmayan her sendikanın başına gelir; direnişçi sendikalar mali olarak çökertilir ve fiilen sendikacılık yapamaz hale gelir" dedi. Eyleme direnişlerini Ankara'ya taşıyan Agrobay işçileri, devrimci kurumlar, siyasi partiler ve DEM Parti milletvekili Özgül Saki de katıldı. Bu para cezasıyla devlet bir kez daha patronek yana olduğunu göstermiş oldu.

Urfa'da bulunan Özak tekstil işçileri düşük ücret ve kötü çalışma koşullarına tepkisiz kalan Hak-iş'e bağlı İplik-iş'ten istifaya ederek BİRTEK-SEN'de örgütlenmek için işten atılmışlardı.

27 Kasım 2023 gününden itibaren fabrika önünde direnişe başlayan işçiler defalarca polis saldırısına maruz kaldılar, gözaltına alındılar, fabrikanın önüne girmeleri yasaklandı, cami avlusunda beklemeleri yasaklandı. Direnişlerini İstanbul Özak genel merkez önüne taşıyan işçiler burada da yasaklarla karşılaştılar. 80. günden sonra çadır direnişini sonlandırdıklarını belirten işçiler, direniş değişik biçimlerde sürdüreceklerini söylediler.

Rusya'nın başkenti Moskova'da 22 Mart akşamı bir konser salonuna gerçekleştirilen bombalı saldırıda 144 kişi hayatını kaybetti, yüzlerce kişi yaralandı. 100 kişi halen kayıp, cenazelerine ulaşılamadı. Binada konser sırasında yaklaşık 6 bin kişi vardı. Saldırganlar binada rastgele ateş açtı ardından binayı ateşe vermişti. Yangın, yaralılara hızla müdahaleyi engellediği gibi, ölü sayısının artmasına da neden olmuştu.

Saldırıdan iki hafta önce ABD, Rusya'daki vatandaşlarına bir uyarı yayınlamış ve Moskova'da "konserler dahil toplu etkinliklerin hedef alınabileceğini" söylemişti.

Saldırıyı düzenleyen 4 dört kişi hızla yakalandı. Saldırıyı IŞİD-Horasan adlı örgütün yaptığı ileri sürüldü. Ardından ABD, bu saldırının Ukrayna ile bir ilgisinin olmadığını kanıtlamak için tam bir seferberlik başlattı. Ülkemizde de Amerikancı olduğu bilinen akademisyenler-gazeteciler başta olmak üzere, geniş bir kesim IŞİD'in bu saldırıyı neden gerçekleştirdiği üzerine sayısız konuşmalar, açıklamalar yaptılar, dikkatleri Ukrayna'dan uzaklaştırmak için uğraştılar.

Neden IŞİD öne sürüldü

Bu saldırıyı IŞİD'in ya da benzer radikal İslamcı çetelerin düzenlemiş olması ihtimali var elbette. Rusya onlarca yıldır Çeçenistan başta olmak üzere Kafkaslarda radikal İslamcı örgütlere karşı bir mücadele ediyor. Suriye savaşı başladıktan sonra bu çetelerin Suriye'ye aktığı, Rusya'ya karşı savaşı Suriye topraklarında sürdürdüğü biliniyor. Suriye savaşında IŞİD'in yenilgisi kesinleştiğinde, ABD ve Türkiye, bu çetelerin bir kısmını Libya'ya taşıdılar ve Rusya'nın desteklediği General Hafter'e karşı kullandılar. Ardından **Ukrayna savaşı başlayınca, bu çeteler Rusya'ya karşı savaşabilecekleri yeni bir saha bulmuş oldular.**

Kafkas kökenli cihatçı çeteler, geçmişte Rus halkını hedef alan başka eylemler de düzenlemişti. 2015'te Mısır'ın Sina Yarımadası üzerinde bir Rus uçağının bombayla patlatılması, 2017'de St. Petersburg metrosuna bombalı saldırı yapılması gibi, doğrudan sivillere dönük eylemleri biliniyor. Böyle bir tarihsel arka-planın olması, bugün Moskova'da yaşanan saldırı için "IŞİD yaptı" iddiasını güçlendiriyor.

Ancak IŞİD-H'nin saldırıyı doğrudan üstlenmesi yok; dolaylı biçimlerde ona atfediliyor. Üstelik IŞİD, saldırılarında asıl olarak intihar bombacısı kullanıyor; Moskova saldırılarına ise eylemin içinde ölmek yerine, planlı biçimde Ukrayna'ya doğru kaçış hattı izlediler; bu da IŞİD'in genel yaklaşımına uymuyor.

Asıl önemli olan, saldırıyı kimin düzenlediği de değil. IŞİD, ABD tarafından kurulmuş ve ABD'nin çıkarları doğrultusunda faaliyet yürüten bir örgüt. Bugün de ABD'nin talebini olarak radikal İslamcı çeteler böyle bir saldırıyı gerçekleştirmiş olabilir. Diğer taraftan Suriye ya da Afgan savaşının artığı silahlı

Moskova saldırısı ve Ukrayna'da emperyalist hesaplar

küçük grupların, para karşılığı tetikçilik yaptıkları da biliniyor. Her iki durumda da, saldırgandan çok, saldırı emrini verene, saldırıdan fayda sağlayana bakmak gerekiyor. Böyle bakınca, hedefte ABD'nin durduğu görülüyor.

Burada IŞİD'in neden yeniden ileriye sürüldüğü önem kazanıyor.

Birincisi, IŞİD'in varlığı, ABD'nin Ortadoğu başta olmak üzere savaş bölgelerinde varolma koşuludur. ABD, "IŞİD'e karşı savaşma" bahanesiyle çeşitli ülkelerde asker bulundurmaya, askeri üs kurmaya devam etmektedir. IŞİD artık bittiyse, ABD'nin mesela Suriye'deki askeri varlığı için bir gerekçe kalmamış demektir. Aynı durum Irak için de geçerlidir. Saldırıdan kısa zaman önce Irak Hükümeti'nden böyle bir talep de gelmiştir. Bu nedenle IŞİD'in zaman zaman kitle katliamı gerçekleştirmesi, ABD'nin savaş politikaları ile uyumludur.

İkincisi, dikkatleri IŞİD'e çevirmeye çalışmak, Ukrayna savaşını gözlerden gizleme çabasının ürünüdür. Rusya'nın, saldırı sonrasında saldırganları bulmasına rağmen, yakalamayarak takip ettiği ve telefon görüşmelerini dinlediği belirtiliyor. Böylece kaçış güzergahları ve kimlerle irtibatlı oldukları tespit ediliyor. Ve saldırganlar, Ukrayna sınırına yaklaştıklarında yakalanıyorlar.

Ukrayna savaşında yeni arayışlar

Ukrayna savaşı ikinci yılını doldururken, Batılı emperyalistler açısından belli bir tıkanma noktasına ulaşmış durumda.

2023 yaz aylarında, Rusya'nın savunma hattını delme hedefiyle, Ukrayna ordusu büyük bir saldırı başlatmış, ancak başarısızlıkla sonuçlanmıştı. Bu saldırı sonrasında Ukrayna-Rusya savaşı, 1500 km.lik cephe hattı boyunca belli bir dengeye girerken, **Ukrayna ordusu hem asker hem de silah-mühimmat sıkıntısı yaşıyor.** Savaşın ilk yılında, Rusya ve Ukrayna ordularının kayıp oranının 1'e 5 olduğu (yani 1 Rus askerine karşılık 5 Ukrayna askeri ölüyor), savaşın 2. yılının sonunda ise

bu oranın 1'e 20'ye çıktığı (1 Rus askerine karşılık 20 Ukrayna askeri ölüyor) belirtiliyor. Ukrayna'da bir kuşak, savaş içinde yokediliyor. Ordudaki yaş ortalamasının 46'ya çıktığı söyleniyor.

Bu koşullarda Ukrayna Devlet Başkanı Zelensky, geçtiğimiz Şubat ayında Genelkurmay Başkanı'nı görevden alarak yerine, doğrudan Amerikancı kimliği ile bilinen, 2013'ten bu yana orduda NATO standartlarını oluşturmaya çalışan Aleksandr Sırskiy'i atadı. Sırskiy ilk açıklamalarında "yeni yaklaşımlara ve yeni stratejilere ihtiyacımız var" dedi ve "asimetrik savaş"a ağırlık vereceklerini söyledi.

Askeri terimle "asimetrik savaş" klasik savaşın dışına çıkmayı, her türlü saldırıyı içeriyor. Nitekim **son dönemde Rus askeri güçlerine ve Rusya'nın belli bölgelerine karşı drone ve füze saldırılarında bir artış oldu.** Aynı stratejinin bir parçası da, savaşı Rusya'nın içine taşımak, Rus halkını savaşın içine çekmektir. Çünkü savaşın başından bu yana Rus halkının Putin'e ve savaşa desteği artıyor. Rus halkının savaştan zarar görmesi ve savaş karşıtı duyguların gelişmesi, Ukrayna'nın çıkarına olacaktır.

"Yeni strateji"nin bir başka boyutu ise, Moskova katliamının ardından, Rusya'nın Ukrayna'ya saldırılarının sertleşmesini hedefliyor olabilir. Gerçekten de Moskova saldırısının ertesi günü, Rus ordusu Ukrayna'ya ağır bir bombardıman gerçekleştirdi. **Rusya'nın saldırganlaşması, savaşta oluşmuş ve Ukrayna için bir yenilgi anlamına gelen dengeyi bozacak bir unsurdur.** Çünkü Rus saldırganlığı, Ukrayna'nın ve Batılı emperyalistlerin, "Rusya savaş suçu işliyor", "Ukrayna düşerse ardından sıra Polonya'ya, Romanya'ya gelecektir", "Ukrayna düşerse NATO ile Rusya karşı karşıya kalır" çığırkanlığının yükselmesine ve Batılı emperyalist orduların savaşa daha doğrudan dahil olmasına yol açabilir.

Son haftalarda bu yöndeki işaretlerde bir artış sözkonusu. Mesela Fransa Başbakanı **Macron, Şubat ayı sonunda 20 Batılı ülke lideriyle Paris'te bir görüşme gerçekleştirerek, Batılı ülkelerin Ukrayna'ya asker göndermesi ihtimalini tartıştı.** ABD Savunma Bakanı ile Polonya Dışişleri Bakanı da bu açıklamayı destekler demeçler verdiler. ABD Savunma Bakanı, "Rusya'nın kademeli toprak kazanımlarından büyük kaygı duyduğunu" açıkladı.

Ocak ayında İngiltere'nin Karadeniz'e mayın avlama gemilerini göndermek istemesi, Ukrayna'ya askeri yardım çabasının bir başka örneği olmuştu. Türkiye, "Montrö Sözleşmesi'ne aykırı" olduğu gerekçesiyle, İngiltere'nin bu talebini reddetti ve bu nedenle "böyle NATO mütefikli mi olur" diye eleştirildi. Ancak İngiltere'nin bu girişimi, Ukrayna'ya yeni bir soluk borusu açma hedefini taşıyordu.

Bu süreçte NATO uçaklarının Karadeniz sularında sıradışı biçimde hareketlendiği de görüldü. Bu hareketlilik üzerine, NATO'nun Kırım Köprüsü'ne saldırı düzenlemesi ihtimali de tartışıldı.

ABD, Ukrayna savaşına daha fazla maddi ve askeri kaynak gönderilmesini istiyor. Bugüne kadar kendisi milyarlarca dolarlık yardım yapmış olduğu için, desteğin Avrupa ülkelerinden çıkmasını zorluyor. Bu konu, özellikle asker göndererek doğrudan savaşa dahil olunması, bundan sonra daha fazla tartışılacakmış gibi görünüyor. **Polonya'nın kendisini Ukrayna'dan sonraki en önemli hedef olarak görmesi; İngiltere'nin Odessa Limanı'nı ne pahasına olursa olsun savunma ve Rusya'ya kaptırmama politikası; Fransa'nın Ukrayna savaşında Avrupa'nın liderliğini üstlenme çabası; Almanya'nın Taurus füzeslerini Ukrayna'ya verme niyeti gibi unsurlar, savaşı yeniden tırmandırma hedeflerini ortaya koyuyor.**

Bu konuda bir önemli gelişme de, Moskova saldırısının hemen ardından Yunanistan topraklarında yaşandı. Ege kıyısındaki Dedeağaç Limanı, bir süredir Doğu Avrupa'da askeri varlığını artıran ABD için önemli bir merkeze dönüştü. ABD bu limanı hem sevkiyat hem de depolama merkezi olarak kullanmaya başladı. 25 Mart günü **ABD ve NATO'ya ait tankları Bulgaristan ve Romanya üzerinden Ukrayna'ya taşıyan tren, Dedeağaç çıkışında Yunanistan Komünist Partisi üyelerinin yaptığı protesto eylemi sırasında durduruldu.**

Ukrayna savaşı büyür mü?

Ukrayna'da Zelensky yönetimi, Batılı emperyalistleri savaşın içine çekmek, daha fazla mali ve askeri destek almak için büyük bir çaba harcıyor. 2014'ten bu yana Ukrayna'da CIA üsleri kurmakta olan ABD başta olmak üzere, Batılı emperyalistler de bu desteği vermek istiyorlar aslında. Ancak temkinli davranmak zorunda kalıyorlar.

Bunun **birinci nedeni, Ukrayna yönetiminin giderek daha sorunlu hale gelmesi.** Zelensky'nin yolsuzluk iddiaları ayyuka çıkmış durumda. Ve savaş için gönderilen mali kaynakların önemli bir bölümünü kendi zimmetine geçirdiği biliniyor.

İkincisi, Ukrayna'nın çizmeye çalıştığı savaş tablosu gerçeği yansıtmıyor. Ukrayna yönetimi, Rusya'nın doğuda sıkışmış olduğunu, Batının yardımıyla Rusya'yı geri püskürtbileceklerini anlatıp duruyor. Oysa Rusya, savaşın ilk aylarında tüm Ukrayna'yı savaş alanına çevirip hızlı bir zafer elde edemeyeceğini gördüğünde, kendisi için güvenli alana çekildi ve Ukrayna ordusuna karşı oldukça etkili bir "yıpratma savaşı" yürütmeye başladı. Üstelik Kırım ile Rusya arasında bulunan tüm kıyı şeridini ve Donbass bölgesini (toplamda Ukrayna topraklarının yüzde 18'i Rusya'nın kontrolünde) güvence altına aldı. Böylece Ukrayna'nın Karadeniz'le tek bağlantısı Odessa ile sınırlandı.

Üçüncüsü Ukrayna'nın 2023 yazındaki büyük saldırısını püskürtmeyi başaran Rusya, 7 Ekim'de Gazze'de başlayan savaş ile önemli bir rahatlama elde etti. Çünkü savaş Batılı emperyalistler açısından en beklenmedik noktaya kaymış oldu. Özellikle ABD açısından İsrail'i korumak, Ukrayna'yı korumaktan çok daha büyük bir önem taşıdığı için, tüm destek ve yardımı İsrail'e yöneldi, Ukrayna ikinci plana düştü.

Dördüncüsü, sürekli zor durumda olduğu iddia edilen Rusya ekonomisi, beklenmedik bir atılım yaptı. Geçtiğimiz yıl Rus emperyalizmi, kendisine uygulanan ağır yaptırımlara rağmen (17 bin 500 kalemde yaptırım var) ilk kez Almanya'yı geride bırakarak Avrupa'nın en büyük ekonomisi oldu. Rusya'nın GSYİH'sinin, 2023 yılında G7 ülkelerinin tamamından fazla büyüdüğü açıklandı.

Beşincisi, Putin Rusya'ya dönük herhangi bir askeri müdahale söz konusu olduğunda, nükleer silahları kullanmaktan çekinmeyeceğini, Ukrayna'ya F-16 savaş uçakları verilirse, "üçüncü ülkelerin limanlarını" hedef alıp vuracağını duyurdu. Bu tehditlerin boş olmadığını Batılı emperyalistler de çok iyi biliyor. Ancak Rusya da, diğer emperyalistlerin kendisine saldırı meşruiyeti oluşturacağı büyük saldırı hamlelerinden kaçınıyor. Ukrayna'da savaşın dengesini birden değiştirecek bir politika izlemiyor.

* * *

Bu tabloya baktığımızda Moskova katliamı, Ukrayna savaşı ile bağlantılı, Batılı emperyalistler tarafından organize edilmiş, radikal İslamcı çetelerin tetikçi olarak kullanıldığı bir saldırı gibi görünüyor. Saldırıdan 15 gün önce Zelensky'nin Türkiye'yi ziyaret etmesi ve saldırganların saldırıdan önce Türkiye'ye gelmiş olmaları, Erdoğan hükümetinin gel-git'li Ukrayna politikasının yeniden sorgulanmasına neden oluyor.

Emperyalistler hegemonya alanlarını genişletmeye çalışırken, insanlar pervasızca öldürülüyor.

Hapishanelerde baskılar

Hapishanelerdeki baskılar ve hak gaspları geçtiğimiz Mart ayı boyunca devam etti.

Yapılan operasyonlarda onlarca kişi tutuklandı. Hapishanelerin kapasitesi üstünde tutuklu ve hükümlü sayısı olması ile birlikte tutsakların kaldığı koşullar kötüleşiyor.

İdare ve Gözlem Heyeti adlı kurumlar, cezaevlerindeki en büyük sorun olmaya devam ediyor. Bu kurumlar, tutsakların tahliye haklarının yanı sıra, haberleşme-iletişim hakları, yayınlara ulaşma koşulları önünde sürekli engeller çıkartıyor. Mektuplar ya gönderilmiyor ya da uzun süreler sonra gönderiliyor. Gelen mektuplar ise cezaevi idaresinin keyfine göre verilmiyor.

Disiplin cezaları ile tutsakların tahliyeleri engelleniyor, tahliye edilen müebbet ya da ağır müebbet tutsakların bir kısmı hastalıklardan dolayı kısa bir süre sonra dışarıda hayatını kaybediyor.

30 yıllık tutsak Mutlak Tozun, 23 Aralık'ta kaldığı koşu bayılmıştı. 18 Ocak'ta hastaneye kaldırılan Tozun, 3 günlük tedavi sürecinin ardından 25 Ocak'ta şartlı tahliye edildi. Kanser olduğu tespit edildikten sonra İzmir'den 2 Mart'ta Van'a götürüldü. Tozun 30 Mart'ta hayatını kaybetti. Tozun'un cenazesi Patnos'ta kitlesel bir katılım ile defnedildi.

24 Mart'ta gözaltına alınan 75 yaşındaki Hatice Yıldız tutuklandı. Hatice Yıldız hapishanedeki kızına ve arkadaşına para yatırdığı için "örgüte finans sağladığı" iddiasıyla 3 yıl yargılandı ve hapis cezasına çarptırıldı. Esenyurt'ta yaşayan ve hasta olan Yıldız, hapishaneye sedyeyle götürüldü. Bu durumu protesto etmek için 28 Mart'ta Bakırköy Kadın Hapishanesi önünde protesto eylemi yapıldı. Ayrıca İstanbul İHD şubasının her hafta yaptığı F tipi oturmalarında Hatice Yıldız'ın serbest bırakılması istendi.

Hapishanelerde hasta tutsakların sağlık hakkı gasp ediliyor. Hastalandıklarında hastaneye gitmek için bile aramalar ve baskılar dayatılan tutsaklara ilaçları da verilmiyor. Revirde bırakılan ilaçlar tutsaklara sayılı veriliyor.

Keza ağırlaştırılmış müebbet ya da müebbet cezası alan hükümlülerin etrafına adli ve psikopat tipli mahkumlar konularak sürekli baskı altında tutuluyorlar; can güvenlikleri sağlanmıyor.

Tekirdağ 2 Nolu F Tipi'nde kalan ve 24 Temmuz 2023'te tahliye olması gereken Osman Kılavuz'un tahliyesi üçüncü kez engellendi. Aynı hapishanede yatan Ali

Rıza Erdem'in de tahliyesi ikinci kez aynı gerekçelerle engellendi.

Hapishanelerde PKK davası hükümlü ve tutuklularının başlattığı Öcalan üzerindeki tecritin kaldırılmasına yönelik açlık grevleri ise 120'li günleri geride bıraktı.

Rize Fındıklı'da 30 Mart Kızıldere anması

30 Mart 1972'de şehit düşen devrimciler için, Fındıklı Dörtüol kavşağında, saat 11.30'da basın açıklaması yapıldı. Devrim ve sosyalizm mücadelesinde şehit düşenler için yapılan saygı duruşu ile başlayan eylemde, faşizme karşı mücadelede Kızıldere'de gösterilen devrimci dayanışmanın, günümüze ışık tuttuğu vurgulandı.

Çeşitli sloganların atıldığı meydandan, Cihan Alptekin'in mezarına gidildi. Mezar başındaki anmada, katılan kurumlar konuşmalar yaptı. "Fındıklı Demokrasi Güçleri" bileşeni olan PDD, EMEP, ESP, Halkevleri, TİP, Sol Parti'nin ortak düzenlediği bu etkinliklerde, "Yaşasın Devrimci Dayanışma", "Yaşasın Devrim ve Sosyalizm" sloganları atıldı.

1 Mayıs'ta Taksim'e!

İşçi ve emekçiler açısından 1 Mayıs, her zaman yılın en önemli günü olmuştur. Yaşadığı sorunları ve taleplerini yüksek sesle ifade edeceği, gücünü ortaya koyacağı, dosta-düşmana kendinden söz ettireceği bir gündür 1 Mayıs... Tabii ki, işçi sınıfının temsilcilerinin, onun çıkarlarını savunan ve davasını güdenlerin de en fazla önemsedikleri gün...

1 Mayıs enternasyondur. Bu yönüyle dünya çapında bir öneme sahiptir. 1 Mayıs'a yaklaşırken, hiç bir ülkenin komünist ve devrimcileri, işçi ve emekçileri, sadece kendi ülkelerindeki gelişmelere bakmaz. 1 Mayıs'ı kendi ülkesi ve bölgesiyle sınırlamaz. Dünyadaki işçi-emekçi hareketini, ezilen halkların mücadelesini, egemen sınıfların tutumunu, devrim ve karşı-devrim güçlerinin durumunu inceler; 1 Mayıs'a nasıl bir süreçte gidildiğini bu geniş perspektifle analiz eder. Çünkü **işçi sınıfı da, işçi sınıfı davası da evrenseldir. 1 Mayıs'ın kendisi evrenselidir.**

Emperyalist-kapitalist sistemin dünyanın en ücra köşesine kadar sirayet ettiği, bir ahtapot gibi her yeri sardığı düşünülürse, ülkede yaşanan hiçbir şeyin dünyadaki gelişmelerden bağımsız olmadığı kendiliğinden anlaşılır. Sadece ülkede değil, bulunduğumuz şehirde, semtte, işyerinde yaşadıklarımız da dünyadaki gelişmelerden bağımsız değildir. Onun için 1 Mayıs'a nasıl bir dönemde girildiğini anlamak için evrenselden yerele, genelden özele gitmek gerekir. Önceki-lerde olduğu gibi bu 1 Mayıs arifesinde de öyle yapmalıyız.

Savaş ve kriz dünyası

Emperyalist kapitalist sistem, çok uzun bir dönemdir kriz içinde. Üstelik bu kriz sadece ekonomik değil, siyasi, kültürel, ahlaki çok yönlü bir kriz...

Kriz, bu sistemin yapısal sorunudur. Çünkü kapitalizmde üretim anarşisi vardır. Üretim anarşisi, plansız ekonomi demektir; insanların ihtiyacı-na göre değil, azami kar için üretim yapılmasıdır. Sermaye, karlı alanlara yönelir; bütün kapitalistler kar getiren alanlara yüklenince, orada üretim fazlası ortaya çıkar. Buna karşın işçi ve emekçilerin alım gücü düşükse, üretim fazlası elinde patlar ve krizlere yol açar. **Kapitalizmin krizi “aşırı üretim” krizidir. Patronlar azami kar için “daha**

az işçi-daha fazla üretim” denklemiyle çalışır. Bu denklem krizin temel sebebidir; fakat farklı davranması mümkün de değildir. Onun için yapısaldır, sistemin doğal sonucudur.

Günümüzde işçi ve emekçilerin alım gücü sürekli düşmektedir. Ve ortaya çıkan üretim fazlası satın alınamaz haldedir. Böyle olunca kapitalistler kar oranlarını koruyabilmek için işçi çıkarır ve işsizlik artar. Krizin en önemli göstergelerinden biri de artan işsizliktir.

Yoksulluk ve işsizlik bize özgü bir durum değildir. Bugün emperyalist ülkeler başta olmak üzere dünyada yaşanmaktadır. **Sadece ekonomik kriz de değil, ona bağlı olarak siyasi kriz neredeyse tüm ülkeleri sarmıştır. Yöneticiler, halkı eskisi gibi yönetmekte zorlanmaktadır. Seçimler giderek daha göstermelik bir hal almıştır.** O yüzden meşruiyetleri de sorgulanır haldedir. Ya hep aynı liderler kazanmakta, ya da lider-parti değişse bile politikalar aynı kalmaktadır.

Ekonomik-siyasi kriz toplumsal çürümeyi, o da ahlaki ve kültürel krizi doğurur. Halkı yönetmenin aracı olarak din ve milliyetçilik daha fazla kullanılmakta, dinin güçlendiği her dönemde olduğu gibi ahlaki yozluk ve çöküş artmaktadır.

Emperyalistler her kriz dönemini aşmak için daha fazla silahlanmaya başlar ve savaşlar çıkarır. Bugün de yaptıkları budur. 2000 yılının başlarında ABD'nin Afganistan ve Irak işgaliyle başlayan emperyalist savaş halen sürüyor. ABD ne Irak'tan ne de Suriye'den çekiliyor. Yaklaşık 20 yıldır Ortadoğu kan gölüne döndü. İsrail'in Filistin halkına dönük katliamı artarak devam ediyor. Son saldırılarda içlerinde kadın ve çocukların olduğu 30 bini aşkın Filistinli katledildi. Ve Filistin'in yanında görünen Türkiye dahil Müslüman ülkeler, İsrail ile ticareti sürdürdüler.

Sadece Ortadoğu'da değil, Avrupa'da da

savaş sürüyor. Ukrayna-Rusya savaşı, iki yıldır devam ediyor. Rusya'yı çevreleme stratejisi güden ABD ve Batılı emperyalistler, Ukrayna'ya silah ve asker yığarak savaşı uzatıyor. Bugün Ukrayna NATO'nun savaş üssü durumunda. NATO, Ukrayna

üzerinden Rusya ile savaşıyor. Yenilgi başlayınca bu kez Moskova'da bir konser salonunu kana buladılar. Savaşta askerler değil sadece, bütün bir halk ölüyor, acı çekiyor.

Son 20 yılın bir kez daha gösterdiği şey, emperyalist-kapitalist sistemin insanlığa açlık, işsizlik, hastalık, savaş ve ölüm dışında bir şey sunmadığıdır.

Buna karşın tüm dünyada işçi ve emekçiler, giderek artan oranda tepkilerini eylemlerle ortaya koyuyorlar. **Başta Fransa olmak üzere tüm Avrupa'da işçi grevleri, çiftçi eylemleri devam ediyor. Latin Amerika'da halk faşist rejimlere karşı ayaklanıyor, sokakları tutuşturuyor.** Afrika'da, Asya'da gerici-faşist diktatörlere karşı direnişler bitmiyor. Fakat çoğunda devrimci önderlikten yoksunluk, direnişlerin kırılmasına veya sönmelenmesine yol açıyor.

Zor günlerden geçiyoruz

Ülkemiz, tarihinin en zor dönemlerinden birinden geçiyor. Hayat pahalılığı hiç bu kadar artmamıştı. Neredeyse her gün başta gıda olmak üzere temel ihtiyaçlara zam üstüne zam geliyor. **Yoksulluk ve açlık, artık milyonları tehdit eder boyutta.**

Temel ihtiyaçlar astronomik şekilde pahalalanırken, işçi ücretleri, memur ve emekli maaşları düştükçe düşüyor. Çalışanların ezici çoğunluğu “asgari ücret” civarında alıyor, açlık sınırının altındaki bu parayla yaşam savaşı veriyor. Bir de cumhurbaşkanından bakanlara kadar devlet yetkilileri tarafından sürekli aşağılanıyor, hakarete uğruyor.

Erdoğan, emeklilere verilen “ölüm sınırı”ndaki maaşı bile “*dipsiz kuyu*”ya benzetti. Mehmet Şimşek, emeklilerin hazineye “yük” olduğunu söyledi. MHP'li bir milletvekili “*simit satıyorlar*”

dedi. Bunu söyleyenler, emeklinin bir masasını akşam yemeğinde yiyecek kadar tuzu kuru olanlar...

Yoksulluk ve işsizlik pençesinde kıvranan halk, giderek daha düşkünleşiyor; ahlaki çürümeye ve toplumsal şiddet artıyor. Gün geçmiyor ki, bir kadın cinayeti işlenmesin! Ya da trafikte, sokakta, evde birileri ölmesin!...

Kapitalistlerin azami kar hırsıyla katlettiği işçi sayısı

ise rekorlar kırıyor. **Ortalama günde 5 işçi cinayetlerine kurban gidiyor.** Sakat kalanların, meslek hastalığına yakalananların haddi hesabı yok! Madenlerde katledilenlerin ise cesedine bile ulaşamıyor. Son olarak Erzincan-İliç'te ölen 5 işçi, zehirli toprakta eriyip gitti...

Bu ülkede en ucuz şey, işçinin emekçinin canı oldu! Mallar çok pahalı, canlar sebil...

Bu duruma isyan eden, **direnişe geçen işçilerin üzerine de polisi-jandarması devletin tüm güçleri saldırıyor.** Ama işçiler yılmıyor. Haklarını elde etmek için sendikalaşmaktan direnmekten vazgeçmiyor. Antep'te, Bergama'da, Zonguldak'ta tüm saldırılara rağmen direnişlerini sürdürüyorlar.

Ülkemizde de kriz derinleştikçe savaş çıgirtkanlığı artıyor. Komşu ülkelere dönük yeni saldırı planları yapılıyor. Irak ve Suriye'de Kürt halkının kazanımlarını yok etmek için her tür yolu devreye sokuyorlar. Halk açlık içinde kıvranırcan AKP-MHP bloku, SiHA'larla İHA'larla övünüyor. “*Bir merminin fiyatını biliyor musunuz*” diyerek, halka kan ve gözyaşı dışında bir şey getirmeyen silahlanma yarışını sürdürüyorlar.

Eğitimi tarikatlara, sağlığı ticari şirketlere teslim eden Erdoğan yönetimi, halkı cehalet içinde bırakarak, din ile uyuşturarak, asil olarak da baskı ve şiddetle yönetmeye çalışıyor. Rıza üretemeyen her yönetim gibi zorbalıkla ayakta duruyor.

Fakat her zorbalığın bir sonu, her gecenin bir sabahı var...

1 Mayıs'a giderken...

Dünyada ve ülkemizde işte bu koşullarda 1 Mayıs'ı karşılıyoruz.

Ülkemiz açısından 1 Mayıs öncesi yerel seçimlerin yapılmış olması, ayrı bir siyasi atmosfer de yaratıyor. Son seçimlerde 22 yıl aradan sonra AKP'nin ikinci parti konumuna düşmesi, yıllardır AKP-MHP blokunun politikaları ve aşağılamaları altında ezilen işçi ve emekçilerin tepkilerinin göstergesidir. Esasında **2015 yılından itibaren hemen her seçimde yenilmesine rağmen çeşitli hile ve entrikalarla ayakta durmaya çalışan Erdoğan yönetiminin artık duramaz hale gelmesidir; “son”un başlangıcıdır.**

1 Mayıs öncesi AKP-MHP blokunun böyle bir yenilgi alması, elbette işçi ve emekçiler açısından moral üstünlük yaratmıştır. Fakat **işçi ve emekçinin asil gücü, üretimden gelen gücüdür. Grev silahını kullanabilmesi, aileleriyle ve dostlarıyla birlikte direniş ateşini büyütmesidir. Aksi halde sandıktan çıkan her kim olursa olsun bizleri kurtaramaz.** Ünlü enternasyonal marşında da söylediği gibi “*bizleri kurtaracak olan kendi kollarımızdır.*”

Hal böyleyken başta DİSK olmak üzere **kimi sendikalar ve reformist partiler, CHP'nin “seçim zaferi”ne bel bağlamış görünüyorlar.** Bugüne kadar 1 Mayıs'a dönük tutumunu son günlere kadar açıklamayan bu sendikalar, şimdi bir ay öncesinden birbirleriyle yarışa girmiş durumdalar. Üstelik daha önce Maltepe'de miting yaparak yasak-savma kabilinden 1 Mayıs'ı geçştirenler, şimdi Taksim çağrısı yapıyorlar!

DİSK, uzun süredir 1 Mayısları geriye çeken bir rol oynuyor. Devrimci-demokrat kurumları hiçe sayarak kendi politikasını dayatıyor. Bu 1 Mayıs öncesi de aynı uğursuz misyonu yerine getiriyor. “İşçi-Emekçi Birliği”nin (İEB) 1 Mayıs öncesi çağrısına icabet etmediği gibi, DİSK binasında gerçekleşecek görüşmeye katılacak kurum ve kişilerin isimlerini isteyecek kadar bürokratik ve üstenci bir hava içinde. Sanki işçilerin kurumuna değil de bir devlet kurumuna giriliyor!

Dahası, **KESK, TTB, TMMOB gibi sendika ve meslek örgütleriyle bile görüşmeden**

açıklama yapıyor ve **önümüzdeki süreçte de böyle davranacağını ortaya koyuyor.** 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlama kararının ne kadar göstermelik olduğunu da, herhangi bir yasaklama durumunda diğer kurumlarla birlikte hareket etmeye yanaşmamasıyla kendini gösteriyor.

İEB'in çağrısıyla biraraya gelen devrimci-demokrat kurumlar, DİSK'in benmerkezci, burnu büyük tavrına prim vermemelidir. Kendi içinde kararlar alarak 1 Mayıs'ın birleşik, kitle-sel ve militan bir tarzda geçmesi için şimdiden faaliyetleri başlatmalıdır.

1 Mayıs, takvimdeki alalade bir gün olmadığı gibi, bir günden ibaret de değildir. Öncesi ve sonrasıyla sınıf mücadelesi içinde önemli bir kesittir. Onun için 1 Mayıs, “hazırlık dönemi, 1 Mayıs günü ve sonrası” olarak üç aşamada ele almalı ve o şekilde değerlendirmeliyiz.

Geçtiğimiz yıllarda yaptığımız gibi başta işçi havzaları, fabrikalar olmak üzere, işçi ve emekçilerin bulunduğu her yerde 1 Mayıs çalışmalarını başlatmalıdır. Gerek bağımsız gerekse birleşik faaliyetlerle, kitleler 1 Mayıs'a hazırlanmalıdır.

PDD olarak bu yıl da “1 Mayıs'ta Taksim'e” diyoruz ve 1 Mayıs faaliyetlerini başlatmış bulunuyoruz. İEB dahil “1 Mayıs 2024” grubunda yer alan kurumların da daha fazla gecikmeden ortak bir karar alınmasını, **bu yıl kitle-sel biçimde Taksim'in zorlanmasını bekliyoruz.**

1 Mayıs işçi sınıfının kavga günüdür. Onun gerçek sahipleri olarak işçilerin 1 Mayıs'a katılımını arttıracak yol ve yöntemler bulunmalıdır. **İşçilerin 1 Mayıs'a katılımı, DİSK dahil uzlaşmacı-işbirlikçi sendikalara terkedilemez.** Onların son günlere kadar işçileri 1 Mayıs'tan haberdar etmediklerini ve katılımalarını bilinçli şekilde azalttıklarını biliyoruz.

İşçi sınıfının da, 1 Mayıs'ın da temsiliyeti sendikalarda değildir. İşçi sınıfına ve 1 Mayıs'a önderlik etmesi gereken komünist ve devrimcilerdir. Bunun bilinci ve sorumluluğuyla hareket etmeliyiz.

Bu yılın 1 Mayıs'ının Taksim'de kutlanması, ne AHİM, ne AYM kararı olduğu içindir. İşçi ve emekçilerin kendi günlerine sahip çıkması ve istedikleri yerde kutlaması için, burjuva yasallığına,

onların hukuk kurumlarına ihtiyacı yoktur. **Yüzyılı aşkın işçi sınıfı tarihi ve 1 Mayıs'ın bizzat kendisi, yasaların sokakta yapıldığının kanıtıdır.** İşçiler 8 saatlik işgünü, mücadele güçleriyle yasal hale getirmiştir. 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlamayı geçmişte olduğu gibi bugün de fiili eylemleriyle başa-racaktır.

Bu 1 Mayıs işçi ve emekçiler savaşa ve krize karşı tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de sokaklara çıkmalı ve egemenleri titretmelidir.

Yaşasın 1 Mayıs! Biji Yek Gulan
Yaşasın Proletarya Enternasyonalizmi!
Kahrolsun Ücretli Kölelik Düzeni
Yaşasın Devrim ve Sosyalizm!

Gazi Direnişi 29. Yılında!

Gazi Direnişi'nin yıldönümünde "Gazi 12 Mart Platformu" 10 Mart 2024 tarihinde Gazi Cemevi'nde bir panel gerçekleştirdi. **Özge Karbo'nun moderatörlüğünü üstlendiği panelde, Proleter Devrimci Duruş Dergisi'nden Gülümser Seyitcemaloğlu ve Marksist Teori Dergisi yazarı Hasan Polat konuşular.**

Hasan Polat konuşmasında Gazi Direnişi'ni hazırlayan etkenleri anlatırken, 1990'ların başından itibaren Kürt hareketinde, işçi sınıfında ve öğrenci gençlik hareketinde yaşanan yükselişe değindi. Aynı dönemde devrimci hareketin de gelişme ve atılım sürecinde olduğunu, 12 Eylül cenderesini kıldığını belirtti. Kontrgerillanın Gazi'ye düzenlediği saldırının, Gazi'nin devrimci kimliğine dönük bir saldırı olduğunu, bu saldırının büyük bedeller pahasına püskürtülmesi sonrasında antifaşist devrimci kitle

mücadelesinin sıçramasının yaşandığını, demokratik Alevi hareketinin de güç kazandığını, faşizmin ve iç savaş yöntemlerinin geriletildiğini anlattı. Hasan Ocak'ın bu direnişin ardından kaybedildiğini ve kayıplar mücadelesinin de bu direnişten sonra başladığını hatırlattı.

Panelde Proleter Devrimci Duruş adına yapılan konuşmayı yayınıyoruz:

1995 yılının 12 Mart'ında gerçekleşen Gazi Direnişi'nin 29. Yıldönümündeyiz.

Gazi Direnişi, Türkiye'deki sınıf mücadelesi tarihinin en önemli direnişlerinden biridir. Hem yaşanma biçimi, hem de yarattığı etki yönünden bu değeri hak etmektedir. Onu ayırt eden özellikleri şöyle sıralayabiliriz.

Birincisi, Gazi'de bir halk kahramanlığı

Gazi Direnişi'nin 29. yılında kararlı ve öfkeli yürüyüş

12 Mart 1995'te kontrgerilla saldırısıyla kahvehaneler tarandı ve 1 kişi öldü. Devletin Alevi-Sünni çatışmasına çevirerek katliama dönüştürme planını devrimciler ve Gazi halkı bozarak barikatlar kurdu ve direnişe geçti. Direnişte 22 kişi ölümsüzleşti. 3 gün boyunca yaşanan barikat savaşında sergilenen büyük direniş devlete geri adım attırdı ve Gazi halkı taleplerini kabul ettirerek zaferi kazandı.

Direnişin 29. yılında bir kez daha Gazi halkı ve devrimciler yürüyüş yaptı hem şehitlerini andı hem Gazi zaferini kutladı. 12 Mart Platformu'nun çağrısıyla sabah erken saatlerden itibaren Gazi Cemevi önünde toplanan kitle sloganlarla yürüyüşe geçti. Polis ablukasına ve yağmura rağmen yürüyüşe yaklaşık 1 500 kişi katıldı ve katillerin cezalandırılmasını istedi. Şehit aileleri ve Alevi kurumları da yürüyüşte yerlerini aldılar.

Gazi 12 Mart Platformu "Gazi'de düşene dövüşene bin selam! Gazi ve 1 Mayıs şehitleri ölümsüzdür" pankartını açtı. Pankartın arkasında devrimciler flama ve dövizleriyle kortej oluşturdu. "Gazi'de düşene dövüşene bin selam", "Yaşasın Gazi direnişimiz", "Gazi şehitleri ölümsüzdür", "Devrim şehitleri ölümsüzdür", "Kurtuluş yok tek başına ya hep beraber ya hiçbirimiz", "Yaşasın halkların kardeşliği", "Zindanlar yıkılsın tutsaklara özgürlük", "Katiller halka hesap verecek", "Yaşasın devrim ve sosyalizm" sloganları coşku ve kararlılıkla atıldı. İlk olarak Gazi barikatlarının en yoğun çatışmalarının yaşandığı Eski PTT önünde anma yapıldı. Anma sırasında şiir okundu ve "Devrim şehitleri ölümsüzdür" sloganı atıldı.

Kitle mezarlığa doğru yürüyüşe geçti. Mezarlıkta ise ilk anmayı Alevi kurumları ve şehit aileleri yaptı.

Ardından 12 Mart Platformu ayrı bir anma gerçekleştirdi. Saygı duruşu ve şiir okunmasıyla başlayan anmada Platform adına yapılan konuşmada Gazi'de yaşananın sadece bir katliam olmadığı, aynı zamanda devletin planladığı katliama karşı verilmiş güçlü bir cevap olduğu vurgulandı. Bu direnişin devletin '92 saldırı konseptini geriletmediği ve ülke çapında yeni bir dalga yarattığı, şehitlerin anılması kadar onların uğruna düştüğü talepleri ve zaferi de kutlamanın önemine değinildi. Açıklamanın ardından sloganlarla eylem bitirdi.

Proleter Devrimci Duruş okurları da Zeynep Poyraz'ın mezarı başında saygı duruşunda bulundu.

Bu yılki Gazi anması Gazi'de bulunan cemevlerinin kendi aralarında yaşanan kavgalara ve anlaşmazlıklara, polis ablukasına rağmen kitlesel bir katılımı yapıldı. Alevi kurumlarının ve reformizmin her yıl daha da geriye çekme çabalarına ise 12 Mart Platformu bileşenleri kararlılıkla karşı duruyor. Gazi'nin hakkettiği yeri bulması ve gelecek kuşaklara aktarılması devrimcilerin ve komünistlerin güçlenmesiyle gerçekleşecek.

12 Mart Platformu yürüyüşten günler önce çalışmalarını başlattı. Ortak bildiri dağıtımları ve afişleme çalışmalarının yanı sıra 10 Mart'ta Gazi Cemevi'nde panel düzenledi.

Proleter Devrimci Duruş okurları da başta Gazi Mahallesi olmak üzere emekçi semtlerde Gazi direnişi ile ilgili afiş ve sticker çalışmaları yaptı. Gazi Mahallesi'ndeki afişler ise polisler tarafından söküldü.

sergilenmiştir. Lenin'in "kitlelerin gözünde ölüm küçüldükçe zafer yaklaşır" sözünün tam karşılığıdır Gazi. Sadece devrimciler değil, halktan insanlar bile, birbirlerine sarılarak "biz bu gece burada öleceğiz" diye söz verdiler barikatların başında. Üstelik yanlarında peşpeşe insan ölüyorken... 20 insan öldü Gazi'de bu şekilde... Kurşunların üzerine koşarak... Bu, gerçek bir halk kahramanlığıdır.

İkincisi, Madımak Katliamı'nın rövanşidir Gazi. Devlet de bunun böyle olduğunu bilir, devrimciler de. 1993 yılında Sivas'ta Madımak Oteli'nde yaşanan katliamı hatırlıyoruz. Orada yapılan en büyük hata, devletin yardım edeceğini ummak, bu yardımı beklemektir. Oysa Madımak Oteli kuşatılmış, dışarıda binlerce kişi gericilerle sloganlarla saldırıya geçmişti. Ama içerideki aydın ve yazarlar, "biz telefon ettik, hemen asker göndereceklerini söylediler" diyordu yanındakilere. "Sakin olun, telaşlanmayın, üst katlara çıkın sorun çözülecek!" diyerek teskin etmeye çalışıyorlardı. SHP hükümet ortağıydı o zaman. Telefonda Aziz Nesin'e sözler veriyordu SHP'li devlet adamları. Ve içeridekiler beklediler.

Sonuç? Madımak'ta bir katliam gerçekleşti. Bu nedenle **Gazi'de devletle görüşme, uzlaşma çabalarını elinin tersiyle itti halk. Ne Ecevit'in, Zülfü Livaneli'nin gelmesi, ne asker devreye sokulması Gazi direnişini etkilemedi.** Hiçbir söze inanmadılar. Sadece kendi eylem güçlerine güvendiler. "Taleplerimiz kabul edilinceye kadar direneceğiz" dediler; öyle de yaptılar. Tam da bu nedenle Gazi'de üç gün süren, İstanbul'u sarsan, Türkiye'yi etkileyen büyük bir direniş yaşandı. Madımak Katliamı'nın arkasından da büyük bir öfke patlaması olmuştu, ama sonra sönüp gitti. Madımak'tan geriye hüznün kaldı, acı kaldı, aldatılmışlık kaldı... Ne yazık ki direniş değil!

Üçüncüsü, Gazi Direnişi '92 Konsepti adı verilen pervasız vahşet döneminin bitme sebeplerinden biri oldu. 1992 yılında Çiller'in Başbakanlığı döneminde başlatılan '92 konsepti, faili meçhuller demektir, gözaltında kayıplar, muhaliflerin pervasızca öldürülmesi, kitle eylemlerine vahşi saldırılar demektir. Kürt hareketine, komünist ve devrimcilere dönük bir imha hareketiydi. Gazi'deki kahvehane saldırısı, '92 Konsepti'nin bir parçası olarak, Gazi halkı üzerinde korku ve tedirginlik yaratma amacıyla gerçekleştirilmişti. Bu saldırıya karşılık gerçekleşen Gazi Direnişi, devlette bir tedirginlik yarattı. Bundan sonra gerçekleştireceği saldırıların, direnişi büyütme ihtimali ortaya çıkmıştı çünkü. Bu tedirginlik, saldırıların giderek azalmasına neden oldu.

Tüm bunlar, Gazi Direnişi'ni Türkiye devrim tarihinin önemli kilometre taşlarından biri olmasını sağladı.

* * *

Gelelim direnişin bu kadar büyük ve etkili olmasının nedenlerine...

Çünkü **bu direniş kendiliğinden bir hareket değildi; her aşamasında devrimci bir müdahale sözkonusuydu. Öyle ki, bu müdahaleler olmasa, çok yanlış yerlere gidebilir ya da hızla sönmülenebilirdi.** Ama yapılan devrimci müdahaleler, Gazi

Direniş'in herhangi bir protesto eyleminden çıkarak, büyük ve etkili bir direnişe dönüşmesine neden oldu.

Neydi bu müdahaleler?

12 Mart akşamı kahvehanelere dönük saldırılar yaşandığında, halk sokaklara döküldü. Büyük bir öfke vardı. O sırada kitlenin içine giren bazı provokatörler, bu öfkeyi bir "Alevi-Sünni çatışması"na çevirmeye çalıştılar. "Onlar bizim kahvelerimizi bastı, biz de onların camisini basalım" diye bağırma, kitleyi yönlendirmeye çalıştılar. O öfke hali içinde, bu yönlendirme etkili olabilirdi. İlk müdahale burada geldi. **Bir ihtilalci komünist "Katiller karakolda" sloganını atmaya başladı. Ve kitlenin yönü karakola döndü.** Bu slogan, Alevi-Sünni çatışması ihtimalini ortadan kaldırarak, öfkenin doğru adrese yönelmesini, doğru devleti hedef almasını sağladı. "Ardından faşist odakları dağıtacağız" sloganı geldi. Böylece önceden tespit edilmiş taksit durağı gibi faşist odaklar da kitle öfkesinden nasibini aldı. Gazi'nin Gazi olmasındaki en önemli noktalardan biri, bu andır.

Gecenin ilerleyen saatlerinde protesto eylemi bir doygunluğa ulaştı, yorulan halk dağılmaya başladı. İkinci müdahale burada ortaya çıktı. Nurtepe'den yürüyerek gelen 5 bin kişilik bir kitle, gece saat 2'de Gazi'ye ulaştı. Nurtepe'deki komünistler, Gazi'nin haberini aldıktan sonra sokağa dökülen kitleyi Gazi'ye taşımayı, hem de yürüyerek getirmeyi başarmışlardı. Bu coşkulu kitle, halkın yeniden toparlanmasına yol açtı. Ardından Kağıthane'den, Okmeydanı'ndan, İkitelli'den, Alibeyköy'den binlerce insan aktı Gazi'ye.

İkinci gün barikatlar kuruldu. Artık iş büyümüştü. "Biraz bağırırlar, sonra dağılırlar" noktasından çıktığı belli olmuştu. Devlet sopa ve havuç taktiğini birlikte devreye soktu. Valilik sokağa çıkma yasağı ilan etti, saldırı tehditleri arttı. Bu arada devletin sözcüleri olarak Ecevit, Zülfü Livaneli geliyor, halkı eylemden vazgeçirmek için konuşmalar yapıyorlar. Ama **Gazi halkı çok net bir çizgi çekiyor. Dört talebimiz var diyor; "bu talepler yerine getirilmeden barikatlar kalkmayacak" diyor.**

Nedir bu talepler? Şehitlerimizin cenazeleri verilsin, asker-polis geri çekilsin, sokağa çıkma yasağı kaldırılınsın ve gözaltındakiler serbest bırakılınsın. Onlarca gözaltı var, yüzlerce yaralı. 20 kişi Gazi'de 3 kişi Ümraniye'de 23 şehidimiz var. Bu dört talebin arkasında duruyor. Bütün araya girmeye uzlaştırmaya çalışanlar kitlenin büyük bir tepkisiyle karşılaşılıyor ve dönüp gitmek zorunda kalıyorlar. Devreye asker sokulmaya çalışılıyor. Katliam polis tarafından gerçekleştirildiği için, askerlere sıcak bakılacağı düşünülüyor. Bu politika da tutmuyor.

Üçüncü dönüm noktası, 14 Mart akşamı

yaşanıyor. Kitle dağılmaya başlamışken devlet gece 2'de barikatlara saldırıyor.

Barikatlarda çok müthiş direniş gerçekleşiyor. Mesela son barikat savaşında 1500 molotof atılıyor, onlarca mutfak tüpü barikatlara getiriliyor. Etraftaki inşaat firmalarının kalasları taşınıyor, barikatlar ateşe veriliyor. Saatler süren muhteşem bir direniş gerçekleşiyor. Ve ertesi sabah asker geliyor. "Bütün taleplerinizi kabul ettik direnişi bitirin" diyor.

Gazi'nin nüfusu o sıralar 20 bin; Gazi direnişine katılan insan sayısı ise 30 bin. Böyle görkemli bir direniş gerçekleşiyor.

Bu kadar önemli bir direniş olmasına rağmen, **Gazi Direniş Türkiye sınıf mücadelesi tarihinde hakettiği görkemli yeri bulamamıştır ne yazık ki. Bunun en önemli sebebi, devletin bu direniş de, bu direnişin yaşandığı toplumsal dokuyu da yoketmek için sarfettiği çabadır.** Bir taraftan devrimcilere büyük bir saldırı gerçekleştirdi. Gözaltılar, operasyonlarla Gazi'deki komünist ve devrimci yapılara önemli darbeler vurdu, onları zayıflattı, kitleleri öncüsüz bıraktı. Gazi duruşmalarını, sözde "güvenlik" gerekçesiyle Trabzon'a taşıdılar. Şehit ailelerine ve Gazi davası avukatlarına Trabzon'da faşist saldırılar düzenlendi, otobüsleri taşlandı, ölümlerden döndüler. Kitlesele biçimde mahkemelere gelmeyi, duruşmaları izlemeyi engellemiş oldular. Yıllarca uzattığı duruşmalarla Gazi'yi unutturmak istediler. Sonunda ödül gibi cezalarla katilleri serbest bıraktılar.

Yanısıra, **'90'lı yılların ikinci yarısında, devlet bilinçli ve sistematik bir yozlaştırma faaliyeti yürüttü Gazi'nin içinde.** Bedava uyuşturucu dağıttı mesela. Önce gençleri uyuşturucuya alıştırdı. Ardından torbacılık yaygınlaştı. Çeteleşme büyüdü. Bugün Gazi mahallesi devrimci eylemlerinden daha fazla, çeteci faaliyetlerle anılır oldu.

Devrimciliği zayıflatma saldırısının bir yönü de, Gazi direnişinin direniş yönünün önemsizleştirilip, şehitler yönünün öne çıkartılması oldu. Gazi direnişinde elde edilen zafer kutlaması geri plana itildi, başından sonuna anma havasının hakim olduğu yıldönümleri yaşanmaya başlandı. Aslında devrimci hareketin tüm kazanımlarına ilişkin bu hava pekiştirildi. Bugün neredeyse tarihsel her günün anması yapılıyor.

Oysa **Gazi'nin iki yüzü var. Bir yüzü katliam! Ama diğer yüzü direniştir! Nedense bu yönü es geçiliyor, unutturuluyor.** Toplumsal hareketleri, katliam ve devletin teşhiri noktasından ele alıyoruz sadece; direniş yönüne ya hiç değinmiyor ya da geri plana itiyoruz.

Şehitlerimiz olunca "anma" tanımlaması yapılıyor... Bu yaklaşımla hiçbir şeyi kutlayamayız halbuki... Mesela 1 Mayıs'ı kutlayamayız. Çünkü 1 Mayıs'ta çok fazla şehidimiz var. Mesela Ekim Devrimi'ni kutlayamayız. Her devrimde olduğu gibi Ekim Devrimi'nde de şehitler var. Ya da Sovyetler Birliği'nin 2. Dünya Savaşı'nı bitirini, Berlin'in kalbine kadar gidişini, Nazizm'i-faşizmi yenişini kutlayamayız. Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin 27 milyon şehidi var. Gazi'de de şehitlerimiz var ve şehitlerimizi her zaman anacağız. Ama biz onun direniş yüzünü anlatmazsak, geleceğe Gazi ruhunu

bırakamayız. Onun için Gazi'nin direniş yönünü anlatmalıyız.

Devletin katliamlarını teşhir edelim, ama direniş anlatmayı unutmayalım. Çünkü sınıf mücadelesi tarihi, hiçbir zaman sadece katliamlardan, bize saldırılardan ibaret değildir. Tam tersine! Hemen her saldırı bir direnişle karşılaşmıştır Ve tarihi ileriye götüren şey de, direniştir, mücadeledir.

Şehitlerimizi anmalıyız, onları anarken kattıklarının da anlatmalıyız. Mesela Zeynep Poyraz, Gazi'de şehit düşmüş yoldaşlarımızdan biridir. "Bizziz olmaz bu işler" diyerek koştu buraya. Gazi'de yaşamıyordu, Sarıyer Derbent'ten koşup geldi. Ve ertesi gün yürüyüş sırasında şehit düştü. Bunu anlatmalıyız ki, yeni Zeynepler de direnişin olduğu yere koşsunlar. Mesela işkencede katledilen komünist ve devrimciler... Biz sadece onlara yapılan vahşeti anlatır, direnişlerini anlatmazsak yeni devrimciler yaratamayız. Denizler, Mahirler, Kaypakkayalar bir gelenek yarattırlarsa ve milyonları etkiledilerse, faşizme boyuneğmedikleri, direndikleri içindir. Keza 12 Eylül'de devlet çok büyük saldırılar gerçekleştirdi, ama "direnenler de vardı o havalarda." '80'lerin ortalarından itibaren işçi sınıfı ve gençliğin yeniden canlanmasında, Kürt hareketinin gelişiminde, işkence ve zindanlarda faşizme karşı direnenlerin büyük rolü vardır.

Sonuç olarak faşizmin işkence ve zulmünün teşhiri kadar, direnişin ve mücadelenin önemi birlikte anlatılmalıdır. Bu ikisi içiçe geçirildiğinde, -gerçek öyledir zaten- kazanımlarımızı çoğaltmak, mücadele gücümüzü arttırmak daha rahat olacaktır.

Gazi Direnişinin 29. Yıldönümünde şehitlerimizi anıyor, direnişimizi selamlıyoruz.

Yaşasın Gazi Direnişimiz!

Gazi'yi unutmadık, unutturmayacağız!

Gazi şehitleri ölümsüzdür!

Mehmet Ali Doğan'ın mezarı başında anma

24 Mart 1983'te Sefaköy direnişinde ölümsüzleşen Mehmet Ali Doğan'ın mezarı başında anma yapıldı.

Anma saygı duruşu ile başladı. Sefaköy direnişinin tarihsel önemi ve bu direnişte Mehmet Ali Doğan'ın rolü üzerine konuşma yapıldı.

1 Mayıs kan ve can bedeli kazanıldı

Kapitalizm, ortaya çıktığı andan itibaren çocuk yaşlarındaki işçiler dahil herkesi günde 16 saati aşan sürelerle çalıştırmıştır. İşçiler de çalışma sürelerinin kısaltılması talebiyle birçok eylem yapmıştır. "8 saatlik işgünü" kavramı ilk kez 1817 yılında İngiltere'de, ütöpk sosyalist Robert Owen tarafından dile getirilir. Owen'in, "8 saat çalışma, 8 saat eğlence ve 8 saat dinlenme" şeklinde oluşturduğu formül, hızla yaygınlaşmış bir slogana dönüşür. Hatta işçiler onun şarkısını bile yaparlar.

"Çok çalışmaktan yorulduk / Yaşamaya ancak yetecek kadar para / Düşünceye zaman yok / Güneş ışığını hissetmek istiyoruz / Çiçekleri koklamak istiyoruz / Tanrının bunu istediğinden eminiz / Ve 8 saati alacağız / Doklardan, dükkandan ve fabrikalardan / Güçlerimizi bir araya getirdik / 8 saat çalışma / 8 saat dinlenme / 8 saat uyku / Bunu başaracağız."

İşçilerin kendi günlerini ilan etme düşüncesi ise ilk olarak Avustralya'da doğuyor. Avustralyalı işçiler, 1856'da bütün bir işgünü boyunca çalışmıyorlar ve o gün 8 saatlik işgünü lehinde gösteriler yapıyorlar. Bu ilk kutlamanın Avustralyalı proleterler

üzerinde çok büyük etkisi oluyor. Kutlamanın her yıl tekrarlanmasına karar veriyorlar.

Böylece **8 saatlik işgünü mücadelesi ile işçilerin yılda bir günü kendilerine ayırma düşüncesi birleşmiş oluyor. Avusturalyalı işçilerinin ardından Amerikalı işçiler ortaya çıkıyor.** Onlar da 8 saatlik işgünü için birçok mücadele veriyorlar. Ve 1886 1 Mayıs'ında 200 bin Amerikalı işçi, bu talep doğrultusunda iş bırakıyor. Aynı yıl, 1 Mayıs'ın evrensel bir iş bırakma günü olmasına karar veriyorlar. (Gün olarak bu tarihi belirlemelerinin, Amerika'da "mali yıl"ın başlangıcının 1 Mayıs olmasından kaynaklandığı söylenir-nba)

Sonraki yıllarda 1 Mayıs yasaklanır. İşçiler bir sonraki gösterinin 1 Mayıs 1890'da olmasını kararlaştırırlar. Aynı dönemde Avrupa'daki işçi hareketi de güçlenmektedir. **1889'da Uluslararası İşçiler Kongresi toplanır. İşçi temsilcileri, 1 Mayıs'ın tüm dünyada evrensel bir iş bırakma günü olmasını teklif ederler.** Amerikan işçi sınıfının aldığı kararı da gözönünde bulunduran Kongre, bu tarihte uluslararası bir işçi günü kutlanmasına karar verir.

Karar metni şöyledir: "Tüm ülkelerde ve kentlerde, üzerinde anlaşma sağlanan aynı günde işgünü 8 saate yasal olarak indirmek için işçilerin kamu yetkililerinin karşısında güçlerini göstermeleri ve Paris Uluslararası Kongresi'nin diğer kararlarının uygulanması için belirli bir tarihte büyük bir uluslararası gösteri örgütlenecektir. Amerikan Emek Federasyonu'nun 1888 Aralık'ında St.Louis'de düzenlenen kongresinde 1 Mayıs 1890 tarihinde benzer bir gösterinin düzenlenmesine daha önceden karar verilmiş olduğu göz önüne alınarak, uluslararası gösteriler için de bu tarih kabul edilecektir. Değişik ülkelerin işçileri kendi ülkelerinin özel durumlarının ortaya çıkardığı koşullara göre bu gösteriyi gerçekleştireceklerdir."

Bu kararlarla birlikte 1 Mayıs işçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü haline gelir. İşçilerin 8 saatlik işgünü talebi kabul edilir.

Bu hedefe ulaşıldıktan sonra da işçiler çeşitli taleplerle her 1 Mayıs'ta üretimi durdurup meydanlara çıkarlar.

Rosa Lüksemburg "1 Mayıs'ın kökeni" başlıklı yazısında şöyle diyor: "Otuz yıl önce Avusturalyalı işçiler, aslında yalnızca bir günlük kutlama düşünmüşlerdi. Kongre, tüm ülkelerin işçilerinin 1 Mayıs 1890'da 8 saatlik işgünü için hep birlikte gösteriler yapmasını kararlaştırdı. Kimse bu kutlamanın daha sonraki yıllarda da tekrarlanmasından söz etmedi. Doğal olarak kimse, bu düşüncenin bir şimşegin çakışı gibi başarı kazanacağını ve işçi sınıfı tarafından kısa zamanda benimseneceğini önceden göremezdi.

Bununla birlikte 1 Mayıs'ın her yıl kutlanacak sürekli bir kurum haline getirilmesinin gerekliliğini herkesin kavraması ve hissetmesi için, 1 Mayıs'ın yalnızca bir kez kutlanması yeterli oldu." (Spartakistler ne istiyor? Belge yay. Sf 37-38)

Bugün **burjuvazi işçileri yeniden vahşi kapitalizm koşullarında sömürmek için saldırmaktadır. 8 saatlik işgünü de dahil olmak üzere yüzyıllık kazanımlarını gaspetmiştir.** Oysa 1970'lerin ortalarında "haftalık 35 saat" için yürütülen mücadeleler sonucu bu hak bile elde edilmişti. Ama 80'li yıllarda emperyalist müdahalelerle gerçekleşen faşist darbeler, birçok hak gibi bu hakkı da gerilettiler. '90'lardan sonra ise sosyalizmin yenilgisi üzerinden tepinen uluslararası sermaye, işçiler üzerindeki sömürüyü iyice yoğunlaştırdı.

İşçiler bugün 8 saatlik işgünü dahil birçok hakkı yeniden kazanmak için direniyor. 1 Mayıs, bu mücadelenin en güçlü verildiği gün olarak, giderek çok daha geniş bir coğrafyada ve artan kitlelilikle kutlanıyor.

Türkiye'de 1 Mayıslar...

Türkiye'de 1 Mayıs'lar, Osmanlı döneminden itibaren kutlanmaktadır. Bazen yakaya takılan kırmızı karanfil, bazen fabrikada okunan bir bildiri, bazen şalterlerin inmesi ve alanların doldurulması biçiminde, ama mutlaka kutlanılmıştır.

'77 1 Mayıs'ı başta olmak üzere, 1 Mayıslar'ın kana bulanmasına, egemenlerin onu bir korku gününe çevirmesine rağmen, büyük bir kararlılıkla 1 Mayıs'a sahip çıkıldı. **Sıkıyönetim ve cunta koşullarında bile, 1 Mayıs çeşitli biçimlerde kutlandı.**

1980 sonrası ilk olarak '89'da yeniden Taksim'e çıkma mücadelesi verildi. Yıllarca şehitler verildi, binlerce gözaltı ve tutuklamaya rağmen Taksim ısrarı sürdürüldü.

Taksim Meydanı, sokak sokak savaşılararak, fiilen açıldı. İlk olarak 2009 yılında girildi, ardından yasal olarak da Taksim, 1 Mayıs kutlamalarına açıldı.

Bu, 1 Mayıslar'ı özüne uygun kutlama iradesi gösterenlerin; "Taksim, 1 Mayıs alanıdır" diyenlerin ve bunu pratiğe geçirenlerin zaferiydi.

Her geçen yıl büyüyerek gelen kitleler, 2012 1 Mayıs'ında 1 milyonu buldu. Artan kitlelilik ve AKP'ye karşı yükselen tepkiler üzerine AKP hükümeti, "inşaat" gerekçesiyle Taksim'i kapattı. Buna rağmen onbinlerce kişi Taksim'i zorladı ve saatlerce süren çatışmalar yaşandı.

Taksim yasağı, Haziran ayaklanmasıyla fiilen yıkıldı. Ama hükümet Taksim'i 1 Mayıslar'a kapatmaya devam ediyor. Bu yıl da kitleler 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlamak için toplanacak ve er-geç Taksim 1 Mayıs alanı olarak yeniden açılacak!

Agrobay işçileri direnişi Ankara'ya taşıdı

Tarım-Sen'de örgütlendikleri için işten atılan Agrobay Seracılık işçileri 18 Mart'a İzmir-Bergama'dan Ankara'ya yürüyüş başlattılar.

Yol boyunca çeşitli yerlerde eylem yaparak Ankara'ya ulaşan işçiler, Ankara'da da hem eylemler yaptılar, hem de çeşitli görüşmeler yürüttüler. 26 Mart günü madenci anıtı önünde eylem yapan Agrobay işçileri, 8 gün yol yürüdüklerini söyleyip, yol boyunca kendilerini oyalayan ve seçim malzemesi olarak gören düzen partilerini teşhir ettiler. Ankara'da parlamentoda grubu olan tüm partilerle görüştüklerini söyleyen Tarım-Sen Genel Başkanı Umut Kocagöz, verilen sözler dışında somut bir sonuç alamadıklarını söyledi. CHP Genel Başkan yardımcısı Gökhan Zeybek aracılığıyla Agrobay ve Tarım-Sen avukatlarının bir görüşme yaptığını, işçilerin alacaklarının patron tarafına iletilmediğini belirtti. Karagöz aldıkları tüm sözlerin takibini yapacaklarını, sözler tutulmadığı takdirde yeniden Ankara'ya geleceklerini söyledi.

Yaptıkları görüşmelerin ardından, Agrobay işçileri ilk kazanımlarını elde ettiler. İşçilerin Ağustos ayı ücretleri ve yıllık izinleri ödendi. İşçiler şimdi kalan alacakları için direnişi sürdürüyorlar.

☆ 4 Nisan 1968-Amerikalı siyah lider Martin Luther King öldürüldü

1929 yılında doğan King, siyahların haklarını kazanması için mücadele eden bir liderdir. Birçok eylem düzenleyen King, bir otel odasında uğradığı silahlı saldırıda öldürüldü.

☆ 8 Nisan 1973 - Pablo Picasso öldü

İspanyol ressam Pablo Picasso 1937'de yaptığı "Guernica" adlı eseriyle tanınmıştır. 1881'de doğan Picasso, resim-

lerde daha çok geometrik imgelerin kullanılması anlamına gelen Kübizm akımının kurucusudur. En çok eser veren ressam olarak bilinir. Ancak onu Picasso yapan eseri, Guernica'dır. Nazi Almanyasının başlattığı İspanya iç savaşında, vahşeti ve korkunç yıkımı anlatan bu tabloyu gören bir Alman general, ressama hayranlığını belirtmek için "Bunu siz mi yaptınız" der. Picasso ise "Hayır siz yaptınız" diyerek, faşizme olan tepkisini dile getirmiştir.

☆ 10 Nisan 1919- Meskikalı köylülerin bağımsızlık ve toprak talepleri için geliştirdiği mücadelenin önderi Emiliano Zapata öldü.

☆ 11 Nisan 1985- Enver Hoca öldü

Enver Hoca, Arnavutluk devriminin önderi olmasının yanında, Sovyet ve Çin revizyonizmine karşı verdiği mücadele ile de tanınır. II. Emperyalist Savaş döneminde, Arnavutluk'taki devrimci örgütleri birleştirerek, bağımsızlık

mücadelesine önderlik etmiş ve bu mücadeleyi devrimle taçlandırmıştı.

Stalin'in ölümünden sonra '60'lı yıllarda Kruşçev revizyonizmine savaş açtı. '70'li yıllarda ise, "Mao Zedung Düşüncesi" (MZD) ve "Üç Dünya Teorisi"ne (ÜDT) karşı ideolojik mücadeleyi yükseltti. "Emperyalizm ve Devrim" adlı kitabı, tüm dünya komünistlerine ışık tuttu. Bu dönem uluslararası komünist hareketin önderliğini de üstlendi. Ülkemizde de komünistlerin ÜDT ve MZD'ye karşı mücadele bayrağını açmasında, Enver Hoca'nın önemli bir rolü oldu.

Emperyalist ülkelerin yanı sıra Sovyet ve Çin revizyonistlerinin Arnavutluk'u boyun eğdirme çabalarına karşı, 3 milyonluk küçük ülkesini savundu. Ve ölene kadar da her tür kuşatmaya karşı direndi.

☆ 13 Nisan 1977- Plaza De Mayo Anaları'nın İlk Eylemi

Arjantin'de askeri diktatörlüğün kaybettiği, katlettiği devrimcilerin aileleri, her Perşembe günü Plaza De Mayo meydanında toplanmaya başladılar. Cunta, sadece devrimcilere karşı değil, ailelerine

karşı da azgın bir terör estirmektedir. Yakınlarını aramak ve hesap sormak için eylem yapanlar da, cuntacılar tarafından kaybediliyor, katlediliyordu. 92 kişi bu şekilde kaybedildi. Ancak "Perşembe Delileri" dedikleri analara geri adım attıramadılar ve etkin bir gücün oluşmasını engelleyemediler.

☆ 14 Nisan 1987- "Tek tip öğrenci dernekleri"ne karşı mücadele

12 Eylül sonrası yeniden hareketlenen öğrenci gençlik, ilk derneklerini

2 Nisan 1948 - Sabahattin Ali öldü

Savaş yıllarının yoksulluğu içinde okuyarak öğretmen olan Sabahattin Ali, 1932 yılında Atatürk'ü yeren bir şiir okuduğu iddiasıyla tutuklandı. "İçimizdeki Şeytan" romanını yazmasının ardından Nihat Atsız'a hakaret ettiği iddiasıyla sivil faşistlerin tepkisini çekti.

Bakanlık tarafından görevinden alınca, İstanbul'a giderek gazeteciliğe başladı. Aziz Nesin ve Rıfat Ilgaz'la birlikte çıkardığı Markopaşa, Malum Paşa, Merhum Paşa ve Öküz gibi mizah dergilerinde politik görüşlerini ve eleştirilerini yazmaya devam etti. Ancak bu dergiler de isminin "Milli Şef"i çağrıştırdığı iddiasıyla kapatıldı. Bu davalar yüzünden üç ay cezaevinde kaldı.

Yurtdışına çıkmak isterken, para karşılığında anlaştığı Ali Ertekin tarafından Bulgaristan sınırında öldürüldü. Katil, birkaç hafta içinde serbest bırakıldı. Onun polis olduğu sonradan anlaşıldı.

Sabahattin Ali'nin öldürülmesi, ülkemizde işlenen ilk faili meçhul cinayettir. Sisteme muhalif olan Sabahattin Ali, Kuyucaklı Yusuf, Kürk Mantolu Madonna gibi romanların yazarıdır. Şiir, öykü, makale ve fıkra yazarlığı dışında çeviriler de yapmış önemli aydınlarımızdan biridir.

1984 yılında kurdu. ANAP hükümeti, '87'de çıkardığı "tek tip dernek yasası" ile öğrenci derneklerini kapatmaya kalktı. Öğrenciler, İstanbul'da Aksaray'dan Beyazıt'a yürüdü. Beyazıt Meydanı'nda üç gün boyunca oturma eylemi ve açlık grevi yaptı. Ankara, İzmir ve birçok şehirde öğrenciler harekete geçtiler. Bu tepkiler üzerine ANAP hükümeti yasayı geri çekmek zorunda kaldı.

☆ 16-17 Nisan 1992-Devrimci Sol savaşıları şehit düştü

Sabahat Karataş, Sinan Kukul, Taşkın Usta, Eda Yüksel, Arif Öngel, Şadan Öngel, Ercüment Özdemir, Hüseyin Kılıç, Satı Taş, Ayşe Nil Ergen ve Ayşe Gülen, buldukları evlerde polis kuşatması altında çatışarak ölümsüzleştiler.

☆ 19 Nisan 1943-Varşova Ayaklanması

Yahudilerin Nazi faşizminin düzenledikleri vahşete karşı gerçekleştirdikleri en büyük silahlı direniştir. 450 bin Polonyalı Yahudi hapsedildikleri gettoda, aç

bırakılarak, işkence yapılarak ya da gaz odalarına gönderilerek katledildiler. 1943 yılı Nisan'ında hayatta kalan 60 bin Yahudi, silahlı ayaklanma başlattı ve yüzlerce Alman askeri öldürüldü. Ayaklanma sırasında 13 bin Yahudi katledildi. Geride kalanlardan bir kısmı yakalanarak farklı kamplara gönderildiler. Kaçabilenler ise, Polonya'daki halk direnişine katıldılar. Varşova Ayaklanması, faşizmin saldırıları karşısında sessizce teslim olan geleneksel orta kesim Yahudi tutumuna karşı Yahudi işçi ve emekçilerinin direnişi olarak gelişti.

Nisan ayında şehit düşen İhtilalci Komünistler

Azmi Akan-18 Nisan 1979

İhtilalci komünistlerin ilk şehidi olan Azmi Akan, Adana'da gözaltında tutulan yoldaşlarını kurtarmak için, Sezai Ekinci komutasında Hacı Bayram Karakolu'na düzenlenen baskında vuruldu. Yoldaşları onu yaralı halde karakoldan alarak geri çekildiler. Yolda bir arabayı gaspederek hastaneye ulaştırdılar. Fakat Azmi, yol boyunca kan kaybetmişti, hastanede kurtarılamayak şehit düştü.

Öldüğünde 24 yaşındaydı. Ölmeden kısa bir süre önce örgüte üye olarak kabul edildiğini öğrenmiş ve çok mutlu olmuştu. O, TİKB'nin kurucu üyelerindendi ve ilk şehidi olarak ölümsüzleşti.

Sosyalizmde yerel yönetimler

Günümüzde üç çeşit yerel yönetim anlayışından sözedilmektedir: Kıta Avrupası, Anglosakson ve Orta-Kuzey Avrupa yerel yönetim sistemi... En öz haliyle ifade edecek olursak; **Kıta Avrupası'nda yerel yönetim sistemi anayasa ile güvence altına alınmıştır.** Merkezi yönetim (hükümetler) valileri aracılığıyla yerel yönetimleri denetlemektedir. Özerk görünen bölgelerde bile merkezi vesayet sözkonusudur. **Anglosakson yerel yönetim sisteminde ise, yerel yönetimler anayasal bir statüye sahip değildir; fakat geniş bir özerklik alanları vardır.** Merkezi yönetimin üzerlerindeki denetimi sınırlıdır. **Kuzey ve Orta Avrupa yerel yönetim sistemi olarak tanımlanan biçim de, Anglosakson modeline yakındır.** Farklı olarak, özerklik alanları yasalarla pekiştirilmiştir ve "genel yetkiye" sahip kılınmıştır.

Bu modellerin hepsi, emperyalist-kapitalist ülkelerin yerel yönetim modelleridir ve hiç biri sosyalist yerel yönetim tarzına benzemez. **Her şeyden önce sınıfsal bir farklılık vardır. Biri burjuvazinin ve büyük toprak sahiplerinin egemen olduğu bir sistemdir; diğeri işçi sınıfının, yoksul köylülüğün, emekçi halkın...** Birinde iktidar, sömürü sınıfların elindedir; diğesinde sömürülenlerin... Bu özsel farklılığa bağlı olarak biçimsel farklar da sözkonusudur.

Sosyalist ülkelerde yerel yönetimleri incelerken, özsel farklılığı asla gözden kaçırmamak gerekiyor. Şunu da belirtelim; sosyalizm, komünist toplumun ilk aşamasıdır. Özel mülkiyetin tamamen ortadan kaldırılması (küçük-mülkiyet) sınıfsal ayrımların silinmesi, devletin sönmülmesi, "herkese ihtiyacına göre" ilkesinin hayata geçmesiyle birlikte komünizme geçilecektir. Sosyalizm bu hedefe ilerleyen geçiş sistemidir. Bunun en ileri örneği Lenin ve Stalin döneminde Sovyetler Birliği'nde görülmüştür. Sovyetler Birliği dışında "sosyalist kamp" içinde yeralan Doğu Avrupa ülkelerinde, Çin'de, Küba'da demokratik devrimden "sosyalist inşa"ya geçiş ne yazık ki başarısız oldu. Demokratik kazanımların ardından kapitalist restorasyon süreci başladı, '90'ların başında da "sosyalist blok" adına bir şey kalmadı.

Buna karşın başta Sovyetler Birliği olmak üzere bir dönem "sosyalist blok" içinde yer almış ülkelerin

yerel yönetim deneyimleri, "sosyalist belediyeçilik" in nasıl olması gerektiği konusunda bize önemli veriler sunmaktadır. Aynı zamanda **kapitalist sistem yıkılmadan "sosyalist belediyeçilik" yapılamayacağını göstermektedir.**

Günümüzde çok sınırlı "halkçı belediyeçilik" örneği varken, "sosyalist" hatta "komünist" belediyeçilikten dem vuranlar, bu gerçeği çarpıtıyorlar. Ne yazık ki, devrimci kesimler içinde bile, sosyalizmin temel özelliklerini, sosyalist ülkelerin başarılarını unutmuş veya burjuva ideolojisinin etkisine girmiş olanlar var.

Yerel yönetimlerin tarihini ve bugününü incelerken, atlanmaması gereken en önemli bölüm, sosyalist ülkelerde yerel yönetimlerin nasıl şekillendiği ve "sosyalist belediyeçilik"ten ne anlaşılması

gerektiğidir.

Bugün sosyalist sistemin olmaması, geçmişte yapılanları ve bıraktıkları mirası inkara, veya görmezden gelmeye yol açmamalıdır. Yakın tarihimizde çok güzel örnekler yaratıldı, yarın da yaratılacaktır... İnsanlık tarihinin ulaştığı en ileri sistem olan sosyalizmde gerçekleşenler, bize ışık tutmaya, umut vermeye devam ediyor.

"Toplumsal belediyeçilik" in esin kaynağı, ilk işçi devleti Komün

Tarihteki ilk işçi devleti Paris Komünü'dür. Paris Komünü, "toplumsal belediyeçilik" anlayışının da miladı, esin kaynağıdır.

Bir örgütlenme ve yönetim biçimi olarak komün, ilk kez ortaçağ döneminde görüldü. Günümüzdeki belediye yönetimlerinin de başlangıcı sayılır. Komün yaşamı, kimi düşünürlere göre demokrasinin temeli olarak kabul edilir. Kapitalizmin gelişmesiyle birlikte merkezi devletler güçlendikçe, komünler zayıflamış etki gücünü kaybetmiştir.

1871 Paris Komünü, komün olgusunu ve yaşamını yeniden canlandırdı. Sadece 72 gün sürdü, ama tüm dünyayı sarstı, proleter devrimlerin önünü açtı. Bu kısa sürede insanlığın önüne yepyeni ufuklar açtı. Öyle ki, Marks ve Engels "Komünist Manifesto"da tek değişikliği Paris Komünü sonrası yaptılar. **İşçi sınıfının varolan devleti ele geçirerek değil, ancak yıkarak kendi düzenini kurabileceğini, Komün deneyiminden çıkardılar.** Keza Lenin, Komün'ün dersleriyle Ekim Devrimi'ne önderlik etti.

Neydi Komün'ün başarısı?

En başta enternasyonalistti, farklı uluslardan devrimciler birlikte savaştılar, birlikte yönettiler. Aynı zamanda **yurtseverdi.** Almanya'ya savaş açan Fransız burjuvazisi kısa sürede yenilip teslim olurken, Paris işçi ve emekçileri sonuna dek direndiler. Fransız ve Alman burjuvazisi, silahlı Paris halkına karşı birlikte hareket etti ve saldırıya geçti. "Viva Komün" haykırışlarıyla direnen Paris halkı, burjuva yönetimine son verdi. Ve insanlığın o güne dek gördüğü en ileri yönetim biçimini hayata geçirdi.

Seçimlerde genel oy hakkı esas alındı, seçilenlerin her

Emperyalist-kapitalist ülkelerin yerel yönetim modelleri ile sosyalist yerel yönetim tarzı arasında büyük fark vardır. Her şeyden önce sınıfsal bir farklılık vardır. Biri burjuvazinin ve büyük toprak sahiplerinin egemen olduğu bir sistemdir; diğeri işçi sınıfının, yoksul köylülüğün, emekçi halkın... Birinde iktidar, sömürü sınıfların elindedir; diğesinde sömürülenlerin... Bu özsel farklılığa bağlı olarak biçimsel farklar da sözkonusudur.

an geri çağrılabilmesi ilkesi benimsendi. Seçilen tüm görevliler, işçi ücretleri kadar ücret alabilecekti. Sürekli ordu kaldırılıp halkın silahlandırılması gerçekleştirildi. **'Rahipler iktidarı' yıkılıp din ve devlet işleri birbirinden ayrıldı ve din bütçesi kaldırıldı.** Öğrenim kurumlarının tümü parasız olarak halka açıldı. Fabrikaların yönetimi, buralarda çalışan işçilerin kurduğu kooperatif birliklerine devredildi vb...

Komün, parlamenter bir kurum değildi; hem yaşamayı hem de yürütmeyi üstlenen bir organ oldu. Sınıflı toplumlarda devletin temel dayanağı olan ordu ve bürokrasiyi ortadan kaldırarak, işçilerin üretim araçlarına sahip olmasını sağladı. Yanı sıra bir kentin, dışardan hiç bir yardım almaksızın kendi özkaynakları ile kamu hizmetlerini sağlayabileceğini gösterdi. **Bu özellikleriyle katılımcı, üretici, halkçı (toplumcu) belediyecilik anlayışının gelişmesine ilham oldu.**

Elbette her "ilk"te olduğu gibi Komün'ün de hataları vardı. Merkezizetçilik ve otorite eksikliği, bunun başında geliyordu. Burjuvaziye kesin vuruşlar indirmekten uzak durdu. 'Mülksüzleştirilenlerin mülksüzleştirilmesi'ne geçemedi. Fransız Bankası'na el koymadılar mesela. Böylece burjuvazinin ekonomik olarak da gücünü korumasına izin verdiler.

Konumuz açısından önemli olan bir diğer yönü, devrimin Paris'le sınırlı kalması (hatta onun da merkezizetle) kırsal kesimin ve diğer kentlerin desteğini alamamasıydı. Devletin bütünü değil de, bir bölgesi veya kenti ele geçirildiğinde -devrim bile olsa- çok hızlı biçimde yenilgiye uğrayacağını, Komün dersleri ortaya koydu.

Tabii ki Komün'ün yenilgisinin asıl nedeni, komünist bir partinin önderliğinden yoksun olmasıydı. I. Enternasyonal'de o dönem üstün durumda olan Prodhoncu anarşistlerin önderlikleri, bir çok eksikliğin kaynağını oluşturdu. Komün'den önce de işçi ayaklanmaları ya kendiliğinden patlıyor, ya da küçük-burjuva anarşistlerin önderliğinde gerçekleşiyordu. Zaten proleter devrimin nesnel koşulları henüz olgunlaşmış değildi. Paris Komünü bile, burjuvazinin ihanetiyle erken doğuma zorlanan bir devrim olmuştu. Onun için Marks, "ayaklanmanın bir cinayet olacağı"nı söylemişti. Fakat devrim başladığında Paris halkını, "göğün fethine kalkışan, çılgınca, gözüpük komünarlar" olarak selamladı.

Almanların desteğiyle Komün'e

saldıran Fransız Devleti, en vahşi katliamlarını gerçekleştirdi. 30 binden fazla insanı "Federeler Duvarı"nda kurşuna dizdiler. 40 bin kişi tutuklandı, sonrasında zindanlarda çürüterek ölüme terk edildi. Ancak kurşuna dizilenler de, göstermelik mahkemelerde yargılananlar da Komün'ü savunmaktan geri durmadılar.

Saldırı öncesinde saflar netleşmiş, Komün'ü terkedenler belli olmuştu. Bunların başında burjuva cumhuriyetçiler geliyordu. Hareketin proleter niteliği öne çıktığında, Komün'den uzaklaştılar. Ardından **küçük-burjuvalar, onu "yenilgiye mahkum" gördüklerinde, safları terk ettiler.** Sonrasında Lenin'in de belirttiği gibi, "sadece işçiler Komün'e sonuna kadar bağlı kaldılar!"

Özellikle kadınlar, barikatta son nefes, idam mangasına gülererek giden savaşçılar oldular. Komünün kadın liderlerinden Louise Mitchell, "ben bir komünarım, barikatlarda dövuştüm, beni sağ bıraksanız 'intikam' diye bağırımdan geri kalmayacağım!" diyordu, mahkemede. Ve bir Prusyalı generale, "iyi ki bütün savaşçılar kadınlardan oluşmuyordu" dedirtiyordu.

Ünlü Fransız yazar Victor Hugo ise, Komün'ün ardından "ölü beden uzanmış yatıyor yerde, ama fikirleri dimdik ayakta" diyecekti. **Dövüşerek alınan her yenilgide olduğu gibi, gelecek kuşaklara öğ alma duygusu ve iyi bir miras bıraktılar.** Onun içindir ki, Komün "geçmişteki geleceğimiz" olarak tarihe kazandı.

Sovyetler Birliği'nde yönetim modeli

Sovyetler Birliği, sosyalist inşa ve devlet modelinin en ileri örneğini oluşturduğu için, onun üzerinde daha geniş durmakta yarar var. Elbette esas olarak yerel yönetimler üzerinde yoğunlaşacağız. Fakat yerel yönetimleri kavrayabilmek açısından Sovyet yönetim tarzına kısaca da olsa bakmak gerekiyor.

Sovyetler, Rusya'da 1905 Devrimi sırasında ortaya çıkan bir örgütlenme biçimidir. İlk olarak "işçi delegeleri sovyeti" şeklinde oluşmuştur. 1917 yılına geldiğinde, hemen her yerde, işçi, köylü, asker sovyetleri, yerden mantar biter gibi çıkmaya başlar. Rus halkı fabrikada, atölyede, kışlada, köyde, çalıştıkları üretim alanında veya yaşadıkları bölgede kendi temsilcilerini seçerek örgütlenirler.

Lenin, 1917'de "bütün iktidar sovyetlere" sloganını attığında, başta proleteryanın yoğun olduğu şehirler olmak üzere Rusya'nın pek çok

yerinde "sovyetler" vardır. Bu çağrı, her sovyetin bulunduğu alanda iktidarı ele geçirmesi anlamına gelmektedir. Bir bütün olarak da Rusya'nın sovyet yönetimine geçmesi demektir. **Menşeviklerin burjuvaziyle ittifak halinde hükümet kurduğu ve burjuva devrimiyle yetindiği koşullarda, "bütün iktidar sovyetlere" sloganı, proleter devrim çağrısı aynı zamanda.** O zamana kadar proleterya diktatörlüğünün nasıl şekilleneceği belirsizdir; sovyet iktidarı bunun yanıtı olmuştur.

Komün'ün Rusya'daki karşılığı Sovyet'tir. Rusça kelime anlamı da "danışma kurulu" dur. Konsey, komite, meclis gibi kavramlarla da ifade edilebilir. Bu kurumlar, devrimle birlikte yerel-lerden merkeze kadar her kademede yönetim aygıtına dönüştü. Devrim sonrası yapılan anayasanın ilk maddesi şöyledir: "Rusya, kendini bir işçi, asker ve köylü delegeleri cumhuriyeti olarak ilan eder. Gerek merkezi, gerek yerel bütün iktidar sovyetlere verilmiştir."

Burjuvazi, en demokratik yönetimin "parlamenter cumhuriyet" olduğunu vaaz etmiştir. Parlamenteronun halkın vekillerinden oluştuğunu, dolayısıyla halkın kendi kendini yönettiğini söylemiştir. Oysa parlamentoya girebilenler ağırlıklı olarak zengin kesimlerdir ve egemen sınıfların çıkarlarını savunurlar. Buna rağmen kararlar parlamentoda değil, kapalı kapılar ardında alınır. Parlamenteroda ise sadece "laklak" edilir, nutuk atılır; eller kalkar iner ve önceden hazırlanmış tasarılar yasalaşır. Yürütme yetkisi zaten hükümetin elindedir. Bakanlar ve bürokratlar işi yürütürler.

Diğer yandan bırakalım parlamentoyu, yerel meclislerde bile bir işçi-emekçi kolay kolay yer bulamaz. Buralara aday olmak için dahi yüklü miktarda paralar gerekmektedir. Dolayısıyla seçme ve seçilme özgürlüğü kağıt üzerindedir. Daha önemlisi, en demokratik cumhuriyette bile üretim araçları fabrikalar, topraklar bir avuç kapitalistin ve toprak sahibinin elindedir; işçiler işgüçlerinden başka bir şeye sahip değillerdir. En başta ekonomik olarak köleleştirilmiştir. Ekonomik kölelik, siyasi köleliğin temelini oluşturur.

Sovyet sistemi, gerçek demokrasi-nin proleter demokrasi olduğunu ortaya koydu. Onun da özünü üretim araçlarının toplumsallaştırılması, sömürücü sınıfların mülkiyetine el koyulması oluşturuyordu. Daha önce ezilen sömürülen kitleler ve onların örgütleri, artık

Komün, parlamenter bir kurum değildi; hem yaşamayı hem de yürütmeyi üstlenen bir organ oldu. Sınıflı toplumlarda devletin temel dayanağı olan ordu ve bürokrasiyi ortadan kaldırarak, işçilerin üretim araçlarına sahip olmasını sağladı. Yanı sıra bir kentin, dışardan hiç bir yardım almaksızın kendi özkaynakları ile kamu hizmetlerini sağlayabileceğini gösterdi. Bu özellikleriyle katılımcı, üretici, halkçı (toplumcu) belediyecilik anlayışının gelişmesine ilham oldu.

yönetimdeydi. En özlü tanımla; bir avuç azınlığın çoğunluk üzerinde diktatörlüğü olan burjuva demokrasisi yerine, çoğunluğun azınlık üzerinde diktatörlüğü olan proleter demokrasiye geçilmişti.

Lenin, Ekim Devrimi'nden sonra, "görevimiz, her aşımın hükümet yönetimine katılmasını sağlamak" demiştir. Sadece şehirlerde değil, kırlarda yaşayan kitleler, yönetim faaliyetine katılmış, sosyalist insanın aktif unsurları haline gelmişlerdir. İşçi ve emekçiler buldukları her yerde görüşlerini ifade etme, örgütlenme, yöneticileri eleştirme hakkına sahiptir. Seçilenler görevini yerine getirmedikleri taktirde "geri çağırma" haklarını kullanırlar. Burjuva demokrasilerinde olduğu gibi seçilenler 4-5 yıl, yani bir sonraki seçime kadar yan gelip yatamazlar.

Sovyet sistemi, aşağıdan yukarı doğru halkın temsiline dayanmaktadır. Bütün kademelerde gizli oy açık sayım ilkesini göre seçim yapılır. Kadınlar, ilk kez Sovyetler Birliği'nde oy kullanma hakkını elde etmiştir. Seçme ve seçilme hakkı, sömürücüler dışında tüm halka aittir. Sovyetler için yapılan seçimlerde yerleşim bölgeleri değil, halkın çalıştığı yerler, yani "üretim alanları" temel alınır. Çalışma hayatında biraraya gelmiş olanlar, içlerinde en çok güvendiklerini delege seçerler. O delegeler de bir üst yönetimi seçer. Böylece tabana dayalı hiyerarşik merkezi bir yapı ortaya çıkar.

Her Sovyet, kendi etkinlik alanında en yüksek otoriteye sahiptir ve Sovyetler'in tümü tek bir devlet sistemini oluşturur. **Sovyetler Birliği, federal bir devlettir.** 15 Birlik, 20 Özerk Cumhuriyet'in yüksek sovyetini ve yaklaşık 60 bin yerel sovyeti kapsar. Her federe ve özerk bölgenin "Yüksek Sovyeti" bölgenin en yüksek yönetim aygıtıdır. Meclis seçimleri 5 yılda bir yapılır. Milletvekili sayısı cumhuriyetin nüfusuna göre belirlenir. Yerel Sovyetler de, seçildiği yerde devlet otoritesini uygular. Yerelerde iki buçuk yılda bir seçim yapılır.

Sovyetler Birliği'nin en yüksek organı Sovyet Kongresi'dir. Kongre "Birlik Sovyeti" ve "Milliyetler Sovyeti" olmak üzere iki meclisten oluşur. Yasalar, her iki mecliste çoğunluğun kararıyla yürürlüğe girer. Kongre üyeleri, burjuva parlamentosunda olduğu gibi hatiplerden değil, belirli işleri yapmak zorunda olan işçi ve emekçilerden oluşmuştur. Kongrenin aldığı kararlar, yine kongrenin kendi içinden seçtiği Merkez Yürütme Kurulu,

(MYK) tarafından hayata geçirilir.

Sovyet sisteminde "güçler ayrılığı" değil, "güçler birliği" vardır. Yasama ve yürütme bir organda toplanmıştır. Yerel sovyetler için de aynı durum geçerlidir. Yerel sovyet vekilleri, kendi üyelerinin arasından "yürütme komitesi" seçerler; komite, faaliyetleri hakkında üyelere bilgi vermekle yükümlüdürler. Aynı zamanda bir üst sovyetin yürütme organına bağlıdır. Dolayısıyla hem aşağıya, hem yukarıya karşı sorumlulukları vardır. Buna da "çifte bağımlılık" denir.

Sosyalizmde yerel yönetimler

Sovyetler Birliği başta olmak üzere, "sosyalist kamp" içinde yeralan ülkelerde belediye hizmetleri, yerel sovyetler tarafından karşılanıyordu. **Yerel sovyetler, emperyalist-kapitalist sistemdeki yerel yönetim anlayışından üç temel noktada ayrışıyorlardı. Birincisi,** yerel sovyetler federe meclisler gibi "iktidar organı" olarak tanımlanmıştı. **İkincisi,** yerel yönetimlerin kendi aralarında hiyerarşik bir ilişki vardı. **Üçüncüsü,** yerel yönetim birimleri "çifte bağımlılık" ilkesine göre çalışıyordu. "Çifte bağımlılık", yukarıda ifade ettiğimiz gibi bir yerel organın hem ait olduğu yerel meclise, hem de üst yerel meclise karşı sorumlu olması demektir.

Tüm sovyetlerde karar alma süreci "demokratik merkezîyetçilik" ilkesine göre işliyordu. Yani kararlar demokratik bir şekilde tartışılarak oy birliği veya oy çokluğu ile alınır; karar alındıktan sonra, ona karşı çıkanlar dahil herkesi bağlardı. Azınlık çoğunluğa, alt organlar üst organlara, bütün organlar merkeze tabiydi. Yerel veya merkezi tüm sovyetler, kendi içinde "yürütme komitesi" seçerlerdi. "Yürütme komiteleri"nin seçilmiş meclise karşı sorumluluğu "demokratik" yönünü, aynı zamanda yatay ilişkileniş biçimini oluştururdu. Üst birime karşı sorumluluğu ise "merkezi" yönü, aynı zamanda dikey ilişkileniş biçimiydi.

Yanı sıra tüm sovyetlerin ve onun seçtiği organların, Parti ile ilişkileri sözkonusudur. **Komünist parti, "devlet ve toplumun öncü-örgütleyici gücü"dür.** Fakat bu, "emir-komuta zinciri" şeklinde olmaz. Parti politikaları, sovyetlerde yer alan üyeleri tarafından iletilir; bu politikaların somutlanması ve karar halini alması, sözkonusu sovyetin tartışması ve onayı ile olacaktır. **Her sovyetin içinde parti üyeleri de**

vardır, sayıları bulunan yerin örgütlülük düzeyine göre değişir. Zaten parti üyeleri de partisizler gibi seçimle işbaşına gelirler. Yerel sovyetlerde partisizlerin oranı daha yüksektir; kadın üyeler ise yüzde 50'ye yakındır. Üstelik "kota" uygulanmadığı halde...

Sosyalizmin kuruluş yıllarında yerel sovyetlere önemli görevler verilmiştir. Ama merkezi yönetimin yakın denetimi altında çalışmışlardır. **Sosyalist ülkelerde yerel yönetimlerin ayırıcı özelliklerinden birisi de, üretici olmalarıdır.** Moskova Sovyeti'nin 1,5 milyon, Leningrad Sovyeti'nin 700 bin çalışanı olması, Moskova Sovyeti'nin 600 tür hizmet üretmesi, üreticilik özelliğinin boyutunu göstermektedir. Elbette hangi alana ne kadar kaynak ayrılacağı merkezi olarak planlanmaktadır.

Kırsal alanda köydeki yönetim organı, Köy Sovyeti'dir. Köy Sovyeti, sovyet sisteminin en alt kademesidir. Köydeki tüm kuruluşlar ve işletmeler ona bağlıdır. Köy Sovyeti ve onun "yürütme komitesi" çiftlik işletimini de kontrol etmektedir. Fakat **Sovyetler Birliği'nde tarımsal alan sovhöz (devlet çiftlikleri) kolhoz (kooperatifler) şeklinde iki ayrı biçimde organize edilmiştir.** Köy Sovyeti buralarda da etkilidir, ama onların işleyişlerine doğrudan karışamaz.

Kolhoz ve sovhözler, kırsal alandaki devlet kuruluşlarıdır. Ancak onların ayrı tüzükleri ve yönetimleri vardır. **Her kolhoz kendi tüzüğünü belirler -Sovyet anayasasına ve yasalarına ters düşmemek kaydıyla- ve bir üst organ olan "rayon" tarafından onaylanır.** Merkezi organlar da, (Kırsal Çiftlik Bakanlığı -Narkomzem-) kolhoz ve sovhözleri denetler. Ama rayon ve köy sovyetleri ve onların yürütme komiteleriyle aktif bir ilişki içindedirler. Yerel sovyetler, bu kurumların devlet planına göre çalışmasına yardım eder. Ürün toplama zamanında işçi sıkıntısı çektiklerinde, kırsal alana yardım amacıyla işçiler gönderirler. Kolhoz ve sovhözler da, yerel sovyetlere okul, hastane gibi kamu yararı olan binaların inşası için finans yardımında bulunurlar.

Kolhoz ve sovhözler, kırsal sosyalizmin gelişimi ve yönetim biçimleriyle çok önemli bir misyon oynamıştır. Biz burada konumuz itibarıyla yerel yönetimlerle ilişkileri yönüyle sınırlı tutuyoruz.

1960'lardan itibaren Sovyetler Birliği'nde yerel sovyetlerin alanı genişlemiştir. Taşımacılık, yol yapımı ve

"Sosyalist kamp" içinde yeralan ülkelerde belediye hizmetleri, yerel sovyetler tarafından karşılanıyordu. Yerel sovyetler, emperyalist-kapitalist sistemdeki yerel yönetim anlayışından üç temel noktada ayrışıyorlardı. Birincisi, yerel sovyetler federe meclisler gibi "iktidar organı" olarak tanımlanmıştı. İkincisi, yerel yönetimlerin kendi aralarında hiyerarşik bir ilişki vardı. Üçüncüsü, yerel yönetim birimleri "çifte bağımlılık" ilkesine göre çalışıyordu. "Çifte bağımlılık", bir yerel organın hem ait olduğu yerel meclise, hem de üst yerel meclise karşı sorumlu olması demektir. Tüm sovyetlerde karar alma süreci "demokratik merkezîyetçilik" ilkesine göre işliyordu.

bakımı, ticaret ve işgücü kaynaklarının yönlendirilmesi gibi pek çok alan yerel sovyetlere devredilmiştir. Genel olarak "sosyalist blok"ta yerel sovyetlerin daha geniş yetkilerle donatılması bu yıllara rastlar.

Yerel yönetimlerin yetkilerinin artması, alanlarının genişlemesi, olumlu bulunabilir. Fakat önemli olan, bu adımların neden ve nasıl atıldığı, kime hizmet ettiği. '60'lardan bu yana "sosyalist blok" içinde yer alan ülkelerin bugün geldiği noktaya baktığımızda, "cehenneme giden taşlar"ın o yıllardan döşendiğini görüyoruz. Geçmişte Sovyetler Birliği içinde yer alıp '90'lardan sonra bağımsızlığını ilan eden devletler olsun, başta Rusya olmak üzere "Bağımsız Devletler Topluluğu" (BDT) içinde yer alan ülkeler olsun, bugün kapitalizmin tüm sorunlarını yaşamaktadır.

Sadece onlar da değil, Doğu Avrupa ülkelerinden Çin'e kadar, geçmişte "sosyalist blok" içinde yer almış ülkelerin hepsi bu durumdadır. Kendine hala "sosyalist" diyen ve ekonomik gelişmişlik bakımından ileride olan Çin bile, devrim yıllarının çok gerisindedir.

Sovyetler Birliği'nde Kruşçev'le başlayıp Gorbaçov'la sonlanan bu süreç, sosyalist yönetim ve inşanın adım adım eritilmesi, devlet kapitalizmine dönüşmesi ve nihayetinde çökmesidir. Fakat sosyalizm döneminde yapılanlar, hala belleklerde tazeliğini koruyor ve insanlığın umudu, özlemi olmaya devam ediyor.

Sosyalizmde örnek belediyeçilik

Yukarıda belirttiğimiz gibi sosyalizmde yerel yönetimler, belediye işlevini görüyordu. Sovyetler Birliği'nde bunun adı, "yerel sovyet"ti. **Yerel sovyette kaç kişinin yer alacağı, her yerelin nüfus oranına göre belirleniyordu. Ve o bölgede seçme-seçilme hakkına sahip her işçi-emekçi aday olabiliyordu.** Yerel sovyet kendi içinde başkanını, yardımcılarını ve "yürütme komitesi"ni seçerdi. Yerel sovyetin (ve seçtiği tüm kişi ve kurumların) görev süresi iki buçuk yıldır. Fakat bu süre içinde görevlerini yerine getirmeyen üyeler, "geri çağırma" hakkı gereğince görevlerinden alınıyordu.

Planlama, sosyalist sisteminin her organı ve alanı için geçerlidir. Beş yıllık merkezi planlar, yerelleri de kapsayan ön çalışmalar üzerinden şekilleniyor ve son halini alıyordu. Yerellerin her tür ihtiyacı, bilimsel olarak saptanıp ona uygun planlamalar yapılırdı. Yerel yönetimler de genel plana

uygun biçimde, aylık ve yıllık plan çıkarır ve ona uygun çalışırdı. Şehirlerin nüfusları da kontrol altındaydı. Bir şehrin nüfusunun o şehrin altyapısının kaldırmayacağı kadar artmasına izin verilmiyordu. **Sanayi kuruluşlarının ülkenin her tarafına dengeli dağılması sağlanıyordu. Böylece nüfusun belli başlı şehirlere yığılması önleniyordu.**

Her şehrin bir "baş mimarı" vardı, onun onayı olmadan hiç bir inşaat yapılamazdı. O yüzden caddeler düzgün ve geniş biçimde inşa edildi. Şehir içinde dev parklar kuruldu. Kaldırımlar ile evler arasına yeşil alanlar oluşturuldu. Miting gibi büyük toplanmalar için meydanlar kuruldu.

Sovyetler Birliği'nde devrim sonrası en önemli sorunlardan biri konut sorunuuydu. Birinci emperyalist savaş ve ardından iç savaş koşullarında (1914'ten 1921'e kadar toplam 7 yıl) evlerin çoğu yıkılmış ya da harap olmuştu. 1926'da "en kısa sürede, en konforlu ve en fazla konutun inşa edilmesi" kararı alındı ve eski konutların onarımının yanı sıra toplu konutlar inşasına girildi.

"Başımı sokacak tek bir göz evim olsa" sıkıntısıyla yaşayan tek bir emekçi kalmadı kısa sürede. Onarılan ve yeniden yapılan evler 102 milyon 800 bin metrekarelik bir alanı kapsıyordu. Yeni kurulan kent sayısı ise 900'ü aşırıyordu. İhtiyaçlarını karşılamayan ya da eski olan evler ya modernleştiriliyor ya da yenisi yapıyordu. O yüzden kimse gecekondu yapmayı düşünmedi. **Gecekondulaşma veya gettolaşma hiç olmadı Sovyetler Birliği'nde.**

İşçi ve emekçiler için işyerlerine yakın siteler kuruldu. Evler estetik ve konforluuydu; insan sağlığına ve sosyal yapısına uygun şekilde inşa edilmişlerdi. Evlerin banyosunda, mutfağında soğuk-sıcak su vardı mesela. Öyle ki, ünlü Sovyet şairi Mayakovski, işçi evlerinin konforu üzerine şiir bile yazdı: "İşçi mesken kooperatifi / bir ev veriyor bana. / Vay anam şu genişliğe bak! / Vay anam şu yüksekliğe! ... / Fakat en çok / şu banyo odası sarıyor beni. / Musluğun birinde / su buz gibi. / Öteki musluğa / değemezsin elini."

Apartmanlar en fazla dört katlıydı; apartman blokları içinde geniş yeşil alanlar bulunuyordu. İnsanların birbirleriyle sıcak ve verimli ilişkiler geliştirebilecekleri şekilde inşa edilmişti. Çocukların oynayabileceği parklar, gençlerin bedensel yeteneklerini geliştirecekleri spor alanları, hemen başvuruabilecekleri hastaneler, ortak çamaşırhaneleri vardı.

Hatta sadece şehirlerde değil, şehir dışında doğayla iç içe, bahçeli bir "daça"ya (yazlık ev) sahiptiler.

Savaşın yarattığı tahribatlardan biri de kıtlık ve açlık sorunuydu. Bunu gidermek için, devrimden hemen sonra radikal kararlar alındı. KİLİSENİN ELİNDE TUTTUĞU tahıl ambarlarına el koyuldu mesela. Dini kurumlarla karşı karşıya gelmeyi göze alarak, açlık içinde kıvranan halka ekmek dağıtıldı. Ardından **bütün kentlerde kolektif beslenme ilkesi benimsendi. Bu doğrultuda kantinler, lokantalar, aşevleri kuruldu.** Bütün bunlar, aynı zamanda tekil ev idaresini, "aile ekonomisi"ni ortadan kaldırmaya yönelik adımlardı.

1919-1920 yıllarında Petrograd halkının yüzde 90'nı kolektif beslenme kurumlarına kayıtlıydı. Çocuklar ve gençler için ücretsiz öğle yemeği verildi. 1932 yılında 65 bin çocuk kreşi, 217 bin çocuk yuvası, 506 bin çocuk bahçesi, 2 bin 692 çocuk danışma merkezi bulunuyordu. Toplamda 4 milyonu aşkın çocuk, kreş ve yuvalarda ve ev komünlerinde bakılmaktaydı. Bazı sanayi kentlerinde çocukların yüzde yüzü bu kurumlara kayıtlıydı.

Bu adımlar, kadınların özgürleşmesine kolaylık sağladı. Onları sadece iş hayatına katmakla kalmadı, siyasi hayatın da içine çekti. Sosyalizm, kadınların yaşamın her alanına aktif biçimde katılmasını öngörüüyordu. Sovyetler Birliği bunu pratik olarak da başardı. Yerelden merkeze tüm yönetim kademelerinde kadın delegelerin sayısı sürekli arttı. Lenin "biz emekçi kadınların yalnızca yasa önünde değil, pratikte de erkeklerle eşit konumda olmasını istiyoruz" diyordu ve şöyle devam ediyordu: "Bunun sağlanması için, emekçi kadınlar toplumsallaştırılmış işletmelerin ve devletin yönetiminde giderek daha büyük görevler almalıdır. Yönetimde görev olarak hızlı biçimde öğrenecekler ve erkeklere yetişeceklerdir. Sovyetlere gerek komünist, gerek partiziz daha çok emekçi kadın seçin!.. Kadınlar için tam bir özgürlük kazanılmadığı sürece proletarya özgürlüğünü eksiksiz biçimde kazanamaz."

Sovyet devleti, halkın sadece maddi ihtiyacını karşılamadı, onu ruhsal olarak da zenginleştirdi. Nüfusu 100 bini geçen her şehre tiyatro ve bale binası yapılması zorunluuydu. Tiyatro, sinema, konser, bale, opera salonları, halkın akınına uğruyordu. Çünkü bu salonlar gösterişli yıldızlarından, şatafatlı seyircilerinden arınmış; tüm öğreticiliği ve geliştiriciliğiyle işçi ve emekçilere

Savaşın yarattığı tahribatlardan biri de kıtlık ve açlık sorunuydu. Bunu gidermek için, devrimden hemen sonra radikal kararlar alındı. KİLİSENİN ELİNDE TUTTUĞU tahıl ambarlarına el koyuldu mesela. Ardından bütün kentlerde kolektif beslenme ilkesi benimsendi. Kantinler, lokantalar, aşevleri kuruldu. Bütün bunlar, aynı zamanda tekil ev idaresini, "aile ekonomisi"ni ortadan kaldırmaya yönelik adımlardı. Çocuklar ve gençler için ücretsiz öğle yemeği verildi. Toplamda 4 milyonu aşkın çocuk, kreş ve yuvalarda ve ev komünlerinde bakılmaktaydı.

sunulmuştu. Kaba ve nasırlı elleriyle hem makinada çalışıyor, hem bir tiyatro oyununu, bir konseri coşkuyla alkışlıyorlardı. Dahası **her fabrikada bir tiyatro grubu kuruluyor, işçiler kendileri oyun yazıp oynuyordu. Hem de SSCB’de yaşayan halkların konuştuğu 50 değişik dilde...**

Türkiye’nin ünlü piyanistleri Süher ve Güher Pekinel kardeşler Moskova’da konser verdiler. Ertesi gün Moskova metrosunda, yanlarına elinde çöp süpürgesiyle bir kadın yanaşiyor ve *“dün akşamki konseriniz muhteşemdi, sizi kutluyorum”* diyor. Pekinel kardeşler, bir temizlikçi kadının konserlerine gelmiş olmasına, dahası klasik müziği sevmesine çok şaşırıyorlar. Çünkü Türkiye’de (ya da başka bir kapitalist ülkede) bir işçinin klasik müzik konserine gidecek ne parası vardır ve de öyle bir kültürü...

SSCB’nin en gelişkin olduğu yönlerinden biri de demiryolu taşımacılığıydı. **Sovyetler’de trafik sorunu olmadı hiç bir zaman. Nüfusu bir milyonu geçen her şehirlere metro yapılması zorunluymuştu.** Dünyanın en güzel metro istasyonları bugün hala Moskova ve Petrograd’dadır. İşçilerin deyimiyle, *“saraylar yeraltına inmiş”*ti bu ülkede. Emekçiler, Neva ve Moskova nehirlerinin altından geçen sayısız metro hattından, duvarları süsleyen tabloları izleyerek yolculuk yapıyorlardı. Bu metrolar Nazi Almanyası’nın 1942 yılındaki işgali sırasında halkın sığınakları olacaktı aynı zamanda.

Tarih ve kültür varlıkları koruma altında idi. Müzelerde tüm tarihsel kesitleri anlatan, kılı kırk yarararak büyük bir dikkatle toplanmış eserler bulunuyordu. 1918’de yayınlanan kararnameyle, Çar ve hizmetçilerini simgeleyen tüm heykel, afişler kaldırılmış, sonrasında bu müzelerle konmuştu. Devrim sonrasında işçi ve emekçileri, devrimi anlatan eserler hızla çoğaldı ve onlar sergilenmeye başladı. En **üçra yerlerde bile üniversite, enstitü, bilimsel araştırma merkezleri kuruldu. “Okuma-yazma komisyonları” köylere kadar ulaştı.** Devrim öncesi yüzde 80’i okuma yazma bilmeyen halk, 10 yıl içinde yüzde 81 oranında okuma-yazmayı öğrendi. İsteyenin kendi dilinde eğitim aldığı geniş bir ağ oluşturuldu. Kütüphane sayısı 62 kat arttı...

İnsanı maddi-manevi yönden zenginleştiren saymakla bitiremeyeceğimiz daha bir çok yenilikler, eserler çıktı ortaya. Bugün hayal gibi gelen bu güzellikler, tam 100 yıl önce gerçekleşti.

Çin’de de 1980’ler neoliberal politikaların uygulanmaya başlandığı bir dönem oldu. Eyaletlerin ve bölgelerin özerkliği bu dönemde arttı. Daha zengin alanlara daha çok ödenek verilmeye başladı. Sağlık hizmetleri de kentsel alanlara kaydırılınca, bölgesel eşitsizlikler çoğaldı. Bu büyüme modeli, kentlerde yoksulluğu, kırsal alanlardan göçü, gelir eşitsizliğini, kısaca kapitalizme özgü sorunları doğurdu. Kentleşme ve sanayileşme ile birlikte kırsal alanda yaşayan Çinli sayısı giderek azaldı. Çin tarihinde ilk kez kentlerde yaşayan Çinli sayısı, kırsalda yaşayanları geçti. Büyük kentler, devletten ödenek alırken, köylerde yaşayanlar kendi hallerine bırakıldı. Çin kırsalı ve kentleri arasında çok büyük eşitsizlikler oluştu.

“Sosyalist blok” yıkıldıktan sonra yerel yönetimler

Sosyalizmden “geriye dönüş” Sovyetler Birliği’nde Kruşçev’le birlikte başlamıştır. 1956 yılında yapılan 20. Parti Kongresi “sonun başlangıcı” sayılır. Proletarya diktatörlüğü’nden “halkın devleti”ne, silahlı ayaklanmadan “barışçıl devrim”e geçişin temelleri o zaman atıldı. Son noktayı Gorboçov’un “glasnost” (açılım) politikası koyacaktı. ‘80’lerin sonunda ise tümünden yıkılacaktı.

1980’ler, emperyalist-kapitalist sistemin “neoliberalizm” olarak adlandırıldığı vahşi kapitalizme dönüşüdür aynı zamanda. Bu dönemle birlikte yerelliğe övgünün arttığına, yerleşmenin demokrasiyle özdeşleştirildiğine tanık oluruz. **Kapitalizm, küçük ve özerk birimlerden büyük ve merkezi yönetimlere geçerek gelişmişti. ‘80’lerden sonra tersten bir eğilim başladı. “Ulus devlet dönemi bitti”, “ulus devletler çöküyor” “devlet küçülmeli” türü argümanlar öne çıktı. “Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı” gibi uluslararası düzenlemelerle, yerleşmenin önü açılmaya çalışıldı. Bunun da asıl nedeni, değişen pazar ihtiyacıydı; sermayenin engelsiz biçimde dolaşabilmesiydi. Emperyalist tekeller “ulus devletler”in bürokratik engelleriyle uğraşmadan yerellerle doğrudan ilişkiye girmek, ekonomik ve siyasi kontrolü daha rahat yapmak istiyordu.**

Tam da o yıllarda çöken “sosyalist blok” ülkeleri, emperyalist tekeller için, eşsiz pazar alanları oldular. Ve büyük bir iştahla saldırıya geçtiler. Bu saldırıdan en çok yereller payını aldı.

Örneğin Çin’de, Mao’dan sonra **yönetime gelen Deng Şiaoping döneminde 1978 yılında “reform ve dışa açılım” politikası benimsendi.** 1982 yılında kabul edilen anayasa ile “bir ülke iki sistem” uygulaması başladı. Devletin gerektiğinde “özel idari bölgeler kurabileceği” hükmü, bazı bölgelerde kapitalist rejimin uygulanmasına olanak tanıyordu. **Anayasada yer alan ‘planlı ekonomi’ ifadesi de ‘sosyalist piyasa ekonomisi’ olarak değiştirildi.** “Sosyalist piyasa ekonomisi”nin güçlenmesiyle beraber özel sektör, ekonominin önemli bir öğesi haline geldi.

Kısacası Çin’de de 1980’ler neoliberal politikaların uygulanmaya başlandığı bir dönem oldu. **Eyaletlerin ve bölgelerin özerkliği bu dönemde arttı. Daha zengin alanlara daha çok ödenek**

verilmeye başladı. Sağlık hizmetleri de kentsel alanlara kaydırılınca, bölgesel eşitsizlikler çoğaldı. **Bu büyüme modeli, kentlerde yoksulluğu, kırsal alanlardan göçü, gelir eşitsizliğini, kısaca kapitalizme özgü sorunları doğurdu.** Kentleşme ve sanayileşme ile birlikte kırsal alanda yaşayan Çinli sayısı giderek azaldı. Çin tarihinde ilk kez kentlerde yaşayan Çinli sayısı, kırsalda yaşayanları geçti. Büyük kentler, devletten ödenek alırken, köylerde yaşayanlar kendi hallerine bırakıldı. Çin kırsalı ve kentleri arasında çok büyük eşitsizlikler oluştu.

Çin yönetimi “Hukuo sistemi”yle, (Çin nüfusunun kayıt sistemidir) kırsalda doğanların kırsalda, kentlerde doğanların kentlerde kalması amaçlıyordu; fakat kentlerde oluşan işçi talebi, bu sistemin uygulanmasına olanak tanımadı. Ayrıca kıyı kesimlerdeki köy ve kasabalar genişleyerek kentlere dönüştüler.

Diğer yandan arazi kullanımı, Çin şehirlerinin kapitalist tarzda gelişiminde büyük rol oynadı. Araziler, yatırımların ana kaynağı oldu çünkü. Arazi kullanımından alınan prim ve ücretler, bütçe dışı gelirlerin en önemli bölümünü oluşturuyordu. Ayrıca yerel yöneticiler bu arazileri teminat gösterip kredi alabildiler.

Özcesi **Çin’in emperyalist-kapitalist sisteme açılmasıyla birlikte yerleşmede büyük bir atılım gerçekleşmiş, fakat bu atılım, yerel yönetimlerin yalnızlaşmasıyla sonuçlanmıştı.** Yerel yönetimler, yerel kalkınma sorumluluğunda istenilen hedeflere ulaşabilmek için, kaynak yaratmakta zorlandılar; borçlanma ve bütçe dışı kaynaklara yönelme gibi kapitalizme özgü yöntemlere başvurdular.

Benzer bir tabloyu SSCB’nin dağılmasının ardından bağımsızlığını ilan eden Kazakistan’da görüyoruz.

Bağımsız Kazakistan, Gorbaçov döneminde başlayan liberal reformları hızla devam ettirdi. “Piyasa ekonomisi”ne geçiş yapan hükümet, topyekun özelleştirme ve fiyatı serbestleştirme politikasını başlattı.

1991-1995 seneleri arasında yürüyen özelleştirmede, Kazakistan’daki tüm kolhoz ve sovhozlar dağıtıldı, bunların mülkleri genellikle o işletmede çalışanlara pay edildi. Özelleştirme başlamadan Kazakistan’da 2139 sovhoz, 412 kolhoz vardı. Ayrıca devlet kurumları ile birlikte kırsal alanda 4000 civarında işletme bulunuyordu. **Büyük**

işletmeler hariç hepsi, çalışanlarına satış yöntemi ile özele geçirildi. Sadece topraklar devlet mülkü olarak kaldı. Bununla birlikte toprağı devletten kiralamak isteyenlere kiraya verildi. 2003 tarihinde imzalanan "toprak kanunu"ndan sonra tarım için kullanılacak topraklara da özel mülkiyetin getirilmesi sağlandı.

Kolhoz ve sovhoz gibi çiftlikler de özelleştirildi. Bunların yerine özel çiftliklerin geçmesinden sonra, kırsal işletmecilik çöktü. Dolayısıyla köy de çöktü. Köylülerin çoğu iş bulmak için şehirlere taşınmak zorunda kaldılar.

Özelleştirme yıllarında birçok yolsuzluk ortaya çıktı. Her tür yasadışı yolu kullanan spekülâtörler, Kazakistan'ın ilk zenginleri oldular. Bu spekülâtörün çoğu devlet başkanlığında çalışanlar, onların akrabaları, arkadaşlarıydı. Yani yönetim organlarına yakın olanlar, sosyalizmin onlarca yılda oluşturduğu zenginliği, birkaç yılda çar-çur ettiler.

Eski sosyalist ülkelerdeki özelleştirme, sadece Kazakistan'da değil, SSCB'nin dağılmasından sonra oluşan diğer devletlerde de kendi zenginlerini tütetti. Yukarıdan aşağıya kadar herkes devletten bir şeyler kapma yarışına girdi. Üst yönetimdekiler ve onların tanıdıkları, büyük işletmeleri kaptılar; yerel yönetim başkanları da orta ve küçük boyutlu işletmeleri yuttu.

İlk özelleştirme yıllarında köylülerin bir kısmı kooperatiflerde birleştiler. Bu kooperatifler kolhoz sistemine benziyordu. Kolhozdan farklılığı; yazılı bir tüzükleri olmamasıydı ve tabii devlet planına göre çalışmıyordu. Ama çoğu birkaç senede dağıldı. Çünkü devlet tarafından herhangi bir destek alamamış, eski araçlarını yenileyememişlerdi. Pazar ekonomisi koşullarında bu kooperatiflerin uzun süre dayanması zaten imkansızdı

Sonuçta özelleştirmenin halka hiçbir faydası olmadı. Aksine kapitalizmin yarattığı bütün kötülükleri yaşamaya başladılar. Onlarca yıl büyük bir emekle, ince ince işlenerek oluşturulan kolektif güzellikler, birkaç yılda yerle-bir oldu. "Sosyalist blok" içinde yer aldıktan sonra vahşi kapitalizmin pervasız soygunuyla karşılaşan halklar büyük bir şaşkınlık ve çaresizlik içinde kaldılar. Neleri kaybettiklerini anladıklarında iş isten geçmişti. Revizyonist önderlikler onları demagojik argümanlarla adım adım yıkıma sürüklemişti.

Şimdi "sosyalist blok" içinde yer alan ülkeler dahil tüm dünya halklarında sosyalizme duyulan özlem artıyor. Kapitalizmin halklara açlık, işsizlik ve ölüm dışında bir şey sunmadığı daha net görülüyor. Bu sistem değişmeden yerel düzeyde gerçekleşecek küçük değişimler, sorunları çözmeyecektir. **Her reform-devrim ilişkisinde olduğu gibi, düzen-içi iyileştirmeler devrimci bir perspektifle ele alınmalı; her tür mücadele, devrime hizmet edecek şekilde yürütülmelidir.**

Bunun bilinciyle yerel yönetimlerde "halkçı-devrimci belediyecilik" talebini yükseltmeliyiz; yerellerin yetki ve alanlarının genişlemesi mücadelesini vermeliyiz. Yaşamın da kanıtladığı gibi "yerelleşme" tek başına demokrasinin, özgürlüğün ve refahın gelişmesi anlamına gelmiyor. Aksine tekellerin yağmasını kolaylaştırıyor. Onun için "yerelleşme" veya "yerel özerklik" talebi, sınıfsal bir bakış açısı ile ele alınmalı ve devrime hizmet edecek hale getirilmelidir.

YEDİVEREN YAYINLARI

YEDİVEREN YAYINLARI, sosyalist hareketin yaygınlaşmasını amaçlayan bir yayıncıdır. Çeşitli konularda yayınlar yapmaktadır. İletişim bilgileri: Adres: İstanbul, Karşıyaka, ...

1. Sayı
 İçerik: ...
 Yayıncı: ...

2. Sayı
 İçerik: ...
 Yayıncı: ...

3. Sayı
 İçerik: ...
 Yayıncı: ...

4. Sayı
 İçerik: ...
 Yayıncı: ...

5. Sayı
 İçerik: ...
 Yayıncı: ...

6. Sayı
 İçerik: ...
 Yayıncı: ...

7. Sayı
 İçerik: ...
 Yayıncı: ...

8. Sayı
 İçerik: ...
 Yayıncı: ...

9. Sayı
 İçerik: ...
 Yayıncı: ...

10. Sayı
 İçerik: ...
 Yayıncı: ...

11. Sayı
 İçerik: ...
 Yayıncı: ...

12. Sayı
 İçerik: ...
 Yayıncı: ...

13. Sayı
 İçerik: ...
 Yayıncı: ...

14. Sayı
 İçerik: ...
 Yayıncı: ...

15. Sayı
 İçerik: ...
 Yayıncı: ...

16. Sayı
 İçerik: ...
 Yayıncı: ...

17. Sayı
 İçerik: ...
 Yayıncı: ...

18. Sayı
 İçerik: ...
 Yayıncı: ...

19. Sayı
 İçerik: ...
 Yayıncı: ...

20. Sayı
 İçerik: ...
 Yayıncı: ...

KAYYUMA GEÇİT YOK!

**Van'da yaşanan kayyum saldırısına karşı halk sokakta!
İstanbul'dan Van'a kadar pek çok kentte kitleler sokaklara döküldü.**

**Özellikle Van'da Kürt halkı, saatler boyunca polisle çatıştı.
Kayyum saldırısının, daha ilk aşamada püskürtülmesi çok önemlidir.**

AKP-MHP bloku, seçimlerle geriletilebilecek bir yönetim değildir.

Onları yenmenin tek yolu, sokak eylemleridir.

"Demokrasi" - seçim sandığıyla değil, direnişle gelecektir!

**KAYYUM SALDIRISINI PÜSKÜRTELİM!
YAŞASIN DİRENİŞ! YAŞASIN ZAFER!**

